

ЗВІТ
про діяльність Державної інспекції ядерного регулювання України
за 2016 рік

Вступ. Основні завдання Держатомрегулювання.

Основні завдання, функції та повноваження Державної інспекції ядерного регулювання України (далі – Держатомрегулювання), що є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпеки використання ядерної енергії, здійснює державне регулювання безпеки використання ядерної енергії, визначені у Положенні про Держатомрегулювання (постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 №363).

Основні завдання Держатомрегулювання полягають у наступному:

- забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії;
- здійснення державного регулювання безпеки використання ядерної енергії;
- здійснення повноважень компетентного органу з фізичного захисту ядерного матеріалу та ядерних установок відповідно до Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок; з питань безпечного перевезення радіоактивних матеріалів відповідно до правил ядерної та радіаційної безпеки при перевезенні радіоактивних матеріалів; з питань аварійного оповіщення та інформування згідно з Конвенцією про оперативне оповіщення про ядерні аварії.

У 2016 році Держатомрегулюванням було забезпечено виконання пріоритетних завдань, визначених актами і дорученнями Президента України, Уряду України, рішеннями Ради національної безпеки та оборони України, спрямованих на забезпечення ядерної та радіаційної безпеки і захищеності, у тому числі у рамках реалізації положень Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, Плану заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2016 - 2020 роки, Плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності тощо.

Також у 2016 році виконано наступні пріоритетні завдання Держатомрегулювання у сфері регулювання ядерної та радіаційної безпеки та захищеності:

продовжувалась робота з реалізації Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, затвердженого

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847-р (плану заходів Державної інспекції ядерного регулювання України з імплементації деяких актів законодавства ЄС, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2015 р. № 110-р);

здійснювалась діяльність, передбачена «Планом дій з гармонізації вимог з безпеки АЕС з референтними рівнями WENRA з реакторної безпеки», затвердженим наказом Держатомрегулювання від 18.04.2014 №48;

забезпечено контроль за впровадженням Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС (далі - КзППрБ) шляхом виконання ряду заходів;

продовжувалась робота з продовження терміну експлуатації енергоблоків ЮУАЕС-2; ЗАЕС-1,2; РАЕС-3 та ЗАЕС-3 та дослідницького ядерного реактора ВВР-М ІЯД НАН України;

забезпечено розгляд та регулюючий супровід проектів спорудження нових ядерних установок: енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС, заводу з виробництва ядерного палива, ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів, засноване на підкритичній збірці, що керується лінійним прискорювачем електронів» (ЯПУ «Джерело нейтронів»), централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП), сховища відпрацьованого ядерного палива сухого типу Чорнобильської АЕС (СВЯП-2);

на основі вітчизняного досвіду та кращої міжнародної практики Держатомрегулювання активно реалізується заходи щодо використання ризик-інформованого прийняття рішень з безпеки енергоблоків АЕС, включаючи наглядову та інспекційну діяльність:

у рамках диверсифікації постачальників палива для АЕС України проводився розгляд документів експлуатуючої організації, які обґрунтовували безпеку використання палива виробництва компанії Вестингауз та модифікації інших пов'язаних із цим систем важливих для безпеки;

за результатами застосування гарантій у минулому році в Україні МАГАТЕ підтвердило розширений висновок та продовжило в 2016 році застосування інтегрованих гарантій в Україні.

Пріоритет щодо ефективного функціонування державної системи фізичного захисту (у межах компетенції Держатомрегулювання) в умовах режиму підвищеної готовності (проведення АТО та підвищеної терористичної загрози) в частині досягнення основних цілей фізичного захисту вважається виконаним, оскільки створювались та підтримувались умови для мінімізації можливості здійснення диверсії щодо ядерних установок та радіоактивних матеріалів, крадіжки чи іншого несанкціонованого вилучення радіоактивних матеріалів, а також зміцнення режиму нерозповсюдження ядерної зброї.

Забезпечено регулюючий супровід, у тому числі: (посмотреть в пріоритетах)

- розгляд оцінок безпеки та ліцензування при здійсненні діяльності в рамках будівництва І-го пускового комплексу нового безпечного конфайнмента об'єкта «Укриття» (ПК1 НБК) ДСП «Чорнобильська АЕС»;

- проведення експертизи ядерної та радіаційної безпеки створення та функціонування об'єктів, призначених для поводження з РАВ на майданчику ЧАЕС;

- ліцензування діяльності із введення в експлуатацію («гарячі» випробування) Централізованого сховища для довгострокового зберігання відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання на комплексі «Вектор» (ЦСВДІВ);

- проведення експертизи ЯРБ проекту сховища для довгострокового зберігання окислених високоактивних РАВ від переробки відпрацьованого ядерного палива, у складі II черги комплексу «Вектор».

Забезпечено активну участь в реалізації проектів співробітництва з Європейською Комісією в рамках Інструменту співробітництва в сфері ядерної безпеки (INSC), проектів Програми Технічного Співробітництва МАГАТЕ та інших програм під егідою організації.

Забезпечено виконання зобов'язань, що випливають з членства в Асоціації Західноєвропейських ядерних регулюючих органів (Western European Nuclear Regulator's Association (WENRA)), у вересні 2016 року було представлено на розгляд Звіт про самооцінку відповідності вимог нормативно-правових актів України з питань зняття з експлуатації референтним рівням безпеки WENRA.

Підписано двосторонні угоди (меморандумів) про співробітництво з регулюючими органами США, Молдови, Вірменії.

У рамках Сьомого оглядового циклу Конвенції з ядерної безпеки Держатомрегулювання із залученням НАЕК «Енергоатом», Міненерговугілля, ДАЗВ підготовлено Сьому Національну доповідь України про виконання зобов'язань за Конвенцією з ядерної безпеки, яку розміщено на закритому сайті МАГАТЕ.

Забезпечена реалізація заходів щодо запобігання та протидії корупції у Держатомрегулювання відповідно до плану заходів на 2016 рік у рамках імплементації державної антикорупційної політики в Україні на 2014 – 2017 роки.

Забезпечено своєчасне та якісне виконання контрольних завдань, визначених рішеннями Кабінету Міністрів України та дорученнями Прем'єр-міністра України, розгляду.

Кадрове забезпечення здійснювалось шляхом залучення випускників вищих навчальних закладів з відповідним фаховим рівнем.

1. Структура Держатомрегулювання (зміни)

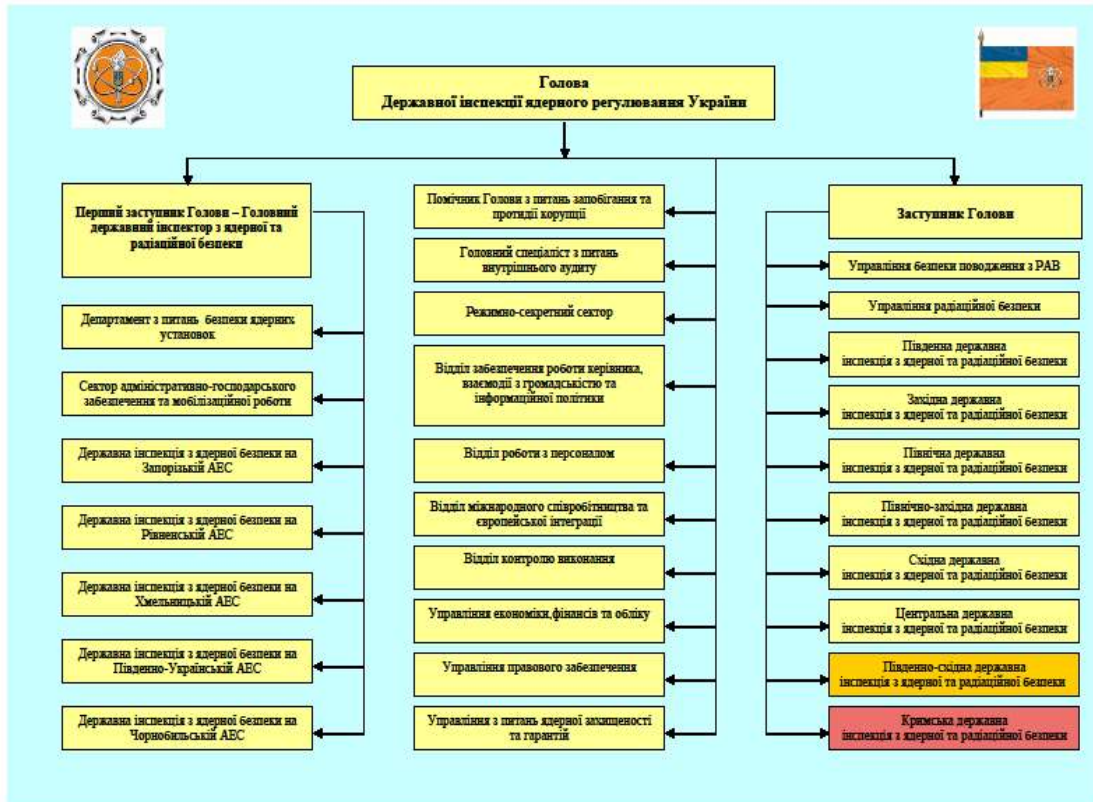

Рис. 1. Структура Держатомрегулювання

Здійснення повноважень Держатомрегулювання розповсюджується на всю територію України. Загальна структура Держатомрегулювання складається з центрального апарату та територіальних органів.

У зв'язку з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 08.06.2016 № 358 «Про функціонування територіальних органів Державної інспекції ядерного регулювання» Держатомрегулюванням здійснюються організаційні заходи щодо утворення територіальних органів Держатомрегулювання, як структурних підрозділів апарату Державної інспекції ядерного регулювання України. План першочергових заходів затверджено наказом Держатомрегулювання (від 30.06.2016 № 88)

Рішення про створення державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки, як структурних підрозділів апарату замість цих інспекцій, як юридичних осіб, прийнято, перш за все, з метою ефективного використання бюджетних коштів, передбачених на їх утримання (скасовуються посади бухгалтерів, працівників по роботі з персоналом, це близько 17 посад).

Також, таке рішення викликано необхідністю покращення якості роботи інспекцій, зокрема увага керівника інспекції буде зосереджена на організації виконання інспекцією функціональних обов'язків. Крім того, така рекомендація надана у висновку Рахункової палати України від 26.02.2015 №6/3-2.

2. Використання державного бюджету.

Держатомрегулювання повністю утримається за рахунок державного бюджету та є неприбутковою організацією.

Держатомрегулюванням протягом звітного періоду були розроблені плани діяльності на плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди. Організовано та забезпечено на підставі плану діяльності та індикативних прогностичних показників бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди складання кошторису на 2016 рік (з послідуєчим його затвердженням Міністерством фінансів України) та бюджетного запиту на 2017 та 2018-2019 роки.

Держатомрегулювання отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України на виконання наступних бюджетних програм:

5271010 «Керівництво та управління у сфері ядерного регулювання» (видатки споживання);

5271020 «Забезпечення ведення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання та прикладні дослідження у сфері ядерного регулювання».

Щодо КПКВК 5271010 «Керівництво та управління у сфері ядерного регулювання».

Затверджений Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» із змінами обсяг бюджетних призначень за КПКВК 5271010 за загальним фондом державного бюджету становив 25328, 3 тис. грн.

Фактичний обсяг фінансування із державного бюджету у 2015 році склав 25310,7 тис. грн. та повернуто до бюджету 31.12.2016 року залишок асигнувань 17,6 тис.грн.. Фінансування програми складає 100%. Фактичне виконання бюджетної програми складає 99,9 %.

Станом на 01.01.2017 року за Держатомрегулюванням України зареєстрованої кредиторської заборгованості в органах державної казначейської служби не має.

Дебіторська заборгованість за КПКВК 5271010 станом на 01.01.2017 року відсутня.

Протягом звітного періоду заробітна плата в Держатомрегулюванні та її територіальних органах виплачувалась своєчасно та в повному обсязі. Заборгованість з виплати заробітної плати відсутня.

Щодо КПКВК 5271020 «Забезпечення ведення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання та прикладні дослідження у сфері ядерного регулювання».

Ведення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання.

Затверджений Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» із змінами обсяг бюджетних призначень за КПКВК 5271020 на ведення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання за загальним фондом державного бюджету становив 413,8 тис. грн.

Фактичний обсяг фінансування із державного бюджету у 2016 році склав 413,8 тис. грн. Освоєно за бюджетною програмою 413,8 тис. грн. Фактичне виконання бюджетної програми складає 100 %.

Прикладні дослідження у сфері ядерного регулювання.

У затвердженому Законі України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» із змінами не передбачено обсягу бюджетних призначень за КПКВК 5271020 на проведення прикладних досліджень за загальним фондом державного бюджету. План прикладних досліджень у сфері ядерного регулювання на 2016 рік не затверджувався.

3. Нормативне регулювання, включаючи оптимізацію державного регулювання

Протягом 2016 року проводилася робота, направлена на удосконалення законодавства з питань безпеки використання ядерної енергії та недопущення його послаблення.

Робота з розробки нормативно-правових актів протягом 2016 року в Держатомрегулюванні проводилась як відповідно до Плану нормативного регулювання (ПНР), планів імплементації деяких актів законодавства ЄС, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.02.2015 № 110-р, так і окремих завдань.

3.1. Нормотворча діяльність відповідно до ПНР–2016:

Планом нормативного регулювання на 2016 рік передбачено 38 заходів з розробки та перегляду НПА, з них, виконання 34 заходів було заплановано на 2016 рік, 4 заходи - на 2016-2017 роки.

Із 34 заходів, запланованих на 2016 рік, розробка та прийняття НПА по 4 можлива лише після внесення змін до деяких законів України щодо приведення їх у відповідність із законами України «Про адміністративні послуги» та «Про ліцензування видів господарської діяльності» та інших нормативно-правових актів, що, у зв'язку з довготривалою процедурою прийняття зазначених актів, автоматично веде до та перенесення їх виконання в ПНР-2017. Тобто, невиконання цих заходів в 2016 р. відбулось з незалежних від Держатомрегулювання причин. Крім того, на підставі наданих структурними підрозділами обґрунтованих пропозицій та за рішенням Комісії з нормативного регулювання термін виконання ще **21** заходу перенесено на 2017 рік.

7 заходів, із запланованих на 2016 рік, що становить 19 %, виконано, а саме:

1) проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії» зареєстровано у Верховній Раді України за № 5703 від 23.01.2017;

2) затверджена постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 702 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1997 р. № 1471 та від 26 квітня 2003 року №625»;

затверджено та зареєстровано Мін'юстом України **5** актів Держатомрегулювання:

3) Вимоги до сейсмостійкого проектування та оцінки сейсмічної безпеки енергоблоків атомних станцій затверджено наказом Держатомрегулювання; від 17.10.2016 № 175 зареєстровано в Мін'юсті 07.11.2016 № 1449/29579;

4) Вимоги до систем аварійного охолодження ядерного палива та відведення тепла до кінцевого поглинача затверджено наказом Держатомрегулювання; від 24.12.2015 № 233 зареєстровано в Мін'юсті від 16.01.2016 № 77/28207;

5) Зміни до Вимог до оцінки безпеки атомних станцій затверджено наказом Держатомрегулювання від 11.02.2016 № 15 зареєстровано в Мін'юсті від 29.02.2016 № 303/28433;

6) Вимоги до систем електропостачання, важливих для безпеки атомних станцій, затверджено наказом Держатомрегулювання від 24.12.2015 № 234 зареєстровано в Мін'юсті від 16.01.2016 № 78/28208;

7) Зміни до Вимог до внутрішнього та зовнішнього кризових центрів АЕС, затверджено наказом Держатомрегулювання від 09.12.2016, зареєстровано в Мін'юсті від 28.12.2016 за №1725/29855;

Також:

8) Порядок підготовки затвердження, подання на державну реєстрацію та обліку нормативно-правових актів з ядерної та радіаційної безпеки затверджено наказом Держатомрегулювання №176 від 18.10.2016.

3.2. Нормотворча діяльність відповідно до планів імплементації деяких актів законодавства ЄС.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від. 18.02.2015 № 110-р схвалено плани заходів Державної інспекції ядерного регулювання з імплементації деяких актів законодавства ЄС (плани заходів з імплементації), а саме:

- Директиви Ради 2014/87/Євратом від 8 липня 2014 р., яка змінює Директиву 2009/71/Євратом, яка встановлює для Співтовариства основи з ядерної безпеки ядерних установок ;

- Директиви Ради 2013/59/Євратом, яка встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання та припиняє дію Директив 89/618/Євратом, 90/641/Євратом 96/29/Євратом, 97/43/Євратом та 2003/122/Євратом ;

- Директиви Ради 2006/117/Євратом від 20 листопада 2006 р. про нагляд та контроль за перевезенням радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива.

Планами заходів з імплементації передбачено розробку низки законодавчих актів, актів Кабінету Міністрів України та нормативно-правових актів Держатомрегулювання, зокрема із терміном виконання 2016 рік.

а) На виконання плану заходів з імплементації Директиви Ради 2014/87/Євратом від 8 липня 2014 р., яка змінює Директиву 2009/71/Євратом, яка встановлює для Співтовариства основи з ядерної безпеки ядерних установок було виконано наступне:

- на виконання підпункту 1.1.1 пункту 1.1 «Нормотворчі заходи» розділу 3 постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 89 до Порядку розроблення та затвердження норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1997 № 163, були внесені зміни,..

- на виконання підпункту 1.1.1 пункту 1.1 «Нормотворчі заходи» розділу 3 наказом від 18.10.2016 № 176 були внесені зміни до Порядку розроблення та видання норм та правил з ядерної та радіаційної безпеки Державним комітетом ядерного регулювання України.

- на виконання пункту 1.1 розділу 2 Держатомрегулюванням розроблено проект закону України про орган державного регулювання безпеки використання ядерної енергії і на даний час проходить робота по його узгодженню.

б) На виконання плану заходів з імплементації Директиви Ради 2013/59/Євратом, яка встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання та припиняє дію Директив 89/618/Євратом, 90/641/Євратом 96/29/Євратом, 97/43/Євратом та 2003/122/Євратом було виконано наступне:

- на виконання пунктів 1.1.1 розділів 1,5,6 Держатомрегулюванням підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України у сфері використання ядерної енергії», яким запропоновані зміни до законів України: «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»; «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії», «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання». Проект Закону у зв'язку із зміною Уряду в 2016 р. перепогоджений із заінтересованими органами, схвалений на засіданні Уряду та внесений на розгляд до Верховної Ради України (реєстраційний № 5550 від 16.12.2016).

в) на виконання плану заходів з імплементації Директиви Ради 2006/117/Євратом від 20 листопада 2006 р. про нагляд та контроль за перевезенням радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива було виконано наступне:

- пунктом 1.1.1 розділу 1 передбачено розроблення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку видачі дозволу на здійснення міжнародних перевезень радіоактивних матеріалів» (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2007 № 1196) термін виконання – 2017 рік.

Держатомрегулюванням було розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку видачі дозволу на здійснення міжнародних перевезень радіоактивних матеріалів». Проект погоджено без зауважень Мінфіном, МЗС, Мінінфраструктури, СБУ, МВС, Мінприроди, Мінекономрозвитку із зауваженнями, які враховано, відмовлено в погодженні ДРС. ДРС розгляне це питання після приведення Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» до Закону України «Про адміністративні послуги».

3) Крім того, нормотворча діяльність в Держатомрегулюванні велась на виконання інших окремих доручень, зокрема на виконання Плану заходів щодо усунення порушень і недоліків, виявлених Рахунковою палатою України за результатами аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії. Відповідно до пункту 1 плану з метою ефективного використання бюджетних коштів, передбачених на утримання державних регіональних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки, вирішення питання позбавлення їх статусу юридичних осіб та оптимізації у зв'язку із цим їх штатної чисельності Держатомрегулюванням було розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про функціонування територіальних органів Державної інспекції ядерного регулювання», яку Кабінет Міністрів України прийняв 08.06.2016 (постанова № 358).

Одним із елементів нормативного регулювання є те, що Держатомрегулювання розглядає та погоджує проекти законів та інших нормативно-правових актів, що розроблені іншими центральними органами виконавчої влади, адже здійснюючи погодження таких актів, Держатомрегулювання перевіряє їх на відповідність вимогам ядерної та радіаційної безпеки.

За звітний період було розглянуто проекти 4 Указів Президента України, 15 законів, та 33 актів Кабінету Міністрів України, що надійшли на погодження до Держатомрегулювання України. Також було розглянуто 21 проект нормативно-правових актів. При цьому, у разі необхідності, готувались пропозиції та зауваження з питань, що належать до компетенції Держатомрегулювання.

Управлінням здійснюється облік нормативно-правових актів Держатомрегулювання, поданих на державну реєстрацію до Мін'юсту України,

повернутих на доопрацювання та таких, у державній реєстрації яких відмовлено. Управлінням зберігаються оригінали наказів Держатомрегулювання, обліковується інформація про офіційне оприлюднення законів та інших нормативно-правових актів. Управління інформує структурні підрозділи про прийняті закони та інші нормативно-правові акти.

У 2016 році продовжувалась робота у рамках внесення зміни до законодавчих актів України з метою удосконалення процедури видачі документів дозвільного характеру на здійснення діяльності у сфері використання ядерної енергії та приведення дозвільної системи у цій сфері у відповідність до Закону України «Про адміністративні послуги». На даний час підготовлений Держатомрегулюванням та схвалений Кабінетом Міністрів України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії» зареєстровано у Верховній Раді України за № 5703 від 23.01.2017 р..

Цим же законопроектом пропонуються конкретні заходи, направлені на дерегуляцію діяльності у сфері використання ядерної енергії. Передбачається звільнити від ліцензування деякі види діяльності, зокрема з перевезення радіоактивних матеріалів, якщо суб'єкт має ліцензію на перевезення небезпечних вантажів, діяльність, пов'язана з переробкою, зберіганням радіоактивних відходів, яка здійснюється виробниками радіоактивних відходів до їх передачі спеціалізованим підприємствам; деякі види робіт з використання джерел іонізуючого випромінювання; скасувати необхідність отримання дозволу на використання для народно-господарських цілей земель і водойм, розташованих у санітарно-захисній зоні.

Звільняються від необхідності отримання дозвільних документів ті види діяльності, які мають незначну ядерну та радіаційну небезпеку, що дасть можливість зосередити увагу на більш небезпечних видах діяльності, тобто буде оптимізоване державне регулювання. При цьому звільнення від ліцензування не потягне за собою зниження рівня безпеки, оскільки на ці види діяльності поширюються інші складові державного регулювання, а саме нормування та державний нагляд.

З метою забезпечення реалізації Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» ведеться робота з розробки регуляторних актів відповідно до Плану розробки регуляторних актів Держатомрегулювання України на 2016 рік. За звітний період було підготовлено 16 звітів про відстеження результативності регуляторних актів, з них 8-повторних, 8-періодичних. Для забезпечення прозорості та відкритості на всіх етапах регуляторної діяльності Держатомрегулювання всі звіти були оприлюднені на офіційній веб-сторінці Держатомрегулювання.

У 2016 році у Держатомрегулюванні продовжувалася робота з питань обліку та систематизації законодавства. Ведеться електронний реєстр нормативно-правових актів з ядерної та радіаційної безпеки, прийнятих Держатомрегулювання, який підтримується в актуальному стані. Забезпечується зберігання оригіналів цих актів та здійснюється їх оприлюднення на сайті Держатомрегулювання, а також на сайті Держатомрегулювання розмішуються проекти найважливіших нормативно-правових актів, що дозволяє врахувати пропозиції як громадськості так і фахівців галузі.

4. Міжнародна діяльність, включаючи процеси євроінтеграції

У 2016 році міжнародне співробітництво Держатомрегулювання було насиченим та відзначилось рядом подій, що мають особливе значення для розвитку незалежної системи регулювання ядерної та радіаційної безпеки в Україні та її інтеграції в європейський простір. Протягом року активно розвивалось співробітництво як в двосторонньому так і в багатосторонньому форматах, зокрема шляхом взаємодії з міжнародними організаціями та асоціаціями, а також виконання зобов'язань за міжнародними договорами, стороною яких є Україна.

З підписанням у 2014 році Угоди про асоціацію, співробітництво з ЄС та її органами і інституціями посіло пріоритетний напрям в міжнародній діяльності Держатомрегулювання.

З 2007 року триває успішна співпраця Держатомрегулювання з Європейською Комісією (далі – ЄК) у рамках програми INSC, яка була заснована у продовження програми TACIS (Технічна допомога для країн СНД). Діючі проекти INSC охоплюють такі сфери, як підвищення ядерної безпеки атомних електростанцій, зміцнення регулюючого органу та організацій технічної підтримки, зменшення наслідків Чорнобильської катастрофи, поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом, адаптація законодавства ЄС у національне законодавство. Протягом 2016 року продовжувалась реалізація 8 проектів INSC. Діючі проекти були спрямовані на підтримку регулятора в сферах регулювання безпеки поводження з радіоактивними відходами, безпеки експлуатації реакторів, ліцензування нових ядерних установок, гармонізації регулюючих вимог з ядерної та радіаційної безпеки, здійснення регулюючої діяльності під час введення в експлуатацію установок з переробки радіоактивних відходів на РАЕС та ЗАЕС, регулювання питань безпеки експлуатації корпусів реакторів, тощо.

Фахівці Держатомрегулювання та експерти ДНТЦ ЯРБ в 2016 році виконували роботи у рамках проекту ЄК для Республікою Білорусь стосовно надання підтримки та допомоги у зміцненні можливостей органу ядерного регулювання Білорусі у сфері ліцензування та нагляду при спорудженні атомної електростанції.

На розгляд до ЄК направлені пропозиції Держатомрегулювання щодо нових проектів у рамках Програми дій на 2014-2015 роки, подано проектні пропозиції до Програми дій 2017 року.

У 2016 році Держатомрегулюванням забезпечено активну участь у заходах Західноєвропейської асоціації регулюючих органів (WENRA), а саме під час пленарних засідань та роботі двох робочих груп WENRA: з гармонізації реакторів RHWG та з питань поводження з радіоактивними відходами та зняття з експлуатації (WGWD).

Протягом року забезпечувалась реалізація двох грантових Угод з Європейським банком Реконструкції та Розвитку (ЄБРР): Угода про грант (Проект ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) між ЄБРР (як Розпорядником коштів Гранту з Рахунку ядерної безпеки), Кабінетом Міністрів України та Державною інспекцією ядерного регулювання України (як Одержувачем), яку було підписано 8 липня 2009 року та ратифіковано Законом України від 20 січня 2010 року №1813-VI та Грантової Угоди "Чорнобильський Фонд "Укриття": Ліцензійний консультант", яка була укладена 11 травня 1998 року між ЄБРР як Адміністратором грантових фондів, що забезпечуються з Чорнобильського Фонду "Укриття" та Адміністрацією ядерного регулювання

Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України.

У рамках Сьомого оглядового циклу Конвенції з ядерної безпеки Держатомрегулювання із залученням НАЕК «Енергоатом», Міненерговугілля, ДАЗВ, було підготовлено Сьому Національну доповідь України про виконання зобов'язань за Конвенцією з ядерної безпеки, яку розміщено на закритому сайті МАГАТЕ.

У 2016 році відбувалась реалізація 4-х національних проектів Програми Технічного Співробітництва МАГАТЕ на період 2016-2017рр.

У лютому 2016 року Держатомрегулюванням було затверджено Комплексний план підтримки ядерної безпеки (Integrated Nuclear Security Support Plan – INSSP) для України.

У 2016 році українські фахівці зробили значний внесок в процес вдосконалення стандартів МАГАТЕ з безпеки шляхом активної роботи в Комітеті з норм ядерної безпеки (NUSSC), Комітеті з норм радіаційної безпеки (RASSC), Комітеті з норм безпеки відходів (WASSC) та Комітеті з розробки Керівництва з ядерної захищеності (NSGC).

Протягом року Держатомрегулюванням забезпечено активну взаємодію та обмін інформацією з Базою даних МАГАТЕ про незаконне переміщення ядерних та радіоактивних матеріалів і джерел (Illicit Trafficking Database (ITDB)).

У 2016 році забезпечувалось системне оновлення українського профілю електронних систем МАГАТЕ у сфері радіаційної безпеки RASIMS та Національного порталу ядерного регулювання (NNRP).

Фахівці Держатомрегулювання у складі групи незалежних експертів під егідою МАГАТЕ брали участь в оцінці системи регулювання Литви та Білорусі у рамках проведення місій МАГАТЕ IRRS та організаційних нарадах з підготовки Місії IRRS в Словаччині.

Представник Держатомрегулювання брав активну участь в роботі Постійної консультативної групи при Генеральному Директорі МАГАТЕ з імплементації гарантій (SAGSI).

У 2016 році закінчилась реалізація проектів в рамках тристоронньої Шведсько-Норвезько-Української Ініціативи започаткованої за результатами проведення Гаазького Саміту з ядерної безпеки в березні 2014 року. З 7 проектів узгоджених для України 2 проекти були спрямовані на підтримку Держатомрегулювання, а саме:

- «Технічна підтримка Держатомрегулювання в розробці вимог до ліцензування нових та модифікованих видів палива». Реалізація проекту знаходиться в активній стадії. Розробка документів здійснюється згідно запланованого графіку;
- «Посилення можливостей Держатомрегулювання з проведення періодичної оцінки безпеки із використанням сучасних розрахункових кодів»;
- «Модернізація прикладного програмного забезпечення інформаційної системи Державного Регістру ДІВ (Регістр)».

Інші 4 проекти реалізуються в підтримку НАЕК «Енергоатом» та АЕС України.

19–22 січня 2016 року відбулось відрядження української делегації на чолі з Головою Держатомрегулювання С. Божком до Королівства Швеція для обговорення результатів співробітництва у рамках тристоронньої Ініціативи та обговорення двостороннього співробітництва між Держатомрегулювання та SSM. За результатами обговорення проектів учасниками зустрічі було розроблено та узгоджено інформаційний буклет, щодо результатів виконання проектів у рамках Ініціативи.

Даний буклет було презентовано учасникам Саміту з ядерної безпеки, який відбувся у Вашингтоні (США) 31 березня-2 квітня 2016 року.

У продовження започаткованого в 2014 році співробітництва Держатомрегулювання спільно з ДНТЦ ЯРБ та Норвезьким агентством з радіаційного захисту (NRPA) протягом 2016 року здійснювали реалізацію наступних трьох проектів співробітництва:

- «Розробка регулюючих вимог щодо безпеки поводження з РАВ перед захороненням та під час остаточного захоронення»;
- «Підтримка Держатомрегулювання в розробці нормативних документів з питань радіаційного захисту в медицині з метою приведення у відповідність вимогам національного законодавства до стандартів МАГАТЕ та вимог Директиви ЄС 2013/59/EURATOM»;
- «Підтримка Держатомрегулювання в розробці нормативних документів з посилення інституційного контролю за урановидобувними та переробними об'єктами».

Сторони домовились про започаткування нових проектів співробітництва на основі загроз визначених у відповідному звіті з огляду регулюючої діяльності та на основі «Дорожньої карти» двостороннього співробітництва.

Протягом 2016 року продовжувалось активне співробітництво Держатомрегулювання із Шведським агентством з радіаційної безпеки (SSM). 22 листопада 2016р. була підписана нова «Угода про співробітництво між Державною інспекцією ядерного регулювання України та Шведським органом з радіаційної безпеки про співробітництво в галузі ядерної та радіаційної безпеки».

Забезпечувалась реалізація наступних проектів:

- «Інформаційна підтримка Державної інспекції ядерного регулювання України, розвиток та наповнення незалежного веб-ресурсу з питань ядерної безпеки, радіаційного захисту та нерозповсюдження ядерної зброї» – www.Uatom.org;
- «Модернізація прикладного програмного забезпечення інформаційної системи Державного Регістру ДІВ»;
- «Технічна підтримка Держатомрегулювання України з ведення бази даних з обліку ядерного матеріалу (STAR)».

У 2016 році провадилось активне співробітництво із Сполученими Штатами Америки.

Програмою зі спільного зменшення загрози Міністерства оборони США розпочалась реалізація двох проектів з проведення штабних навчань з реагування на аварійну ситуацію та акти ядерного тероризму та вдосконалення Інформаційного-кризового центру Держатомрегулювання, які були подані у рамках ініціативи «Глобальне партнерство проти розповсюдження зброї та матеріалів масового знищення».

Протягом року проводились консультації Держатомрегулювання з представниками Міністерства енергетики США з обговорення стану будівництва Централізованого сховища для відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП) та можливості надання консультативної та програмно-аналітичної допомоги Держатомрегулюванню у здійсненні регуляторних функцій під час будівництва установки.

5 по 9 вересня 2016 року експерти з установ та організацій України взяли участь у семінарі щодо спільного українсько-американського проекту по будівництву сухого сховища відпрацьованого ядерного палива, що відбувся у м. Чикаго, штат Іллінойс (Сполучені Штати Америки).

В рамках взаємодії з Комісією ядерного регулювання США у 2016 році відбувся ряд важливих заходів, окрім планових робіт на рівні технічних експертів.

8-10 березня 2016 року у м. Вашингтон (США) проходила 28-а щорічна конференція з обміну інформацією між регулюючими органами (RIC 2016). У конференції взяли участь біля трьох тисяч учасників більш, ніж із 30 країн світу. До складу делегації від України увійшли представники Держатомрегулювання та ДНТЦ ЯРБ, очолював делегацію Голова Держатомрегулювання С. Божко. Українська делегація провела низку зустрічей з керівниками вищої ланки та посадовцями Комісії ядерного регулювання США. Сторони обговорили актуальні питання у сфері регулювання ядерної та радіаційної безпеки в Україні, результати поточних спільних проектів, а також перспективні напрями співробітництва.

9 березня 2016р. під час RIC 2016 відбулось підписання Меморандуму зустрічі між Комісією ядерного регулювання США та Держатомрегулюванням.

У рамках двостороннього співробітництва в 2016 році також відбулось підписання Угоди про співробітництво між Державною інспекцією ядерного регулювання України та Агентством з атомної енергії Угорщини в галузі ядерної і радіаційної безпеки, Меморандуму про взаєморозуміння між Державною інспекцією ядерного регулювання України та Міністерством навколишнього середовища Республіки Молдова, яке представлене Національним агентством регулювання ядерної та радіаційної діяльності, щодо співробітництва в галузі радіаційної і ядерної безпеки і захищеності та Угоди між Державною інспекцією ядерного регулювання України та Органом ядерного регулювання Республіки Вірменія про співробітництво у сфері ядерної безпеки та радіаційного захисту.

У 2016 році також проведено консультації з керівництвом регулюючих органів Грузії та Іспанії в ході яких досягнуто домовленості щодо укладання двосторонніх угод та започаткування співробітництво з питань, що становлять взаємний інтерес.

5. Дотримання антикорупційного законодавства

Діяльність Держатомрегулювання щодо запобігання та протидії корупції у 2016 році здійснювалась відповідно до вимог антикорупційного законодавства, з урахуванням останніх суттєвих змін в законодавстві.

Головою Держатомрегулювання було затверджено та погоджено з тимчасово виконуючим обов'язки Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики План заходів Державної інспекції ядерного регулювання України щодо запобігання і протидії корупції на 2016 рік (далі - План).

Помічником Голови з питань запобігання та протидії корупції на протязі 2016 року проводились заходи щодо запобігання корупційним правопорушенням в Державній інспекції ядерного регулювання України, відповідно до вищезазначеного Плану:

- надавались роз'яснення та методичні рекомендації щодо заповнення декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2015 рік для співробітників Держатомрегулювання, державних інспекторів на майданчиках АЕС, співробітників державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки та керівників і співробітників підприємств, які знаходяться у сфері управління Держатомрегулювання;
- проводились технічні навчання на тему «Правила декларування майна, доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру» для співробітників Держатомрегулювання (березень 2016 року);
- у жовтні 2016 року було проведено тренінги для співробітників Держатомрегулювання категорії А і Б, щодо електронного декларування. Завідувач Сектору з питань запобігання та протидії корупції, внутрішнього аудиту особисто допомогала в заповненні електронних декларацій співробітникам зазначених категорій.

При цьому зазначаємо, що несвоєчасно подали електронні декларації дві особи, про що було повідомлено листом до Національного агентства з питань запобігання корупції.

Протягом звітного періоду здійснювався постійний контроль за виконанням наказу Держатомрегулювання щодо визначення виконавця державної експертизи (оцінки) з ядерної та радіаційної безпеки та визначення необхідності проведення зазначеної експертизи.

Відповідно до вищезазначеного наказу Держатомрегулювання всі рішення оформлювались протоколами. У 2016 році було оформлено 740 протокольних рішень. Відповідно до цих рішень експертизу 554 документів виконано фахівцями ДНТЦ ЯРБ, 8 експертиз фахівцями Держцентрякості, 178 документа відповідно до протокольних рішень не потребували експертизи і було виконано оцінку фахівцями Департаменту з питань безпеки ядерних установок Держатомрегулювання.

Згідно з планом-графіком на 2016 рік, проведення перевірок діяльності державних інспекцій з ядерної безпеки на АЕС та державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки України завідувачем Сектору з питань запобігання та протидії корупції, внутрішнього аудиту було здійснено перевірку щодо дотримання вимог антикорупційного законодавства України в держінспекціях з ядерної безпеки на РАЕС та ПУ АЕС, а також в Південній державній інспекції з ядерної та радіаційної безпеки

України. Порушень щодо вимог антикорупційного законодавства по результатам перевірок не виявлено.

У Держатомрегулюванні дотримуються всіх встановлених вимог антикорупційного законодавства. У 2016 році не мали місце порушення вимог антикорупційного законодавства України, немає осіб, щодо яких складено протоколи про вчинення адміністративних правопорушень пов'язаних з корупцією, осіб, звільнених з посади у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційні правопорушення, а також виявлених конфліктів інтересів.

6. Взаємодія з громадськістю, робота зі ЗМІ

Протягом 2016 року Держатомрегулюванням забезпечено активне спілкування з громадськістю у відповідності з Планом консультацій з громадськістю Держатомрегулювання на 2016 рік, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 року №736-р та з урахуванням зовнішніх викликів суспільству щодо стану ядерної та радіаційної безпеки.

Актуальна інформація про стан ядерної та радіаційної безпеки у 2016 році оперативно оприлюднювалась (укр. та англ. мовами) на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання (www.snrc.gov.ua), сторінці Держатомрегулювання у соціальній мережі Facebook та на допоміжному веб-сайті uatom.org.

Відповідно до Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року №363, Держатомрегулюванням підготовлено щорічну Доповідь про стан ядерної та радіаційної безпеки в Україні. На виконання пп. 37 п. 4 Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України Доповідь була надіслана до Адміністрації Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України та профільних комітетів Верховної Ради України. Доповідь про стан ядерної та радіаційної безпеки в Україні у 2015 була 28 квітня 2016 року була обговорена з громадськістю під час засідання Громадської ради при Держатомрегулювання та представлена 25 травня 2016 року ЗМІ на прес-конференції Голови Держатомрегулювання. Доповідь українською та англійською мовами була оприлюднена на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання.

З метою реалізації права громадянського суспільства у підготовці та прийнятті рішень з питань ядерної та радіаційної безпеки на веб-сайті Держатомрегулювання було представлено на розгляд громадськості та зацікавлених сторін 10 питань у форматі електронних консультацій, за участю громадськості було розглянуто 10 питань у форматі відкритого засідання Колегії Держатомрегулювання, зокрема:

- Про підсумки діяльності з державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки за 2015 рік та пріоритетні напрями на 2016 рік.
- Про стан виконання робіт з продовження строку експлуатації енергоблоку №2 Запорізької АЕС.
- Про стан виконання заходів з впровадження системи управління знаннями, робочими процесами, електронного документообігу та забезпечення інформаційної безпеки.
- Про стан підготовки сьомої Національної Доповіді «Про виконання зобов'язань України відповідно до Конвенції про ядерну безпеку».
- Про продовження експлуатації енергоблоку № 1 Запорізької АЕС у понадпроектний термін за результатами періодичної переоцінки безпеки.
- Про продовження експлуатації енергоблоку №2 Запорізької АЕС у понадпроектний термін за результатами періодичної переоцінки безпеки.
- Про результати державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки попереднього звіту з аналізу безпеки Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива.
- Про підходи до ліцензування діяльності з експлуатації конфайнмента, включаючи об'єкт «Укриття» Чорнобильської АЕС.

Протягом звітного періоду Держатомрегулюванням України було отримано 50 звернень громадян України за тематикою:

- транспорт і зв'язок – 1;
- економічна, цінова, інвестиційна, зовнішньоекономічна, регіональна політика та будівництво, підприємництво – 9;
- фінансова, податкова, митна політика – 1;
- соціальний захист – 1;
- праця і заробітна плата – 5;
- охорона здоров'я – 4;
- екологія та природні ресурси – 17;
- забезпечення дотримання законності та охорони правопорядку, реалізація прав і свобод громадян – 2;
- освіта, наукова, науково-технічна, інноваційна діяльність та інтелектуальна власність – 3;
- діяльність центральних органів виконавчої влади – 6;
- обороноздатність, суверенітет, міждержавні і міжнаціональні відносини – 1.

Усі звернення були розглянуті у встановлені терміни, згідно із Законом України «Про звернення громадян». Протягом 2016 року у зв'язку із набуттям чинності Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції» Держатомрегулювання забезпечена можливість подання письмового звернення з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку (електронне звернення) шляхом розміщення відповідної форми на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання «Надіслати електронне звернення до Державної інспекції ядерного регулювання України».

Забезпечення виконання вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» заходиться на постійному контролі у керівництва Держатомрегулювання. з яких 90% було задоволено, 4% - направлено належному розпоряднику інформації. Запити надходили, як на поштову адресу (28 запитів), так й електронною поштою (21 запит).

Упродовж 2016 року запитувачі цікавилися:

- інформацією про фізичну особу – 5;
- інформацією довідково-енциклопедичного характеру – 10;
- екологічною інформацією – 8;
- інформацією про товар – 3;
- науково-технічною інформацією – 2;
- правовою інформацією – 10;
- статистичною інформацією – 11.

Усі запити були розглянуті відповідно до вимог чинного законодавства та у встановлені терміни.

Держатомрегулюванням проводилась системна робота щодо обліку публічної інформації, а також оприлюднення звітів та наборів відкритих даних на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання. З 2016 року запроваджено оприлюднення наборів відкритих даних Єдиному державному веб-порталі відкритих даних (data.gov.ua).

З метою упорядкування роботи з громадськістю у Держатомрегулювання наказом від 18.12.2006 №194, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 січня 2007 року за №8/13275 (зі змінами наказом від 27.10.2008 №177, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 13 листопада 2008 року за №1106/15797) затверджено

Порядок особистого прийому громадян та участі у «гарячих» телефонних лініях Голови, першого заступника та заступників Голови Держатомрегулювання. Інформація про проведення особистого прийому громадян та «гарячих» телефонних ліній Голови та заступників Голови щомісячно оновлюється на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання та розміщується на дошці оголошень у приміщенні Держатомрегулювання. Протягом 2016 року Головою та заступником Голови Держатомрегулювання було проведено 24 особистих прийомів громадян України та 24 «гарячих» телефонних ліній.

Протягом звітнього періоду Держатомрегулюванням здійснювалася системна робота із Громадською радою. Загалом відбулося 4 засідання Громадської ради, в ході яких обговорювалися актуальні питання ядерної та радіаційної безпеки, зокрема:

- щодо нещодавніх відключень енергоблоків АЕС України (№2 Южно-Української АЕС 21.03.2016 р., №1 Южно-Української АЕС 23.03.2016 р. та №3 Рівненської АЕС 27.03.2016 р.);
- про принципи застосування та контролю за виконанням кваліфікаційних вимог до керівників та заступників керівників структурних підрозділів, що відповідають за безпечне використання ядерної енергії, органів виконавчої влади, зокрема, Державного агентства України з управління зоною відчуження та Міністерства енергетики та вугільної промисловості, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2008 р. № 1162;
- щодо аналізу ситуації з розморожуванням тепломережі Чорнобильської АЕС;
- про типову структуру щорічної доповіді про стан ядерної та радіаційної безпеки в Україні;
- інформація про збори голів громадських рад при органах виконавчої влади 07 липня 2016 року;
- коментар членів Громадської Ради щодо звернення Народного Депутата України А.Деркача (і А.Артеменка) до МАГАТЕ;
- про виведення Державної інспекції з ядерної безпеки на Чорнобильській АЕС Держатомрегулювання з промайданчику;
- обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії»;
- інформація щодо проведення громадських слухань з приводу продовження експлуатації ЗАЕС №2 та засідання Колегії з того ж питання;
- про НБК та стан ЯРБ на майданчику Чорнобильської АЕС;
- звіт Голови Громадської ради про роботу за 2016 рік.

19 жовтня 2016 року відбулось спільне засідання Громадських рад при Державній інспекції ядерного регулювання України та Державному агентстві України з управління зоною відчуження, на якому розглянуті питання:

- обговорення “Стратегії подолання наслідків Чорнобильської катастрофи та відродження територій, що зазнали радіаційного забруднення”;
- ризики, пов'язані з реалізацією міжнародних проектів, які викликані незаконними діями третіх осіб (зокрема, ситуація з “Південенергомонтаж”, що може зашкодити вчасному виконанню взятих на себе Україною міжнародних зобов'язань);
- розробка Державної екологічної програми поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом;

- здійснення процедур контролю радіаційної безпеки при введенні в експлуатацію НБК та використання цієї інформації для інформаційної кампанії про досягнення в ліквідації наслідків Чорнобильської АЕС.

З метою залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, надання можливості вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади Держатомрегулювання з 8 серпня по 7 вересня 2016 року провела публічне громадське обговорення можливості продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 1 Запорізької АЕС, в т.ч. 30 серпня 2016 року – громадські слухання в м. Енергодар. Результати слухань були розглянуті 13 вересня 2016 року під час відкритого засідання Колегії Держатомрегулювання стосовно прийняття рішення із забезпечення довгострокової експлуатації енергоблоку №1 Запорізької АЕС, а матеріали, підготовлені за результатами публічного громадського обговорення, оприлюднені на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання за посиланням: <http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/334229>.

Також у Держатомрегулюванні з 18 серпня по 25 вересня 2016 року проведено публічне громадське обговорення можливості продовження експлуатації ядерної установки - енергоблоку № 2 Запорізької АЕС, в т.ч. 19 вересня 2016 року – громадські слухання в м. Енергодар. Результати слухань були розглянуті 3 жовтня 2016 року під час відкритого засідання Колегії Держатомрегулювання стосовно прийняття рішення із забезпечення довгострокової експлуатації енергоблоку №2 Запорізької АЕС, а матеріали, підготовлені за результатами публічного громадського обговорення, оприлюднені на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання за посиланням: <http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/336137>.

7. Управління діяльністю

7.1 Система управління якістю

У 2016 році у Держатомрегулюванні продовжувалось вдосконалення функціонування Системи управління якістю (далі – СУЯ), що була запроваджена та діє в Держатомрегулюванні з 2006 року.

З 14 березня по 20 квітня 2016 року відбулося проведення внутрішніх аудитів центрального апарату Держатомрегулювання відповідно до Програми, затвердженої наказом голови Держатомрегулювання від 29.02.2016 року № 31.

Загалом в Держатомрегулюванні було проведено 11 внутрішніх аудитів. За результатами аудитів відмічено 2 позитивних спостереження та надано 1 рекомендацію. Невідповідностей виявлено не було.

01 липня 2016 року Органом Сертифікації Міжгалузевого Центра Якості "ПРИРОСТ" було проведено черговий наглядний аудит системи управління якістю Держатомрегулювання на відповідність вимогам стандарту ISO 9001:2008, що розповсюджується на надання регуляторних послуг в сфері забезпечення ядерної та радіаційної безпеки.

Під час проведення аудиту були розглянуті питання політики Держатомрегулювання у сфері якості, планування системи управління якістю, орієнтації на замовника, внутрішнього інформування та аналізування з боку керівництва.

Також були перевірені основні процеси Інспекції: нормотворча, наглядова та дозвільна діяльність, аварійна готовність, внутрішній аудит, інформування і вивчення очікувань та рівня задоволеності споживачів, управління персоналом, виконання доручень вищих органів державної влади та розгляд звернень споживачів, управління невідповідною послугою тощо.

За висновками експертів система управління якістю Держатомрегулювання повністю відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2008 (відсутні критичні невідповідності та невідповідності).

Таким чином, за результатами наглядового аудиту ОССМ «ПРИРОСТ» продовжив термін дії сертифікату відповідності системи управління якістю Держатомрегулювання вимогам ISO 9001:2008 стосовно надання регуляторних послуг в сфері забезпечення ядерної та радіаційної безпеки.

Сертифікат відповідності зареєстровано 12.08.2014 р. за № NQSP-0024/09-14, він дійсний до 11.08.2017 року.

У вересні 2015 року міжнародна організація зі стандартизації (ISO) прийняла нову версію міжнародного стандарту ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги».

У зв'язку з необхідністю переходу Системи управління якістю Держатомрегулювання на нову версію стандарту ISO 9001 керівництвом Держатомрегулювання було прийнято рішення щодо проведення сертифікації за новим стандартом разом з Державним науково-технічним центром з ядерної та радіаційної безпеки в компанії «TUV NORD Ukraine» у 2017 році.

У 2016 році розпочався процес переходу сертифікації систем управління якістю Держатомрегулювання на нову версію стандарту ISO 9001:2015.

В зв'язку з цим було підготовлено План заходів з переходу Держатомрегулювання на нову версію стандарту ISO 9001:2015, затверджений наказом голови Держатомрегулювання № 167 від 06.10.2016.

10 жовтня 2016 року було проведено діагностичний аудит СУЯ Держатомрегулювання представниками органу сертифікації TUV NORD CERT.

26 – 27 жовтня 2016 року представником органу сертифікації TUV NORD CERT проведено навчання співробітників Держатомрегулювання щодо переходу сертифікації системи управління якістю Держатомрегулювання на нову версію стандарту ISO 9001:2015.

Також, протягом 2016 року представники Держатомрегулювання відвідали різноманітні заходи з якості.

12-13 квітня 2016 року фахівці Держатомрегулювання взяли участь у семінарі на тему: «Перехід на нову версію стандарту ISO 9001:2015, що вимагається від підприємств», організованому Українською асоціацією якості. На семінарі було проведено детальний аналіз тексту стандарту та внесених до нього змін, вивчені методи менеджменту, що допоможуть виконати нові вимоги стандарту.

07 червня 2016 року фахівцями Держатомрегулювання було взято участь у засіданні Круглого столу на тему: «Якість державного управління та її вплив на соціально-економічний стан України», організованому Українською асоціацією досконалості та якості.

На 2017 рік в сфері управління якістю Держатомрегулювання заплановано проведення компанією TUV NORD CERT сертифікаційного аудиту системи управління якістю Держатомрегулювання за новою версією стандарту ISO 9001:2015.

Зважаючи на все вищевикладене, можна зробити висновок, що функціонування Системи управління якістю в Держатомрегулювання дисциплінує співробітників та сприяє покращанню ефективності, результативності і прозорості всієї системи державного регулювання у сфері ядерної та радіаційної безпеки.

7.2. Управління кадрами

Станом на 31 грудня 2016 року штатна чисельність працівників системи Держатомрегулювання становила 250 осіб, з них: 140 – центральний апарат (4 посади не відносяться до посад державних службовців), 25 – інспекції з ядерної безпеки на АЕС, 85 – державні інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (1 посада не відноситься до посад державних службовців), при цьому загальна фактична чисельність становила 191 особу, з них: 109 – центральний апарат, 20 – інспекції з ядерної безпеки на АЕС, 62 – державні інспекції з ядерної та радіаційної безпеки.

У зв'язку з впровадженням з 01 травня 2016 року Закону України від 10.12.2015 № 889-VIII «Про державну службу» (далі – Закон) в Держатомрегулюванні були здійснені відповідні заходи, а саме:

- з 01 травня 2016 року введені в дію структура та штатний розпис наказом Держатомрегулювання від 29.06.2016 № 86 «Про введення в дію структури та штатного розпису Держатомрегулювання з 01 травня 2016 року»;

- віднесені посади державних службовців Держатомрегулювання до відповідних категорій посад;

- присвоєні ранги в межах посад державної служби категорій «Б» та «В»;

- встановлені надбавки до посадових окладів за вислугу років на державній службі працівникам Держатомрегулювання;

- розроблені та затверджені спеціальні вимоги на кожну посаду згідно з штатним розписом Держатомрегулювання та Порядком визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В»;

- створена конкурсна комісія відповідно до вимог Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби;

- проведено конкурс на зайняття вакантних посад державної служби категорій «Б» і «В», за результатами якого переможцями конкурсу визнані 5 осіб та 1 особа визнана другим за результатами конкурсу;

- з метою практичного застосування персоналом Держатомрегулювання статті 56 та статей 57 – 60 Закону розроблені та затверджені Головою Методичні рекомендації щодо порядку залучення до роботи понад установлену тривалість робочого дня, а також у вихідні, святкові та неробочі дні, у нічний час державних службовців центрального апарату, Інспекцій з ядерної безпеки на АЕС та Інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки Державної інспекції ядерного регулювання України та Методичні рекомендації щодо надання і використання відпусток державним службовцям Державної інспекції ядерного регулювання України;

- створена дисциплінарна комісія Держатомрегулювання з розгляду дисциплінарних справ у кількості 5 осіб – представники Голови Держатомрегулювання та 5 осіб – представники виборного органу Первинної профспілкової організації Держатомрегулювання.

Протягом 2016 року до структурних підрозділів Держатомрегулювання за результатами конкурсів на заміщення вакантних посад, які проводились у березні та листопаді, та порядком переведення з інших державних органів на рівнозначні посади, прийнято 9 осіб.

Слід зазначити, що у 2016 році, в порівнянні з попереднім роком, зменшилась плінність кадрів (кількість звільнених працівників у 2015 році становила 27 осіб, у 2016 році – 11).

За період з січня по грудень 2016 року проведено 3 засідання кваліфікаційної комісії, 5 працівників пройшли первинну кваліфікаційну атестацію, яким присвоєно статус державного інспектора.

Держатомрегулюванням у 2016 році організовано останній етап проведення перевірки достовірності відомостей щодо застосування заборон, передбачених частинами третьою і четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади». На даний час в процесі люстрації знаходяться 18 працівників, з них 6 осіб, які були прийняті у 2016 році до структурних підрозділів Держатомрегулювання за результатами конкурсів.

Здійснювались заходи щодо перегляду Положень про структурні підрозділи та посадових інструкцій працівників Держатомрегулювання.

У зв'язку з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 08.06.2016 № 358 «Про функціонування територіальних органів Державної інспекції ядерного регулювання» Держатомрегулюванням здійснюються організаційні заходи щодо утворення територіальних органів Держатомрегулювання, як структурних підрозділів апарату Державної інспекції ядерного регулювання України, а саме:

- затверджено План першочергових заходів щодо утворення міжрегіональних територіальних органів та територіальних органів на майданчиках АЕС, як структурних підрозділів Держатомрегулювання (наказ Держатомрегулювання від 30.06.2016 № 88;

- призначено Голів комісій з ліквідації як юридичних осіб публічного права міжрегіональних територіальних органів Держатомрегулювання та створено комісію з ліквідації як юридичної особи публічного права Кримської інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (наказ Держатомрегулювання від 30.06.2016 № 89);

- попереджено керівників міжрегіональних територіальних органів про звільнення з посад;

- звільнено керівний склад міжрегіональних територіальних органів у зв'язку з їх ліквідацією як юридичних осіб публічного права порядком переведення для подальшої роботи до міжрегіональних територіальних органів як структурних підрозділів апарату Державної інспекції ядерного регулювання України (наказ Держатомрегулювання від 30.12.2016 № 211-о/1).

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 04.02.2015 № 45, на підставі Переліку посад, затвердженому розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 493-р та від 20.05.2015 № 601-р у 2016 році здійснено бронювання військовозобов'язаних працівників Держатомрегулювання (3 особи).

У Держатомрегулюванні велика увага приділяється питанню професійної підготовки своїх працівників, які постійно підвищують кваліфікацію за різними навчальними програмами, у тому числі за рахунок міжнародної технічної допомоги. Працівники Держатомрегулювання протягом року неодноразово підвищують кваліфікацію за різними напрямками.

У 2016 році підвищили кваліфікацію, з видачею відповідних документів про освіту (свідоцтва, сертифікати, тощо), 178 працівників системи Держатомрегулювання, з них 121 державний інспектор, в тому числі за рахунок міжнародної технічної допомоги – 72 працівника.

З загальної кількості підвищили кваліфікацію 22 працівника державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки, з них 21 державний інспектор.

За рахунок бюджетного фінансування Держатомрегулювання підвищили кваліфікацію 7 працівників.

Крім вищезазначеного підвищення кваліфікації, державні службовці Держатомрегулювання підвищують свій професійний рівень, приймаючи участь у навчальних семінарах, організатором яких є державне підприємство «Державний науково – технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» та у технічному навчанні, яке запроваджено для працівників системи Держатомрегулювання, згідно з наказом Держатомрегулювання від 14.09.2012 № 112-о «Про технічне навчання державних службовців Держатомрегулювання України».

У 2016 році прийняли участь у навчальних семінарах в ДНТЦ ЯРБ 12 працівників Держатомрегулювання, в тому числі 10 державних інспекторів та у технічному навчанні 178 працівників, з них 11 працівників державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки, в тому числі 11 державних інспекторів.

У 2016 році здійснювались заходи щодо відзначення працівників системи Держатомрегулювання. За період 2016 року було відзначено відомчими заохочувальними відзнаками 23 особи, а саме:

- Подякою – 14 осіб, з них: 1 – працівник інспекції з ядерної безпеки на АЕС, 2 – працівники державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки, 11 – працівників державного підприємства «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки»;

- Грамотою – 8 осіб, з них: 5 – працівників центрального апарату, 1 – працівник державної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки, 2 – працівника державного підприємства «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки»;
- Почесною грамотою – 1 особа – працівник державного підприємства «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки».

7.3. Контроль виконання

З огляду на важливість реалізації державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії, з метою своєчасного та якісного виконання завдань, визначених актами законодавства, дорученнями Президента України та рішеннями Кабінету Міністрів проводиться випереджувальний, оперативний та заключний контроль за станом виконання завдань, а також вживаються превентивні заходи щодо недопущення несвоєчасного виконання визначених завдань.

Відповідно до законів «Про звернення громадян» та «Про доступ до публічної інформації»

Протягом 2016 року Держатомрегулюванням отримано вхідних документів 20432, у тому числі:

листів від ЦОВВ і підприємств та організацій 8739,
запитів на публічну інформацію 49,
звернень громадян України 50.

У 2016 році у Відділі контролю виконання перебувало:

актів і доручень від вищих органів державної влади, які підлягали контролю (далі – контрольні документи) 537(у 2015 – 505).

За січень-грудень 2016 року структурними підрозділами Держатомрегулювання підготовлено 8800 листів щодо роз'яснень та надання інформації.

Крім цього на постійному (щотижневому, щомісячному, щоквартальному та щорічному) контролі у Відділі перебувають майже 130 періодичних контрольних доручень вищих органів влади (надіслані до Держатомрегулювання за період 2001-2016 рік.

За 2016 рік поставлено на облік та опрацьовано 199 документів з грифом «Для службового користування».

У 2016 році на обліку знаходиться 223 накази керівництва з основної діяльності та 20 – з адміністративно-господарської діяльності.

Аналіз виконання наказів з основної діяльності виявив, що більшість завдань виконані. На даний час на виконанні залишаються ряд завдань, термін виконання яких 2017 рік.

Під особливим контролем у 2016 році було виконання завдань, визначених:

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 847-р № «Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони та ЄС, Європейським Співтовариством з атомної енергії з іншої»,

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 213-р «Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році»,

протокольним дорученням Президента України від 02 вересня 2015 року щодо виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України щодо поточного та щоквартального виконання завдань, визначених рішеннями РНБО та актами Президента України.

8. Регулювання безпеки ядерних установок

Діяльність Держатомрегулювання з регулювання безпеки ядерних установок у 2016 році була спрямована на забезпечення ядерної та радіаційної безпеки (далі – ЯРБ) на усіх етапах життєвого циклу ядерних установок (далі – ЯУ), захисту персоналу, населення і навколишнього природного середовища.

Основна увага приділялася питанням підвищення безпеки діючих АЕС.

8.1. Підвищення безпеки діючих АЕС

У світовій практиці накопичено значний досвід використання ризик-інформованих підходів для прийняття рішень з безпеки АЕС. Використання ризик-інформованих підходів в регулюючій діяльності рекомендованого МАГАТЕ та апробовано у багатьох країнах з розвиненою ядерною енергетикою: США, Фінляндія, Швеція, Іспанія, Великобританія та ін.

Використання ризик-інформованих підходів в регулюючій діяльності дозволяє:

- спрямовувати регулюючі дії на усунення дефіцитів безпеки, що мають домінуючий вплив на безпеку АЕС;
- посилити аналітичну підтримку для прийняття регулюючих рішень;
- підвищити ефективність наглядової діяльності, зокрема, інспекційної.

Цілями впровадження ризик-інформованих підходів в безпосередньо наглядову діяльність є:

- оптимізація регулюючого нагляду за рахунок пріоритезації та концентрації наявних ресурсів на аспектах, що мають домінуючий вплив на безпеку ядерних установок;
- зниження регуляторного тиску за рахунок впровадження у наглядову діяльність диференційованого принципу (зменшення обсягу інспекційних перевірок систем та обладнання із незначним впливом на безпеку);
- забезпечення прозорості та підвищення ефективності планування наглядової діяльності;
- підвищення ефективності регулюючої діяльності шляхом поєднання детерміністичних та імовірнісних методів аналізу безпеки.

На сьогоднішній день Держатомрегулюванням спланована та реалізується діяльність щодо можливості використання ризик-інформованого прийняття рішень з безпеки енергоблоків АЕС, включаючи і в наглядовій діяльності, зокрема:

1) Розроблено проект нормативно-правового акта Держатомрегулювання «Вимоги до ризик-інформованого прийняття рішень з безпеки атомних станцій», метою розроблення якого є нормативне врегулювання питання ризик-інформованого прийняття рішень з безпеки енергоблоків АЕС України з урахуванням набутого вітчизняного досвіду та кращої міжнародної практики. Наразі проект зазначеного документу проходить процедуру обговорення із зацікавленими організаціями. Затвердження та подання на державну реєстрацію зазначеного документа заплановано на другу половину 2017 року.

2) У рамках співробітництва Держатомрегулювання та Комісії ядерного регулювання США ДП «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» розроблено «пілотний» технічний посібник для проведення ризик-інформованих інспекцій (для енергоблоку №1 ВП «Рівненська АЕС»), що може

використовуватися інспекторами Держатомрегулювання безпосередньо при плануванні та проведенні ризик-інформованої інспекції. Зазначений посібник разом із бланками оцінки ризику та бланками інспекційних обходів були представлені розробником 11 листопада 2016 року на майданчику Рівненської АЕС під час семінару щодо впровадження та апробації ризик-інформованих інспекцій. За результатами семінару були визначені напрями удосконалення технічного посібника для його подальшого використання на постійній основі.

3) Відбулася апробація ризик-інформованих підходів в інспекційній діяльності під час комплексної інспекційної перевірки ВП «Хмельницька АЕС» в період з 28 листопада по 2 грудня 2016 року, зокрема, при інспектуванні систем охолодження басейну витримки та перевантаження ядерного палива енергоблоку №2 ВП «Хмельницька АЕС».

4) На 16 березня 2017 року заплановано проведення засідання Колегії Держатомрегулювання за темою «Використання ризик-інформованого підходу для оптимізації регулюючого нагляду за ядерною та радіаційною безпекою». У рамках зазначеного засідання Колегії Держатомрегулювання планувалося розглянути «Дорожню карту оптимізації регулюючого нагляду за безпекою ядерних установок на основі оцінок ризику», метою якої є розробка загальної стратегії Держатомрегулювання та деталізація етапів діяльності для оптимізації регулюючого нагляду за безпекою ядерних установок на основі оцінок ризику.

Держатомрегулюванням заплановано та активно реалізується заходи щодо впровадження в інспекційну діяльність ризик-інформованих підходів на основі вітчизняного досвіду та кращої міжнародної практики.

У 2016 році забезпечено контроль за впровадженням Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС (далі - КзППрБ) шляхом:

- розгляду та погодження щорічних план-графіків виконання зведених заходів із зазначенням термінів їх виконання;
- розгляду квартальних звітів з виконання заходів КзППрБ та контроль термінів виконання;
- контроль обсягів запланованих до виконання заходів КзППрБ перед виведенням енергоблоків АЕС України у ППР;
- контроль виконання запланованих заходів КзППрБ під час пускових нарад перед пуском енергоблоків АЕС України після планово-попереджувального ремонту з перевантаженням активної зони;
- контроль фактичних обсягів та рівня якості виконання заходів КзППрБ під час проведення інспекційних перевірок шляхом виконання обходів виробничих приміщень інспекторами Держатомрегулювання.

У рамках регулюючого супроводу КзППрБ Держатомрегулювання погоджено 50 звітів про виконання заходів з 92 запланованих до виконання у 2016 р., та 13 звітів про виконання заходів, запланованих до виконання у 2017-2020 рр.

У 2016 р. експлуатуючій організації ДП «НАЕК «Енергоатом» було видано:

- 13 окремих письмових дозволів на пуск енергоблоків після планово-попереджувальних ремонтів з перевантаженням активної зони;
- забезпечено внесення змін до 1 ліцензії ЕО;

- забезпечено видачу 2 ліцензій: ЕО №001052 «На право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблока № 1 ВП «Запорізька АЕС» та ЕО №001055 «На право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблока № 2 ВП «Запорізька АЕС» після продовження терміну експлуатації.

Видано (продовжено, продовжено у новій посаді) 43 ліцензії на право провадження діяльності посадовими особами експлуатуючої організації, до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ЯРБ.

Видано (продовжена, продовжена у новій посаді) 141 ліцензія на право безпосереднього управління реакторною установкою.

8.2. Гармонізація нормативно-правової бази з ядерної та радіаційної безпеки з референтними рівнями WENRA з реакторної безпеки та вдосконалення нормативно-правової бази з урахуванням уроків аварії на АЕС “Фукусіма-Даїчі”

Протягом 2016 року Держатомрегулюванням здійснювалась діяльність, передбачена:

- «Планом дій з гармонізації вимог з безпеки АЕС з референтними рівнями WENRA з реакторної безпеки», затвердженим наказом Держатомрегулювання від 18.04.2014 №48,
- «Концепцією нормативно-правового регулювання ядерної та радіаційної безпеки ядерних установок», яка була схвалена постановою колегії Держатомрегулювання від 19.03.2015 р. №2;
- «Планом заходів щодо реалізації Концепції нормативно-правового регулювання ЯРБ ядерних установок», що затверджений Головою Держатомрегулювання 09.11.2015 р.

8.3. Реалізація планів гармонізації національних норм і правил з безпеки з референтними рівнями WENRA.

Протягом 2016 року Держатомрегулюванням здійснювалась діяльність, передбачена «Планом дій з гармонізації вимог з безпеки АЕС з референтними рівнями WENRA з реакторної безпеки», затвердженим наказом Держатомрегулювання від 18.04.2014 №48.

З метою гармонізації національних регулюючих вимог з безпеки АЕС з відповідними референтними рівнями WENRA Держатомрегулюванням в попередні роки виконано самооцінку відповідності вимог норм, правил та стандартів з ЯРБ референтним рівням WENRA з реакторної безпеки. На основі виконаної самооцінки були визначені напрями подальшого удосконалення нормативно-правової бази Держатомрегулювання, а також розроблені відповідні заходи з гармонізації. Зазначені заходи були включені до щорічних планів нормативного регулювання Держатомрегулювання.

Враховуючи міжнародний підхід до процесу гармонізації національних норм і правил з безпеки з референтними рівнями WENRA, а також набуття Україною у березні 2015 року членства в WENRA, протягом 2015-2016 років результати

самооцінки Держатомрегулюванням пройшли процес партнерських перевірок іншими країнами-членами WENRA.

За результатами самооцінки Держатомрегулювання, з урахуванням результатів партнерських перевірок, визначено, що більше 60% референтних рівнів WENRA з реакторної безпеки вже враховано на рівні нормах правил, та стандартів з ЯРБ (значна частина з інших 40% референтних рівнів врахована на рівні галузевих документів та в документах системи управління якості експлуатуючої організації).

Протягом 2016 року з метою гармонізації національних регулюючих вимог з безпеки АЕС з відповідними референтними рівнями WENRA Держатомрегулюванням:

1. Затверджено:

- зміни до Вимог з оцінки безпеки атомних станцій (в частині необхідності врахування в аналізі безпеки АЕС комбінацій вихідних подій, та в частині підходів до обґрунтування проектних основ);

- зміни до Вимог до внутрішніх та зовнішніх кризових центрів АЕС

- Вимоги до систем аварійного охолодження ядерного палива та відведення тепла до кінцевого поглиначя;

- Вимоги до систем електропостачання, важливих для безпеки атомних станцій;

- Вимоги до сейсмостійкого проектування та оцінки сейсмічної безпеки енергоблоків атомних станцій.

2. Продовжено роботу з розробки вимог до:

- Звіту а аналізу безпеки енергоблоків АЕС з реакторами з водою під тиском;

- впровадження модифікацій ядерних установок;

- періодичної переоцінки безпеки енергоблоків АЕС;

- аварійної готовності на АЕС;

- довгострокової експлуатації та управління старінням конструкцій і елементів енергоблоків АЕС

- ризик-інформованого прийняття рішень з безпеки атомних станцій

3. Заплановано:

- розробку загальних положень безпеки ядерних установок

- удосконалення нормативно-правової бази Держатомрегулювання щодо оцінки зовнішніх екстремальних впливів, управління важкими аваріями, врахування досвіду експлуатації.

Крім того, з метою удосконалення процесу гармонізації національних регулюючих вимог з безпеки АЕС з відповідними референтними рівнями WENRA Держатомрегулювання внесено зміни до процедури розробки нормативно-правових актів щодо:

- необхідності в технічному завданні на розробку проекту нормативно-правового акту (НПА) визначення переліку референтних рівнів WENRA, що повинні бути враховані під час розробки НПА;

- необхідності розробки додаткової таблиці до пояснювальної записки щодо відповідності положень проекту НПА референтним рівням WENRA, що визначені в технічному завданні на розробку НПА.

8.4. Виконання Національного плану дій за результатами «стрес-тестів».

Україна в червні 2011 року приєдналася до європейської ініціативи щодо проведення «стрес-тестів» для АЕС у країнах-членах Європейського Союзу та сусідніх країнах (Декларація щодо проведення «стрес-тестів»). «Стрес-тести» для АЕС України

проводились у відповідності до узгодженої Європейською Комісією та ENSREG методології проведення «стрес-тестів» для європейських АЕС (13 травня 2011 р., Declaration of ENSREG, Annex 1 «EU “Stress-test” specifications»). Національні плани дій (НПД) містять заходи з підвищення безпеки, що були визначені за результатами «стрес-тестів» та графіки їх впровадження на АЕС. Під час технічної наради щодо засвоєних уроків і підвищення безпеки у зв'язку із зовнішніми небезпеками, з урахуванням доповіді МАГАТЕ про аварію на АЕС Фукусіма що відбулась в м. Відень (Республіка Австрія) з 23 по 25 листопада 2016 року було представлено оновлену інформацію щодо стану реалізації заходів, визначених в НПД (попередню інформацію щодо стану реалізації заходів, визначених в НПД, було представлено під час робочої зустрічі ENSREG, що відбулася 20-24 квітня 2015 р. в Брюсселі.).

8.5. Продовження термінів експлуатації енергоблоків ЗАЕС-1-4; РАЕС-3 та ХАЕС-1

У рамках продовження терміну експлуатації блоку №1 ЗАЕС Держатомрегулюванням:

- узгоджено 8 технічних рішень з продовження терміну експлуатації обладнання, трубопроводів та будівельних конструкцій енергоблоку;
- погоджені підсумкові звіти з кваліфікації обладнання на «жорсткі» умови навколишнього середовища та сейсмічні впливи;

За результатами розгляду доопрацьованих експлуатуючою організацією матеріалів звіту з періодичної переоцінки безпеки (ЗППБ) підтверджено повне усунення зауважень державної експертизи ЯРБ до нього. Зокрема, протягом 2016 року Держатомрегулюванням було розглянуто 4 із 15 складових ЗППБ (фактори безпеки: «поточний технічний стан систем та елементів», «кваліфікація обладнання», «старіння», Комплексний аналіз безпеки).

Враховуючи вищезазначене, 14.09.2016 р. Держатомрегулюванням була видана ДП «НАЕК «Енергоатом» ліцензія серії АА № ЕО 001052 на здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №1 ВП Запорізька АЕС».

У рамках продовження терміну експлуатації блоку №2 ЗАЕС Держатомрегулюванням:

- узгоджено 8 технічних рішень з продовження терміну експлуатації обладнання, трубопроводів та будівельних конструкцій енергоблоку;
- погоджені підсумкові звіти з кваліфікації обладнання на «жорсткі» умови навколишнього середовища та сейсмічні впливи;

За результатами розгляду доопрацьованих експлуатуючою організацією матеріалів ЗППБ підтверджено повне усунення зауважень державної експертизи ЯРБ до нього. Зокрема, протягом 2016 року Держатомрегулюванням було розглянуто 6 із 15 складових ЗППБ (фактори безпеки: фактори безпеки «поточний технічний стан систем та елементів», «кваліфікація обладнання», «старіння», «імовірнісний аналіз безпеки», «аналіз зовнішніх та внутрішніх впливів», Комплексний аналіз безпеки).

Враховуючи вищезазначене, 03.10.2016 р. Держатомрегулюванням була видана ДП «НАЕК «Енергоатом» ліцензія серії АА № ЕО 001055 на здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки енергоблоку №2 ВП Запорізька АЕС».

У рамках продовження терміну експлуатації блоку №3 ЗАЕС Держатомрегулюванням:

- узгоджено «Програму підготовки енергоблока № 3 ОП ЗАЭС к експлуатації в сверхпроектный срок. 03.МР.00.ПМ.21-16/Н»;
- узгоджено 9 робочих програм з оцінки технічного стану та продовження строку експлуатації обладнання та трубопроводів енергоблоку;
- забезпечено проведення державної експертизи ЯРБ 10 із 15 складових ЗППБ (фактори безпеки: «проект енергоблоку АЕС», «детерміністичний аналіз безпеки», «імовірнісний аналіз безпеки», «аналіз зовнішніх та внутрішніх впливів», «використання досвіду інших АЕС і результатів наукових досліджень», «організація і управління», «експлуатаційна документація», «людський фактор»; «аварійна готовність і планування», «вплив на навколишнє середовище»);
- за результатами розгляду доопрацьованих експлуатуючою організацією матеріалів ЗППБ підтверджено повне усунення зауважень державної експертизи ЯРБ до 8 із 15 складових ЗППБ («проект енергоблоку АЕС», «експлуатаційна безпека», «використання досвіду інших АЕС і результатів наукових досліджень», «організація і управління», «експлуатаційна документація», «людський фактор», «аварійна готовність і планування», «вплив на навколишнє середовище»).

У рамках продовження терміну експлуатації блоку №4 ЗАЕС Держатомрегулюванням:

- узгоджено «План лицензирования энергоблока № 4 ОП «Запорожская АЭС» для продления эксплуатации в сверхпроектный срок. 04.ОК.ПН.06-16» забезпечено проведення державної експертизи ЯРБ «Програми підготовки енергоблока № 4 ОП ЗАЭС к долгосрочной эксплуатации. 04.МР.00.ПМ.22-16/Н»;
- забезпечено проведення державної експертизи ЯРБ 8 із 15 складових ЗППБ (фактори безпеки: «проект енергоблоку АЕС», «детерміністичний аналіз безпеки», «експлуатаційна безпека», «використання досвіду інших АЕС і результатів наукових досліджень», «організація і управління», «експлуатаційна документація», «людський фактор», «аварійна готовність і планування»);
- за результатами розгляду доопрацьованих експлуатуючою організацією матеріалів ЗППБ підтверджено повне усунення зауважень державної експертизи ЯРБ до 7 із 15 складових ЗППБ («експлуатаційна безпека», «використання досвіду інших АЕС і результатів наукових досліджень», «організація і управління», «експлуатаційна документація», «людський фактор», «аварійна готовність і планування», «вплив на навколишнє середовище»).

У рамках продовження терміну експлуатації блоку №3 РАЕС Держатомрегулюванням:

- узгоджено робочу програму з оцінки технічного стану та продовження строку експлуатації внутрішньокорпусних пристроїв реактора енергоблоку;
- забезпечено проведення державної експертизи ЯРБ 7 із 15 складових ЗППБ (фактори безпеки: «проект енергоблоку АЕС», «поточний

технічний стан систем та елементів» «кваліфікація обладнання», «старіння», «детерміністичний аналіз безпеки», «імовірнісний аналіз безпеки», «аналіз зовнішніх та внутрішніх впливів»).

У рамках продовження терміну експлуатації блоку №1 ХАЕС Держатомрегулюванням узгоджено «План ліцензування енергоблока №1 ОП «Хмельницькая АЭС» для продления експлуатації в сверхпроектный срок. №1.НР.0700.ПН-16» забезпечено проведення державної експертизи ЯРБ «Программы подготовки энергоблока № 1 Хмельницкой АЭС к эксплуатации в сверхпроектный срок. № 1.НР.7947.ПМ-16».

8.6. Спорудження енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС

22.03.2016 р. Держатомрегулюванням за результатами державної експертизи ЯРБ погоджений документ ДП «НАЕК «Енергоатом» «Технические требования к реакторной установке типа ВВЭР-1000 для энергоблока №№ 3,4 Хмельницкой АЭС».

Будь-які інші документи стосовно будівництва енергоблоків №№ 3,4 Хмельницької АЕС протягом 2016 року до Держатомрегулювання не надходили.

8.7. Спорудження заводу з виробництва ядерного палива

Протягом 2016 р. будь-які документи стосовно будівництва заводу з виробництва ядерного палива до Держатомрегулювання не надходили.

8.8. Спорудження ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів, засноване на підкритичній збірці, що керується лінійним прискорювачем електронів» (ЯПУ «Джерело нейтронів»)

Протягом 2016 р. Держатомрегулюванням здійснювався розгляд і погодження робочої та експлуатаційно-технічної документації ЯПУ «Джерело нейтронів». Загалом Держатомрегулюванням погоджено **21** документ із 36 розглянутих.

05.10.2016 р. Держатомрегулюванням забезпечено внесення змін до Ліцензії ЕО № 001018 від 10.10.2013 р. на право провадження діяльності з будівництва та введення в експлуатацію ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів, засноване на підкритичній збірці, що керується прискорювачем електронів». Відповідно до внесених змін термін дії цієї ліцензії подовжений до 01.12.2018 р.

8.9. Спорудження централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП)

Протягом 2016 року Держатомрегулюванням:

- виконаний розгляд 15 комплектів технічних специфікацій на обладнання важливе для безпеки, за результатами якого до ДП «НАЕК «Енергоатом» направлені попередні коментарі;
- виконано державну експертизу ЯРБ Попереднього звіту з аналізу безпеки ЦСВЯП, позитивні результати якої схвалені постановою Колегії Держатомрегулювання від 03 листопада 2016 року №8;

- продовжується державна експертиза комплексу документів, наданих ДП «НАЕК «Енергоатом» в обґрунтування Заяви на провадження діяльності з будівництва та введення в експлуатацію ЦСВЯП.

Окрім цього, протягом 2016 р. фахівці Держатомрегулювання регулярно брали участь у засіданнях Керівного комітету із впровадження технології Холтек з поводження з ВЯП на енергоблоках ВП РАЕС, ВП ХАЕС, ВП ЮУАЕС, створеного наказом ДП «НАЕК «Енергоатом» від 12.10.2015 р. за № 926.

8.10. Спорудження сховища відпрацьованого ядерного палива сухого типу Чорнобильської АЕС (СВЯП-2)

Станом на 01.01.2017 р. Держатомрегулюванням у відповідності до Плану ліцензування СВЯП-2:

1. Попередньо погоджені:
 - 7 ТС на системи важливі для безпеки із 7 розроблених згідно проекту;
 - 41 ТС на обладнання важливе для безпеки із 41 розроблених згідно проекту, а також 1 ТС на обладнання вплив на безпеку якого не визначений (стіл для поводження з пошкодженим ядерним паливом).
2. Погоджені 33 програм випробувань обладнання, важливого для безпеки, із 33 запланованих (для 8 одиниць обладнання заводські приймальні випробування не передбачені і замість них будуть проводитись індивідуальні приймальні випробування на майданчику СВЯП-2);
3. Проведено 33 заводських приймальних випробувань систем та обладнання, важливого для безпеки, із 33 запланованих (із них 23 – протягом 2016 р.);
4. Остаточо погоджені 2 ТС на обладнання важливе для безпеки із 41 розроблених згідно проекту.

8.11. Експлуатація сховища відпрацьованого ядерного палива мокрого типу Чорнобильської АЕС (далі - СВЯП-1)

Протягом 2016 р. Держатомрегулюванням розглянуті та погоджені 4 технічних рішення, спрямованих на створення системи поводження з пошкодженим відпрацьованим ядерним паливом (ПВЯП) на блоках №№ 1; 2 та СВЯП-1.

14 квітня 2016 року за результатами розгляду заяви ДСП «Чорнобильська АЕС» та комплексу обґрунтовуючих документів, а також беручи до уваги позитивні результати інспекційного обстеження заявника, що було проведено в період з 06.04.2016 р. по 08.04.2016 р., Держатомрегулюванням виданий окремий дозвіл серії ОД №000040/9 на виконання робіт та операцій з вивантаження ПВЯП з блоків №№ 1; 2 та його перевезення до сховища відпрацьованого ядерного палива «мокрого» типу зберігання (СВЯП-1) для безпечного розміщення та зберігання.

Відповідно до умов вищевказаного окремого дозволу ДСП «Чорнобильська АЕС» в період з 14 квітня по 6 червня 2016 року здійснила перевезення у СВЯП-1 ПВЯП, що зберігалося в басейнах витримки блоків №№ 1; 2.

8.12. Експлуатація сховища відпрацьованого ядерного палива сухого типу Запорізької АЕС (далі – ССВЯП)

Станом на 01.01.2017 р. на майданчику ССВЯП знаходиться 139 вентильований бетонний контейнер.

Протягом 2016 р. Держатомрегулюванням розглянуті та погоджені 4 технічних рішення «О составе загрузки многоместных герметичных корзин отработавшим ядерным топливом».

Окрім цього, у серпні 2016 р. Держатомрегулюванням був схвалений ЗППБ ССВЯП. Наступна переоцінка безпеки цього сховища буде проведена у 2025 році.

8.13. Використання ядерного палива

У рамках диверсифікації постачальників палива для АЕС України протягом 2016 року Держатомрегулюванням проводився розгляд документів експлуатуючої організації, які обґрунтовували безпеку використання палива виробництва компанії Вестингауз та модифікації інших пов'язаних із цим систем, важливих для безпеки.

Зокрема, протягом 2016 року за результатами державної експертизи ЯРБ погоджено матеріали стосовно:

- завантаження чергової партії підживлення, яка складалась із ТВЗ-WR, в активну зону енергоблоку № 3 ЮУАЕС;
- обґрунтування безпеки розширення дослідної експлуатації ТВЗ-WR на енергоблок № 5 ЗАЕС;
- модифікації СВРК-М для контролю активної зони з ТВЗ-WR енергоблоків № 1 – № 6 ЗАЕС, з інтегруванням підсистеми фізичних розрахунків «BEACON-TSM», та початку її дослідної експлуатації;
- обґрунтування безпеки використання контейнерів типу Traveller-VVER для транспортування свіжих ТВЗ-WR;
- модернізації системи перевантаження, зберігання та транспортування палива у вузлах свіжого палива ЮУАЕС, ЗАЕС у частині впровадження кантувача NT-P3 для контейнера типу Traveller-VVER та введення його у дослідну експлуатацію.

Крім того протягом звітнього періоду розпочато розгляд матеріалів стосовно:

- використання методології підготовки константного забезпечення ТВЗ та ДПЗ для використання в СВРК-М енергоблоків №№ 1,2,3,4,5,6 ВП ЗАЕС;
- обґрунтування безпеки розширення дослідної експлуатації ТВЗ-WR на енергоблоки № 2 ЮУАЕС та № 3 ЗАЕС.

Протягом 2016 року представники Держатомрегулювання активно брали участь у роботі Оперативного штабу із впровадження модернізованого ядерного палива виробництва компанії «Вестингауз», що був створений наказом ДП «НАЕК «Енергоатом» від 24.07.2015 № 659.

Таким чином, станом на 31.12.2016 р.:

- ядерне паливо виробництва компанії Вестингауз експлуатується на енергоблоках №3 ЮУАЕС та №5 ЗАЕС;
- продовжується державна експертиза ЯРБ документів, обґрунтовують безпеку експлуатація ядерного палива виробництва компанії Вестингауз на енергоблоках № 3 ЗАЕС та № 2 ЮУАЕС.

8.14. Виконання заходів з підтримки діяльності функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДС ЦЗ) «Безпека об'єктів ядерної енергетики» за 2016 рік

Для забезпечення функціонування підсистеми ЄДС ЦЗ «Безпеки об'єктів ядерної

енергетики», удосконалення системи аварійної готовності та реагування протягом 2016 року Держатомрегулюванням здійснено такі заходи:

1) З метою вдосконалення нормативно-правової бази в галузі аварійної готовності та реагування здійснено перегляд:

- нормативно-правового акту «Вимоги до внутрішнього та зовнішнього кризових центрів АЕС», (затверджено наказом Держатомрегулювання від 09.12.2016 № 201 «Про внесення змін до Вимог до внутрішнього та зовнішнього кризових центрів АЕС», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2016 р. за № 1725/29855);
- «Порядку взаємодії Держатомрегулювання і МНС в галузі інформування про надзвичайні ситуації», затвердженого наказом від 27.02.2006 № 31/103. Переглянутий документ «Інструкція про організацію інформаційної взаємодії ДСНС та Держатомрегулювання у сфері запобігання виникненню та реагування на надзвичайні ситуації» затверджено спільним наказом МВС та Держатомрегулювання від 27.07.2016 р. №724/110, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 серпня 2016 р. за № 1175/29305.

2) На виконання Конвенції про оперативне оповіщення про ядерну аварію, Конвенції про допомогу в разі ядерної аварії або радіаційної ситуації та відповідних міжурядових двосторонніх договорів з іншими країнами:

а) взято участь у протиаварійних тренуваннях МАГАТЕ формату:

- ConvEx-2d (5-6.10.2016) з частковою активізацією ІКЦ щодо перевірки механізмів на випадок транснаціональної ядерної аварійної ситуації;
- ConvEx-2a (17.02.2016) щодо перевірки здатності заповнювати формуляри повідомлень, проведення тренування по застосуванню процедур з обміну інформацією, а також у напрямку запитів про допомогу і з надання допомоги;
- ConvEx-1a (23.03.2016) щодо тестування постійної доступності національних контактних пунктів зв'язку для отримання сповіщень;
- ConvEx-1c (11.05.2016) щодо тестування прав доступу адміністраторів USIE до веб-порталу USIE;
- ConvEx-2b (21-23.06.2016) щодо тестування механізмів запиту та надання допомоги, за участю ДСНС;
- ConvEx-1b (20.09.2016) щодо тестування постійного доступу до національних пунктів зв'язку та здатності національних компетентних органів оперативно реагувати на отримані оповіщення.

б) забезпечено аналіз інформаційних повідомлень про інциденти, які сталися в інших країнах, що надходять в рамках міжнародної інформаційної системи ІНЕС-NEWS;

3) На виконання міжурядових договорів з іншими країнами про оперативне оповіщення про ядерні аварії, здійснено обмін інформацією та співробітництво в галузі ядерної безпеки і радіаційного захисту, проведено тестування зв'язку з компетентними пунктами Австрії, Білорусі, Болгарії, Латвії, Німеччини, Норвегії, Польщі, Румунії, Словаччини, Туреччини, Угорщини, Фінляндії та Швеції.

4) 5-6 жовтня 2016 року в рамках Конвенції про оперативне оповіщення про ядерну аварію та Конвенції про допомогу в разі ядерної аварії або радіаційної аварійної ситуації взято участь у міжнародному тренуванні формату ConvEx-2d за сценарієм умовної аварії на АЕС Чорнавода в Румунії з частковою активізацією Інформаційно-кризового центру (ІКЦ) Держатомрегулювання. Тренування такого

формату проводиться один раз на 4 роки з метою тестування та відпрацювання механізмів взаємодії у випадку транснаціональної ядерної аварійної ситуації.

Експертами ІКЦ проведено оперативний аналіз інформаційних повідомлень про розвиток аварії, заходів з управління аварією та захисту населення. Виконано прогнозу оцінку радіаційних наслідків умовної аварії, зокрема напрямів і відстаней переносу радіоактивного забруднення та дозових характеристик із застосуванням системи JRODOS на основі даних реальних погодних умов, що надходили від Українського Гідрометцентру до ІКЦ.

Держатомрегулювання забезпечено оперативну взаємодію із іншими учасниками тренування з української сторони. Налагоджено комунікацію із МАГАТЕ шляхом надання запитів щодо додаткової інформації та прес-релізів.

5) У період з 31 травня по 2 червня 2016 року фахівці Держатомрегулювання взяли участь у загальностанційному антидиверсійному та протиаварійному тренувальному навчанні ВП «Хмельницька АЕС» з повною активізацією ІКЦ.

У ході тренування відпрацьовувалось виконання власних функцій Держатомрегулювання з нагляду за станом аварійної готовності експлуатуючої організації, оперативного повідомлення через засоби масової інформації про радіаційні аварії (умовно, за тренуванням), оперативного оповіщення та періодичного інформування Кабінету Міністрів України, інших центральних органів виконавчої влади та служб, що мають відповідні обов'язки реагування на надзвичайні ситуації на АЕС, включно з питаннями забезпечення фізичного захисту під час інцидентів, а також здійснювався міжнародний інформаційний обмін в рамках Конвенції про оперативне оповіщення про ядерну аварію та відповідних двосторонніх договорів з іншими країнами з використанням інформаційної системи МАГАТЕ з обміну інформацією про інциденти і надзвичайні ситуації (USIE).

Експертами ІКЦ Держатомрегулювання проводився аналіз оперативних даних щодо стану ядерних установок та моделювання процесів і розвитку подій на майданчику умовно аварійної АЕС, зокрема прогнозування напрямів і відстаней переносу радіоактивного забруднення та дозових характеристик із застосуванням системи JRODOS на основі даних реальних погодних умов, що надходили від Українського Гідрометцентру до ІКЦ.

6) З 26 по 29 вересня 2016 року взято участь у практичних навчаннях, що відбулись у реальних умовах радіаційного забруднення на території Чорнобильської зони відчуження. Під час навчань застосовано 12 мобільних лабораторій з вимірювання іонізуючого випромінювання у навколишньому природному середовищі

36 фахівців з Німеччини та України мали можливість підвищити свою кваліфікацію, обміняти досвідом та здійснити тестування і випробування спектрометричного обладнання мобільних лабораторій, місія яких – оперативно діагностувати або спростувати припущення щодо радіоактивного забруднення.

7) У 2016 році у рамках проектів Європейської Комісії INSC «Інструмент співробітництва в галузі ядерної безпеки» продовжувалось поетапне впровадження системи підтримки прийняття рішень на випадок радіаційних аварій на ядерних установках РОДОС в Україні:

- «Співробітництво з Державною інспекцією ядерного регулювання України в питаннях впровадження системи РОДОС в Інформаційно-кризовому центрі»;

- «Розробка удосконаленої, повністю інтегрованої системи управління в ДП «НАЕК «Енергоатом» і на ВП АЕС для ефективного і скоординованого аварійного реагування» – бенефіціари ДП «НАЕК «Енергоатом» і Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

3 червня 2016 року РОДОС знаходиться у дослідній експлуатації з метою перевірки міжвідомчої взаємодії з реагування на радіаційні аварії та організації радіаційного захисту населення, здійснення коректної стиковки даних SODAR (sonic detection and ranging) ЗАЕС із системою підтримки прийняття рішень РОДОС Держатомрегулювання.

5-6 жовтня 2016 року систему РОДОС було застосовано протягом міжнародного тренування формату ConvEx-2d, що проводиться Центром з інцидентів та аварійних ситуацій МАГАТЕ для виконання прогнозної оцінки радіаційних наслідків умовної аварії, зокрема прогнозування напрямів і відстаней переносу радіоактивного забруднення та дозових характеристик із застосуванням на основі даних реальних погодних умов.

У грудні 2016 року стартував новий проект ЄК «Розширення системи підтримки рішень РОДОС в Україні на Чорнобильську зону відчуження». Проектом передбачена адаптація системи RODOS до специфічних умов Чорнобильської зони відчуження, навчання спеціалістів, Комплексне тестування системи RODOS-Україна та і поширення результатів проекту RODOS-ЧЗВ для всіх користувачів РОДОС в Україні, впровадження РОДОС як офіційної системи підтримки прийняття рішень в Україні у випадку радіологічних надзвичайних ситуацій.

8) У жовтні 2016 року національний потенціал України щодо здійснення спеціалізованої допомоги на запит інших держав в рамках «Конвенції про допомогу в разі ядерної аварії або радіаційної аварійної ситуації» зареєстровано у мережі МАГАТЕ з реагування та надання допомоги РАНЕТ.

9) Здійснювалась щодобова підготовка інформаційних зведень про стан енергоблоків АЕС, забезпечувалась підготовка повідомлень про порушення у роботі АЕС України, розміщення їх на веб-сайті Держатомрегулювання та направлення щомісячних статистичних звітів до Кабінету Міністрів України.

10) За підтримки Держатомрегулювання та у співпраці з іншими органами державної влади забезпечено присутність України в європейському інформаційному просторі з обміну радіологічними даними у режимі реального часу – EURDEP, що забезпечить вільний доступ громадян до радіологічної інформації та є реальним кроком для України на шляху до євроінтеграції у сфері безпеки.

11) У період з 21 по 25 листопада 2016 року заступником Національного координатора України взято участь у нараді національних координаторів Міжнародної шкали ядерних і радіологічних подій INES.

12) Протягом 2016 року взято участь у двох засіданнях Національної координаційної наради з удосконалення попередження та гасіння лісових пожеж у зоні відчуження. Наради проводились з метою удосконалення законодавчого забезпечення попередження пожеж та взаємодії міжвідомчих протипожежних підрозділів під час гасіння пожеж у зоні відчуження.

13) У 2016 році Держатомрегулюванням разом із Агентством зменшення загрози Міністерства оборони США започатковано та зареєстровано проект «Модернізація Інформаційно-кризового центру Держатомрегулювання» в рамках ініціативи «Глобальне партнерство проти розповсюдження зброї та матеріалів масового знищення». Фінансування проекту здійснюється урядом США за рахунок міжнародної технічної допомоги. Виконано перші кроки реалізації проекту, а саме встановлення системи відеоконференцз'язку Держатомрегулювання.

8.15. Інспекційна діяльність

Результати інспекційної діяльності дозволяють отримати впевненість у тому, що вимоги безпеки, встановлені у нормах, правилах та дозвільних документах, є достатніми, застосовуються правильно і виконуються у повному обсязі або потребують відповідного коригування чи застосування заходів примусу для їх належного виконання.

За 2016 рік підрозділами центрального апарату Держатомрегулювання та її територіальними органами було проведено 396 інспекційних перевірок (у 2015 році – 254 інспекційні перевірки, у 2014 році – 499 інспекційних перевірок) та 245 інспекційних обстежень (у 2015 році – 275 інспекційних обстежень, у 2014 році – 319 інспекційних обстежень).

За результатами інспекційної діяльності Держатомрегулювання та її територіальних органів у 2016 році видано 328 обов'язкових до виконання приписів щодо усунення виявлених порушень законодавства у сфері використання ядерної енергії.

Кількісні показники інспекційних заходів:

Підрозділи	Інспекційні перевірки план/факт	Інспекційні обстеження план/факт	Позапланові
ДБЯУ, УЯЗГ, УРБ, УРАВ	23/23	10/13	12
Держатомінспекції на ЗАЕС, РАЕС, ХАЕС, ЮУАЕС, ЧАЕС	28/34	0/0	7
Державні інспекції з ядерної та радіаційної безпеки у регіонах України	296/339	212/232	151
Разом:	347/396	222/245	170

8.16. Штрафні санкції

У разі, якщо виявлені порушення норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки не усуваються або не виконуються інші законні вимоги державних інспекторів Держатомрегулювання, до осіб, винних у скоєнні таких правопорушень, застосовуються статті 95 та 188-18 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Протягом 2016 року державними інспекторами притягнуто до адміністративної відповідальності 50 осіб та стягнуто штрафів до державного бюджету на суму 31960 гривен.

- за ст. 95 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) 42 особи (за 2015 рік – 35 осіб, за 2014 рік – 117 осіб); стягнуто штрафи до державного бюджету на суму 28050 гривен (за 2015 рік – 15657 гривен, за 2014 рік – 42670 гривен);

- за ст. 188-18 КУпАП – 8 осіб (за 2014 рік – 11 осіб, за 2013 рік – 45 осіб); стягнуто штрафи до державного бюджету на суму 3910 гривен (за 2014 рік – 6120 гривен, за 2013 рік – 20189 гривен).

Протягом 2016 року було притягнуто до адміністративної відповідальності відповідно до статті 17¹ Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» 4 ліцензіата та стягнуто штрафів на суму 212000 гривень, яка оплачена в повному обсязі: ДП «НАЕК «Енергоатом» - 170000 грн. (ДБЯУ), ФОП Дубенська Леся Павлівна – 8500 грн. (Західна інспекція), ПП «Верус» – 8500 грн. (Західна інспекція), ТОВ «Ультрадiагностика» - 25000 грн. (Північно-західна інспекція).

Протягом 2016 року Держатомрегулювання здійснювалась діяльність передбачена Наказом від 30.10.2015 № 195 «Про організацію підготовки Національної доповіді про вжиті Україною заходи до виконання зобов'язань, передбачених Конвенцією про ядерну безпеку та участі України в Сьомій нараді країн-сторін зазначеної Конвенції».

Наразі виконано наступні пункти Плану-заходів щодо підготовки Національної доповіді України, розгляду національних доповідей відповідних країн-сторін Конвенції та участі України в Сьомій нараді країн-сторін Конвенції:

1.	Проведення наради з питань організації та підготовки Національної доповіді України та розгляду національних доповідей відповідних країн-сторін Конвенції з залученням представників від структурних підрозділів Держатомрегулювання, центральних органів виконавчої влади відповідно до компетенції, експлуатуючих організацій.
2.	Створення робочої групи з підготовки Національної доповіді України та розгляду національних доповідей відповідних країн-сторін Конвенції з залученням представників від структурних підрозділів Держатомрегулювання, центральних органів виконавчої влади відповідно до компетенції, експлуатуючих організацій.
3.	Підготовка постатейних матеріалів до Національної доповіді України з урахуванням рекомендацій третьої наради країн-сторін Конвенції.
4.	Підготовка першої редакції Національної доповіді України та направлення на розгляд до центральних органів виконавчої влади відповідно до компетенції, експлуатуючих організацій.
5.	Підготовка остаточної редакції Національної доповіді України та направлення на відгуки до центральних органів виконавчої влади відповідно до компетенції.
6.	Організація перекладу Національної доповіді України
7.	Проведення Колегії Держатомрегулювання та затвердження остаточної редакції Національної доповіді України.
8.	Направлення Національної доповіді України до Секретаріату Конвенції (МАГАТЕ) для оприлюднення.
9.	Відбір Національних доповідей країн-сторін Конвенції для поглибленого аналізу.
10.	Підготовка запитань України за результатами розгляду національних доповідей країн-сторін Конвенції.
11.	Організація перекладу запитань України за результатами розгляду національних доповідей країн-сторін Конвенції.
12.	Направлення запитань України за результатами розгляду національних доповідей країн-сторін Конвенції до Секретаріату Конвенції (МАГАТЕ) для оприлюднення.

13.	Отримання запитань відповідних країн-сторін Конвенції до Національної доповіді України.
-----	---

Розроблений проект вказівок делегації України на Сьому нараду з розгляду виконання зобов'язань за Конвенцією про ядерну безпеку, яка відбудеться в приміщенні Штаб-квартири МАГАТЕ (м. Відень, Республіка Австрія, 27 березня - 07 квітня 2017 року).

В даний час триває підготовка відповідей на запитання країн-сторін Конвенції з ядерної безпеки до Національної доповіді України.

9. Регулювання у сфері поводження з радіоактивними відходами, зняття з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

9.1. Перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему

Упродовж 2016 року забезпечувалось виконання пріоритетного напрямку діяльності Держатомрегулювання, а саме: оцінка безпеки та ліцензування в рамках будівництва I-го пускового комплексу нового безпечного конфайнмента об'єкта «Укриття» (ПК1 НБК) та створення об'єктів, призначених для поводження з РАВ на майданчику ЧАЕС.

Основним проектом щодо перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему є проект нового безпечного конфайнмента об'єкта «Укриття» (НБК). Підрядником з проектування, будівництва та введення в експлуатацію першого пускового комплексу НБК (ПК-1 НБК) є СП «Новарка».

У 2016 році ДСП ЧАЕС та СП «Новарка» виконували практичні роботи, передбачені раніше погодженими Держатомрегулюванням проектними рішеннями.

На майданчику монтажу арки НБК та в локальній зоні об'єкта «Укриття» здійснювався монтаж конструкцій арки, зокрема, внутрішньої та зовнішньої обшивки, системи вентиляції, спеціальних дверей та відкидних панелей, анкерів герметизації; продовжувались роботи по монтажу компонентів системи основних кранів (СОК), а також випробування системи управління СОК; проводились роботи з будівництва технологічної будівлі та інших допоміжних споруд: будівлі електротехнічних пристроїв, насосної станції пожежогасіння, шлюзу доступу пожежних підрозділів; продовжувались роботи з підсилення та герметизації існуючих конструкцій II-ої черги ЧАЕС, що виконують функції огорожуючого контуру НБК; здійснювалось облаштування зовнішнього і внутрішнього простору НБК (прокладались кабельні траси, інженерні мережі, облаштування басейну зливових вод, стін галереї шарнірних опор, доріг в локальній зоні тощо).

У кінці листопада 2016 року звершився важливий етап спорудження конфайнмента. Цей унікальний об'єкт висотою 110 метрів, 257 метрів в ширину та довжиною 164 метри, було переміщено із зони монтажу на 327 метрів та встановлено у проектне положення над об'єктом «Укриття».

Попередньо Держатомрегулюванням було здійснено розгляд проекту виконання робіт «Насування арки НБК та встановлення в проектне положення» та іншої документації ДСП ЧАЕС на предмет забезпечення радіаційної безпеки під час виконання запланованих заходів.

Проведена інспекційна перевірка ДСП ЧАЕС під час підготовки до встановлення арки НБК у проектне положення.

З метою оцінки безпеки документації у рамках регулюючого супроводу будівництва ПК-1 НБК:

- здійснено розгляд та погоджено технічний проект інтегрованої системи управління нового безпечного конфайнменту (ТП-ІСУ);
- здійснено експертизу та погоджено пропозиції ДСП ЧАЕС щодо коригування частин проекту ПК-1 НБК, які відрізняються від раніше прийнятих проектних рішень в частині систем електропостачання, зливової каналізації, облаштування анкерів герметизації НБК та облаштування системи блискавкозахисту НБК;

- проведено державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки та погоджено 2 проекти виконання робіт, що стосуються підсилення та герметизації будівельних конструкцій II черги ЧАЕС, які виконують функції огорожуючого контуру НБК;
- проведено експертизу та погоджено 3 технічні специфікації на:
 - мостовий кран гаражу техобслуговування СОК;
 - герметизуючу мембрану арки НБК;
 - проектування, виготовлення та постачання резервуарів зберігання води для пожежогасіння;
- розглянуто та погоджено три технічні рішення, що стосуються поводження з радіоактивними відходами, які утворюються в рамках робіт по спорудженню торцевих стін НБК;
- здійснено розгляд та погоджено 5 комплектів робочої документації ДСП ЧАЕС з підготовки конструкцій об'єкта «Укриття» та інших споруд ЧАЕС для встановлення анкерів (східний та західний торці арки НБК) тощо;

Під час підготовки до майбутньої експлуатації НБК, включаючи об'єкт «Укриття», 01.12.2016 відбулося засідання Колегії Держатомрегулювання, на якому розглядалися підходи до ліцензування діяльності щодо експлуатації НБК.

Враховуючи призначення конфайнмента та об'єкта «Укриття», поступову зміну стану об'єкта «Укриття» у процесі його перетворення в межах конфайнмента, визначення/статус цих об'єктів, їх унікальність, чинні вимоги нормативно-правових актів щодо видачі ліцензій/дозволів у сфері використання ядерної енергії, а також відсутність прямих положень щодо ліцензування діяльності на цих об'єктах, постановою Колегії було визначено, що одним із найбільш прийнятних підходів є видача ліцензії на окремий вид діяльності: переробка, зберігання радіоактивних відходів, що існують та утворюються під час перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, в рамках експлуатації конфайнмента, включаючи об'єкт «Укриття».

У рамках підготовки до реалізації другого пускового комплексу НБК (ПК-2 НБК) «Інфраструктура для виконання демонтажу нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття», було розглянуто та погоджено представлений ДСП ЧАЕС проект «Реконструкція об'єкта «Укриття» в частині демонтажу металевої ферми підсилення південної покрівлі». Реалізація проекту можлива за умови фінансування робіт у рамках ПК-2 НБК. Держатомрегулювання неодноразово підкреслювала необхідність фінансового забезпечення виконання робіт за цим пусковим комплексом.

У лютому 2016 року за результатами розгляду заяви ДСП ЧАЕС та відповідних документів Держатомрегулюванням було видано окремий дозвіл серії ОД № 000033/10 на здійснення експлуатації інтегрованої автоматизованої системи контролю об'єкта «Укриття» (ІАСК).

Зазначена система призначена для виконання у автоматизованому режимі контролю показників безпеки стану об'єкта «Укриття». Її експлуатація забезпечить підвищення стану ядерної, радіаційної та загально-технічної безпеки цього об'єкта, включаючи підвищення аварійної готовності.

У рамках поточної експлуатації об'єкта «Укриття» Держатомрегулюванням було розглянуто та погоджено зміни до технологічного регламенту об'єкта, що зумовлені зміною організаційної структури ДСП ЧАЕС, уточненням положень щодо експлуатації інтегрованої автоматизованої системи контролю (ІАСК) та актуалізацією інформації щодо розташування контрольних марок на будівельних конструкціях об'єкта «Укриття».

Також було здійснено аналіз 2 звітів про стан безпеки об'єкта «Укриття» (за 2015 рік та за перше півріччя 2016 року), проводився аналіз щоквартальних звітів про виконання особливих умов окремих дозволів у рамках ліцензії на експлуатацію об'єкта.

У 2016 році фахівцями УРАВ проведено технічне навчання для працівників Держатомрегулювання за темою «Перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему. Створення нового безпечного конфайнменту».

У рамках зустрічі із представниками Ядерного форуму Королівства Іспанії представлено презентацію «Зняття з експлуатації ДСП ЧАЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему».

9.2. Зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС

Здійснювався регулюючий супровід діяльності ДСП «Чорнобильська АЕС» з реалізації етапу зняття з експлуатації «остаточне закриття та консервація блоків № 1, 2 та 3 Чорнобильської АЕС» згідно з окремим дозволом серії ОД № 000040/8, виданим у рамках ліцензії серії ЕО № 000040 на зняття з експлуатації блоків 1-3 ДСП «Чорнобильська АЕС».

У звітному році, відповідно до окремого дозволу № 000040/9, з блоків № 1 та 2 було вивантажене пошкоджене відпрацьоване ядерне паливо і таким чином забезпечено звільнення всіх блоків ЧАЕС від ядерного палива.

Враховуючи зазначене, а також відповідно до положень Закону України «Про поводження з радіоактивними відходами», Держатомрегулювання розглянула та погодила рішення ДСП ЧАЕС «Про визнання ЯУ – блоки № 1, 2, 3 ДСП ЧАЕС в процесі зняття з експлуатації установками для поводження з РАВ».

Враховуючи це було розглянуто та погоджено:

- класифікатори систем та компонентів, важливих для безпеки блоків 1, 2 ЧАЕС на етапі остаточного закриття та консервації 1КЛ-С-1 та 1КЛ-С-2;
- два технічні рішення щодо зняття з експлуатації окремих систем радіаційного контролю на блоках 1 та 2 для оптимізації обсягу радіаційного контролю.

У рамках комплексної державної експертизи, із залученням експертних ресурсів Рискаудит/ДНТЦ ЯРБ регуляторного проекту INSC UK/TS/46, проведено державну експертизу з ядерної та радіаційної безпеки та погоджено (з рядом умов та зауважень) попередній звіт з аналізу безпеки та проектну документацію щодо створення промислової установки для очищення води та рідких РАВ ДСП ЧАЕС від трансуранових елементів та органічних сполук, розроблені в рамках промислового проекту INSC U4.01/11-С. Експертна підтримка та регулюючий супровід щодо врахування ДСП ЧАЕС результатів експертизи буде продовжена в рамках взаємодії регуляторного та промислового проектів INSC.

Відповідно до окремого дозволу серії ОД № 000040/7 на експлуатацію заводу з переробки рідких РАВ (далі - ЗПРРВ), експлуатація можлива після отримання Сертифіката закінченого будівництва об'єкта. Для отримання Сертифіката ДСП ЧАЕС необхідно виконати реконструкцію систем протипожежного захисту та блискавкозахисту, а також здійснити утеплення зовнішніх стін заводу. Розглянуто розроблений ДСП ЧАЕС план заходів по введенню в експлуатацію ЗПРРВ, який передбачає завершення запланованих робіт у кінці 2017 року.

У 2016 році за заявою ДСП ЧАЕС було внесено зміни до окремого дозволу серії ОД № 000040/7 в частині продовження терміну введення експлуатаційних контрольних рівнів.

У рамках введення в експлуатацію об'єктів Промислового комплексу з переробки твердих радіоактивних відходів (далі - ПКПТРВ):

- розглянуто та погоджено план заходів ДСП ЧАЕС з підготовки та проведення 3-го етапу «гарячих» випробувань для Заводу з переробки твердих РАВ та Установки з вилучення РАВ та підготовки до початкової стадії дослідної експлуатації цих об'єктів;
- розглянуто та внесено зміни до окремого дозволу серії ОД № 000040/4 на експлуатацію Тимчасового сховища високоактивних та низько- і середньоактивних довгоіснуючих відходів (ТС ВАВ та НСА-ДІВ), в частині зміни умов щодо приймання на зберігання упаковок РАВ, від реалізації проектів на об'єкті «Укриття». Такі зміни запропоновані з метою виключення затримки робіт з реалізації проекту нового безпечного конфайнмента об'єкта «Укриття».

Також у звітному році було погоджене за результатами експертизи ЯРБ технічне рішення ДСП ЧАЕС про продовження до 2025 року терміну експлуатації тимчасового сховища твердих високоактивних відходів (ТС ТВАВ) у будівлі 12/2.

Щодо поводження з демонтованим обладнанням та елементами обладнання, яке демонтується в процесі зняття з експлуатації розглянуто:

- технічне рішення «Про звільнення території споруди 93 від наявного на ній обладнання та елементів обладнання». Заходи, передбачені цим рішенням можуть бути виконані лише за умови забезпечення подальшого поводження з утворюваними РАВ, у зв'язку із вичерпанням обсягів для захоронення РАВ на ПЗРВ «Буряківка»;
- програму зберігання дезактивованої продукції у вигляді обладнання та металоконструкцій, щодо яких прийнято рішення щодо звільнення від регулюючого контролю. Питання має вирішуватись у комплексі питань удосконалення процедур щодо звільнення радіоактивних матеріалів ДСП ЧАЕС від регулюючого контролю.

В умовах вичерпання обсягів для захоронення РАВ на ПЗРВ «Буряківка», з метою забезпечення виконання заходів, пов'язаних із зняттям з експлуатації ЧАЕС та перетворенням об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, Держатомрегулюванням запропоновано ДСП ЧАЕС:

- розглянути можливість створення на майданчику ЧАЕС додаткових сховищ для тимчасового зберігання РАВ з використанням приміщень та будівель, які вивільняються під час зняття з експлуатації;
- прискорити початок експлуатації об'єктів, призначених для переробки РАВ на майданчику ЧАЕС.

Протягом 2016 року проваджувався аналіз періодичних звітів ДСП ЧАЕС із поводження з РАВ.

9.3. Проектування, будівництво та експлуатація об'єктів, призначених для поводження з РАВ, на майданчику комплексу «Вектор».

На етапі експлуатації спеціально обладнаного приповерхневого сховища для захоронення РАВ (СОПСТРВ), Держатомрегулювання забезпечує розгляд та узгодження рішень експлуатуючої організації Державне спеціалізоване підприємство «Централізоване підприємство з поводження з радіоактивними відходами» (ДСП «ЦППРВ») щодо обґрунтування можливості приймання на захоронення упаковок РАВ від інших ніж Чорнобильська АЕС постачальників РАВ. Такі рішення надаються відповідно до особливих умов ліцензії на експлуатацію СОПСТРВ. У поточному році організовано розгляд документації ДСП «ЦППРВ» і ДСП «Харківський ДМСК» щодо обґрунтування можливості приймання на захоронення упаковок РАВ з вмістом Ra-226

від ДСП «Харківський ДМСК», у складі Технічного рішення, Критеріїв приймання, Технічної специфікації на упаковку РАВ.

Довідково:

Всього, з початку експлуатації СОПСТРВ_прийнято на захоронення від ДСП «Чорнобильська АЕС», від заводу з переробки рідких РАВ 4 упаковки (200 літрові бочки), від ДСП «Харківський ДМСК» - 74 упаковки РАВ.

Щодо завершення будівництва сховищ для захоронення РАВ Першої черги комплексу «Вектор» - ТРВ-1 і ТРВ-2 (роботи не проводяться протягом більше 5-и років) щоквартально здійснюється інформування Кабінету Міністрів України про незадовільну ситуацію.

Забезпечено проведення державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки та ліцензування діяльності ДСП «ЦППРВ» на етапі введення в експлуатацію (проведення «гарячих» випробувань) Централізованого сховища для довгострокового зберігання відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання (далі - ЦСВДІВ). Розглянуто та погоджено ліцензійні документи: Програму випробувань, Критерії приймання, Технологічний регламент, Программу радіаційно-дозиметричного контролю, Аварійний план. Розгляд Попереднього звіту з аналізу безпеки здійснено в рамках регуляторного проекту INSC UK/TS/46 із залученням європейських експертів. За результатами надані висновки та рекомендації щодо проведення «гарячих» випробувань та покращення обґрунтувань для етапу експлуатації об'єкта.

Прийнято рішення про переоформлення ліцензії ДСП «ЦППРВ» № ОВ 000956 у частині експлуатації ЦСВДІВ (проведення «гарячих» випробувань). Відповідно, ДСП «ЦППРВ» видано нову ліцензію № ОВ 001050 на право провадження діяльності з переробки і зберігання РАВ.

Довідково:

Експлуатація ЦСВДІВ, спорудженого за підтримки Великобританії та ЄК, включає приймання, переробку (кондиціонування) РАВ, у вигляді відпрацьованих ДІВ різних типів і категорій та розміщення підготовлених упаковок таких РАВ, відповідно до типу випромінювання, на довгострокове зберігання терміном 50 років. ЦСВДІВ має забезпечити розміщення на централізоване зберігання усього обсягу відпрацьованих ДІВ (близько 500 000 одиниць відпрацьованих ДІВ різних типів та конструкцій), які на сьогодні накопичені на майданчиках спеціалізованих підприємств з поводження з РАВ Державної корпорації «УкрДО «Радон», а також знаходяться у використанні у медицині, науці та промисловості.

Проведенню державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки Звіту з аналізу безпеки та проектної документації щодо «Будівництва сховища для проміжного зберігання осклованих високоактивних радіоактивних відходів, що повертаються із Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС», в рамках регуляторного проекту INSC UK/TS/46 із залученням європейських експертів.

Доопрацьована за результатами цієї експертизи проектна документація, надана в рамках комплексної державної експертизи, також розглядається із залученням експертної підтримки за проектом INSC UK/TS/46.

9.4. Поводження з РАВ у зоні відчуження

З метою підвищення безпеки діючих об'єктів на території зони відчуження та підтримки пошуку додаткових технологій з поводження з РАВ, розглянуто та надано зауваження до документів ДСП «ЦППРВ»:

- «Технічне рішення щодо забезпечення безпеки розміщення металевих конструкцій від ДСП ЧАЕС на майданчику тимчасового зберігання №100 ПЗРВ «Буряківка», розроблене у зв'язку із вичерпанням ресурсу останньої 21 траншеї цього ПЗРВ та з метою недопущення зартимки робіт із завершення спорудження НБК ;
- «Технічне рішення щодо проведення додаткових обстежень ПЗРВ «Підлісний»;
- «Технічне рішення щодо проведення робіт з експериментальної дезактивації радіоактивних матеріалів у вигляді насосно-компресорних труб за допомогою експериментальної установки «ДУГА».

Розглянуто і проведено державну експертизу з ядерної та радіаційної безпеки документації на проведення дослідної експлуатації експериментальної установки для спалювання радіоактивно забрудненої деревини (інсинератора) у м. Чорнобиль, у рамках розгляду заяви ДСП «ЦППРВ» щодо ліцензування цього об'єкта, як об'єкта з переробки РАВ. Розглянуто додаткові обґрунтування та оцінки щодо поводження з вторинними РАВ, які утворюватимуться при експлуатації об'єкта. Прийнято рішення щодо внесення відповідних змін до ліцензії ДСП «ЦППРВ» № ОВ 001050 на право провадження діяльності з переробки і зберігання РАВ.

У рамках взаємодії промислових та регуляторних проектів, які реалізуються за підтримки Інструменту співробітництва ЄК з питань ядерної та радіаційної безпеки (INSC) у секторі поводження з РАВ, із залученням європейських та українських експертів у рамках проекту INSC UK/TS/46, здійснено розгляд та представлені висновки і регулюючі рішення щодо документів:

- «Розробка методології для комплексної оцінки безпеки об'єктів, призначених для поводження з РАВ на комплексі виробництв «Вектор». Зроблено висновок, що запропонована Методологія може застосовуватися для здійснення оцінок загального впливу об'єктів на майданчику комплексу «Вектор»;
- «Методологія вимірювань для повної характеристики РАВ у Центральній аналітичній лабораторії та обстеження радіаційно-забруднених територій мобільною лабораторією». Зроблено висновок, що створені за підтримки Європейської комісії, на базі підприємств ДСП «Екоцентр» та ДСП «ЦППРВ» у зоні відчуження, вимірювальні лабораторії спроможні якісно вирішувати задачі в рамках визначення характеристик РАВ, в залежності від визначеної мети для конкретної стадії поводження з РАВ.

Розпочато експертний розгляд, представленого ДСП «ЦППРВ» документу «Реалізація затвердженого підходу до оцінки безпеки та ранжування пунктів тимчасової локалізації РАВ (ПТЛРВ) і рекомендації щодо заходів по підвищенню їх безпеки», розробленого в рамках промислового проекту INSC U4/01-10D. Розглядаються оцінки безпеки ПТЛРВ з метою прийняття обґрунтованих рішень щодо подальших заходів з реабілітації та підвищення безпеки цих об'єктів.

9.5. Регулювання діяльності міжрегіональних спеціалізованих підприємств з поводження з РАВ ДК «УкрДО «Радон».

Проведено розгляд та оцінку ліцензійних документів щодо внесення змін до ліцензії № ОВ 000949 ДСП «Харківський ДМСК» на переробку і зберігання РАВ, в частині подовження терміну дії цієї ліцензії.

Із залученням експертних ресурсів за проектом INSC UK/TS/46 проведено:

- розгляд звітів з переоцінки безпеки сховищ РАВ на майданчиках пунктів зберігання РАВ (ПЗРВ), наданих ДСП «Львівський ДМСК» та ДСП «Дніпропетровський ДМС». Такі переоцінки безпеки сховищ РАВ, у тому числі

споруджених у 60-70-х роках минулого століття, здійснюються спеціалізованими підприємствами згідно із умовами виданих ліцензій. За результатами розгляду Звітів з переоцінки надані висновки та рекомендації щодо подальших заходів із підтримки безпеки існуючих сховищ РАВ, пріоритизації та оптимізації рішень щодо вилучення з них РАВ;

- державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки технічної документації щодо створення Інтегрованої автоматизованої системи радіаційного моніторингу навколишнього середовища спецкомбінатів ДК «УкрДО «Радон», що здійснюється за підтримки ЄК в рамках промислового проекту INSC U4/01-12С.

У зв'язку із виявленим у березні 2016 року зниженням рівня рідких РАВ у сховищі для зберігання рідких РАВ № 14 на ПЗРВ ДСП «Київський ДМСК», внаслідок порушення його герметичності, що було кваліфіковане як промислова радіаційна аварія, Держатомрегулюванням:

- погоджена «Програма проведення перекачування рідких радіоактивних відходів зі сховища РРВ № 14 до сховища РРВ № 3 на ПЗРВ ДСП «Київський ДМСК»;
- проведена позапланова інспекційна перевірка ДСП «Київський ДМСК»;
- внесені зміни до ліцензії ДСП «Київський ДМСК» № ОВ 000959 на право провадження діяльності з переробки та зберігання РАВ, у зв'язку із поширенням дії ліцензії на додаткові сховища для зберігання рідких РАВ № 3 і № 4 (як резервне);
- погоджено актуалізований «План заходів із забезпечення безпеки подальшого зберігання РРВ в сховищах №№ 3, 12, 13, 14 ПЗРВ ДСП «Київський ДМСК».

Відповідно до регулюючих рішень Держатомрегулювання ДСП «Київський ДМСК» були вжиті термінові заходи, а саме: дообстежено резервні сховища рідких РАВ № 3 і № 4, проведені роботи з перекачування рідких РАВ зі сховища РРВ № 14 у резервне сховище РРВ № 3, проведенні дослідження проб ґрунтів, відібраних навколо сховища № 14, з метою уточнення місць, причин та наслідків розгерметизації.

9.6. Регулювання діяльності підприємств з поводження з РАВ, які утворені в результаті військових програм колишнього СРСР.

Довідково:

На території України, з 70-80-х років минулого сторіччя залишилося декілька «історичних» об'єктів (сховищ) РАВ, які, утворені в результаті військових програм колишнього СРСР. Переведення цих «історичних» сховищ у екологічно безпечний стан (реабілітація) шляхом вилучення та подальшого поводження з РАВ передбачено Завданням 12 «Загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами», затвердженої Законом України від 17.09.2008 № 516-VI. З метою підтримки виконання цього завдання, Кабінетом Міністрів України укладено Імплементативну угоду з Організацією НАТО з підтримки (ОНП) із поводження з радіоактивними відходами, що утворились внаслідок виконання військових програм колишнього СРСР в Україні, ратифіковану Законом України від 17.06.2015 № 526-VIII.

Пілотним проектом, у рамках Імплементативної угоди стало вилучення та подальше поводження з РАВ із сховища «Вакуленчук» у Житомирській області. Реалізацію пілотного проекту забезпечили на різних його стадіях: ДСП «Київський ДМСК» (проведення обстежень та перевезення РАВ) та підприємство ТОВ «НТ-ІНЖИНІРИНГ» (вилучення РАВ із «історичного» сховища та реабілітація території майданчика по завершенні робіт).

У рамках видачі ліцензії ТОВ «НТ-ІНЖИНІРИНГ», Держатомрегулюванням проведено державну експертизу з ядерної та радіаційної безпеки «Технічного рішення щодо переміщення радіоактивних матеріалів з історичного могильника «Вакуленчук»

до ПЗРВ Київського ДМСК», Звіту про аналіз безпеки, Програми поводження з радіоактивними матеріалами під час виконання робіт, інших ліцензійних документів.

В період з 11 по 13 жовтня 2016 року було проведено інспекційну перевірку ТОВ «НТ-Інжиніринг» в рамках провадження діяльності з переробки РАВ на майданчику сховища «Вакуленчук».

Розглянуте та погоджене «Технічне рішення щодо поводження з рідким середовищем, виявленим у звільненому від РАВ тілі сховища «Вакуленчук», представлене ліцензіатом, відповідно до умов виданої ліцензії.

Також, Держатомрегулюванням розглянуто та погоджено документація стосовно реабілітації майданчика «історичного» сховища «Вакуленчук».

Експертизу ядерної та радіаційної безпеки розроблених ТОВ «НТ-ІНЖИНІРИНГ» документів: Вибір та обґрунтування критеріїв реабілітації звільненої від РАВ ділянки сховища «Вакуленчук», Програма кінцевого радіаційного обстеження, Технічне рішення про виконання остаточної реабілітації майданчика сховища, було проведено Держатомрегулюванням в рамках регуляторного проекту INSC UK/TS/48, із залученням, у тому числі, європейських експертів.

В якості базового критерія реабілітації майданчика сховища встановлене значення річної ефективної дози опромінення людини, яка може в майбутньому проживати на, або біля майданчика ліквідованого сховища, не більше 10 мкЗв/рік, що відповідає вимогам, встановленим у нормах радіаційної безпеки України.

9.7. Звільнення радіоактивних матеріалів від регулюючого контролю

У 2016 році підготовлено 3 регулюючих рішення про звільнення від регулюючого контролю шляхом припинення радіоактивних матеріалів, отриманих після дезактивації:

- чорнобильського походження загальною масою 300 тон (ДСП ЧАЕС);
- насосно-компресорних труб НКТ, забруднених ТПДПП загальною масою 15,116 тон (ДСП «Харківський ДМСК»), в результаті проведення експериментальних робіт з відпрацювання технології дезактивації цих труб.

За фактами виявлення протягом 2016 року правоохоронними органами радіоактивного забруднених матеріалів за межами зони відчуження Держатомрегулюванням, із залученням Національної поліції України, експертних організацій (ІЯД України і ДСП «Екоцентр»), було проведено позапланову інспекційну перевірку підприємств зони відчуження - ДСП «ЦППРВ», ДСП «Чорнобильська АЕС» та підрядних організацій ПП «Промметбуд» і ТОВ «Метал-Сервіс Плюс», залучених до робіт з демонтажу, дезактивації та звільнення від регулюючого контролю обладнання Чорнобильської АЕС в ході зняття з експлуатації. За результатами перевірки були прийняті регулюючі рішення щодо призупинення, на час розслідування правоохоронними органами, робіт з демонтажу, переробки, дезактивації і звільнення від регулюючого контролю радіоактивних матеріалів Чорнобильської АЕС.

З метою усунення виявлених порушень та невідповідностей та виключення у подальшому подібних випадків, Держатомрегулюванням ініційовано розгляд питань та проведено робочі наради за участю усіх заінтересованих сторін щодо:

- внесення відповідних змін до НПА «Порядок звільнення радіоактивних матеріалів від регулюючого контролю у рамках практичної діяльності»;

- доопрацювання Стандарту підприємства ДСП «ЦППРВ» «Визначення характеристик радіоактивних матеріалів для звільнення від регулюючого контролю. Загальні вимоги, обґрунтування та оформлення» СТП 75.2-37197102-004-2011;
- доопрацювання процедур та методик звільнення радіоактивних матеріалів від регулюючого контролю;
- додаткового аналізу та підтвердження ефективності технологій дезактивації;
- визначення та впровадження додаткових компенсуючих заходів і процедур.

У рамках регуляторного проекту INSC UK/TS/46, із залученням Рискаудит і ДНТЦ ЯРБ:

- проведено державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки «Методології звільнення радіоактивних матеріалів від регулюючого контролю», розробленої в рамках промислового проекту INSC U4.01/10-E. За результатами експертизи зроблено висновок, що зазначена Методологія може застосовуватись для розробки конкретних стандартів підприємств, що регламентують звільнення радіоактивних матеріалів від регулюючого контролю шляхом припинення в рамках практичної діяльності;
- розпочато розгляд Стандарту підприємства ДСП «Чорнбильська АЕС» «Порядок звільнення радіоактивного металу від регулюючого контролю», розробленого в рамках промислового проекту INSC U4.01/10-E.

Впровадження європейського досвіду щодо звільнення радіоактивних матеріалів від регулюючого контролю дозволить підвищити ефективність відповідної діяльності та довіру громадян та інших заінтересованих сторін щодо дотримання норм та критеріїв безпеки при звільненні матеріалів від регулюючого контролю в рамках практичної діяльності у сфері використання ядерної енергії.

9.8. Загальні показники та висновки щодо регулювання у сфері поводження з РАВ, зняття з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття»

Загалом протягом 2016 року у сфері поводження з РАВ, зняття з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» видано, переоформлено, подовжено термін дії та внесено зміни до 6 ліцензій на здійснення діяльності з переробки і зберігання РАВ, ДСП ЧАЕС видано 1 окремий дозвіл, внесено зміни до 1 окремого дозволу.

В рамках наглядової діяльності:

- проведено 8 інспекційних перевірок та передліцензійних обстежень;
- застосовно до 3-х посадових осіб ліцензіатів заходи про накладення адміністративного стягнення;
- складено 2 розпорядження про зупинення експлуатації об'єктів державного нагляду внаслідок неможливості усунення виявлених порушень вимог ядерної та радіаційної безпеки;
- здійснено аналіз періодичних (річних і щоквартальних звітів експлуатуючої організації та ліцензіатів), всього 41 звіт.

Згідно з Планом нормативного регулювання Держатомрегулювання на 2016 рік та за підтримки Норвезького регулюючого органу, розроблено проекти нормативних документів: «Загальні положення безпеки при захороненні радіоактивних відходів» і «Загальні положення безпеки при поводженні з РАВ до їх захоронення». При розробці цих проектів НПА особлива увага приділена гармонізації вимог безпеки у сфері поводження з РАВ з Директивами Євроатом, референтними рівнями WENRA, стандартами МАГАТЕ. Ці проекти нормативно правових актів широко обговорюються в рамках проведення узгодження із заінтересованими

органами виконавчої влади та подання, в установленому порядку, на державну реєстрацію.

Опрацьовані законопроекти та проекти нормативно правових актів Кабінету Міністрів України:

- направлений ДАЗВ законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про поводження з радіоактивними відходами» - взято участь у розробці його положень стосовно введення в дію нової класифікації РАВ та погоджено остаточну редакцію;

- направлений ДАЗВ законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення ОУ», погоджено із пропозиціями;

- направлений ДАЗВ законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», надані зауваження та пропозиції у частині встановлення на території зони відчуження Зони спеціального промислового використання;

- направлений ДАЗВ законопроект «Про систему фінансування поводження з радіоактивними відходами на стадії їх довгострокового зберігання та захоронення», надані зауваження та пропозиції;

- погоджено проект розпорядження КМУ «Питання прийняття в експлуатацію ПК-1 НБК»;

- проект розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії подолання наслідків Чорнобильської катастрофи», надані зауваження та пропозиції, взято участь у роботі Робочої групи та у розробці положень Стратегії стосовно діяльності у зоні відчуження.

Залучення європейського досвіду, в рамках проектів сектору поводження з РАВ, зняття з експлуатації та реабілітації територій Інструменту співробітництва Європейської Комісії в сфері ядерної безпеки (INSC), стосовно оцінки обґрунтувань безпеки існуючих сховищ РАВ, а також проектів нових об'єктів, призначених для поводження з РАВ, дозволяє приймати виважені регулюючі рішення, отримати впевненість, що ліцензована діяльність та об'єкти відповідають міжнародним вимогам та стандартам безпеки, а також виявити та оцінити існуючі дефіцити безпеки з метою їх коригування та оптимізації заходів з безпеки.

З метою забезпечення гармонізації вимог нормативно-правових актів України з питань зняття з експлуатації з референтними рівнями безпеки Асоціації Західноєвропейських ядерних регулюючих органів (Western European Nuclear Regulator's Association (WENRA)) Держатомрегулюванням було підготовлено Звіт про самооцінку відповідності вимог НПА України з питань зняття з експлуатації референтним рівням безпеки WENRA. У вересні 2016 року вищезазначений звіт було розглянуто на 37-му засіданні робочої групи WENRA з питань поводження з РАВ та зняття з експлуатації. За результатами розгляду робочою групою було надано рекомендації щодо удосконалення нормативно-правової бази України у сфері зняття з експлуатації.

10. Регулювання безпеки поводження з джерелами іонізуючого випромінювання

У 2016 році пріоритетом у роботі Держатомрегулювання була реалізація функцій державного регулювання радіаційної безпеки поводження з джерелами іонізуючого випромінювання в частині нормування, дозвільної та наглядової діяльності та виконання заходів плану імплементації Директиви Ради 2013/59/Євратом, яка встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання, затвердженим розпорядженням КМУ від 18 лютого 2015 року № 110-р.

10.1. Нормотворча робота

З цією метою було підготовлено та забезпечено погодження 7 проектів нормативно-правових актів, а саме:

проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів в сфері використання ядерної енергії» з метою забезпечення імплементації основних положень Директиви в національне законодавство - схвалено ВР у грудні 2016 року;

проект постанови КМУ «Про створення державної системи обліку даних індивідуального дозиметричного контролю професійного опромінення»

проект постанови КМУ «Про внесення змін до критеріїв, за якими діяльність з використання джерел іонізуючого випромінювання звільняється від ліцензування»

проект спільного наказу МОЗ та Держатомрегулювання «Про затвердження загальних вимог до радіаційної безпеки при використанні ДІВ в медицині» - підписано в Держатомрегулювання та знаходиться на підписанні в МОЗ;

проект НПА, що визначає правила радіаційної безпеки при використанні ДІВ в брахітерапії;

розроблено положення про порядок взаємодії територіальних органів та інших структурних підрозділів при видачі ліцензій на провадження діяльності з використання ДІВ та наказ про його затвердження;

розроблено типові положення про територіальні органи – інспекції з ядерної та радіаційної безпеки.

Розпочато роботи з:

приведення ліцензійних умов з використання ДІВ у відповідність із Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності», та підготовка проекту наказу про внесення до них змін;

приведення ліцензійних умов з виробництва ДІВ у відповідність із Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності», та підготовка проекту наказу про внесення до них змін

розробку англо-українського глосарію основних термінів та визначень з питань РБ (згідно з Директивою Ради 2013/59/ЄВРАТОМ).

Здійснено відстеження результативності таких регуляторних актів, як:

наказ Держатомрегулювання України від 21.09.2010 № 121, зареєстрованого в Мін'юсті України 20.10.2010 за № 950/18245 «Про затвердження «Вимог та умов безпеки (ліцензійних умов) під час провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання у радіоізотопній дефектоскопії» - повторне відстеження;

наказ Держатомрегулювання від 02.10.2014 № 143 «Про затвердження Порядку проведення навчання і перевірки знань з питань радіаційної безпеки у персоналу та посадових осіб суб'єктів окремих видів діяльності у сфері ядерної енергії», зареєстрованого в Мін'юсті України 02.12.2014 за № 1549/26326» – повторне відстеження;

постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 453 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. № 1382». – повторне відстеження;

наказ Держатомрегулювання від 05.08.2013 № 83 «Про затвердження Правил з радіаційної безпеки прискорювачів електронів» України, зареєстрованого в Мінюсті України 21.08.2013 за № 1442/23974 – повторне відстеження;

постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1174 «Критерії, за якими діяльність з використання джерел іонізуючого випромінювання звільняється від ліцензування» - повторне відстеження.

Оптимізовано заходи з радіаційного захисту персоналу, який виконує роботи у радіоізотопній дефектоскопії та підвищення культури безпеки у цій сфері.

Підвищується безпека радіаційно-небезпечних об'єктів шляхом забезпечення компетентності персоналу та посадових осіб, які несуть відповідальність за забезпечення безпеки.

Забезпечено диференційований підхід до здійснення оцінки відповідності закритих ДІВ у залежності від їх потенційної небезпеки.

Підвищується захист безпеки життя та здоров'я персоналу, населення та захист навколишнього природного середовища від негативного впливу іонізуючого випромінювання, спричиненого практичною діяльністю при поводженні з лінійними прискорювачами електронів, за рахунок удосконалення та впорядкування вимог норм та правил з радіаційної безпеки.

Забезпечується оптимізація регулювання діяльності з використання ДІВ, застосовується диференційний підхід до ліцензування діяльності з використання ДІВ з урахуванням їх потенційної небезпеки.

Поліпшено ефективність ліцензування діяльності по використанню ДІВ, що мають високий рівень потенційної небезпеки шляхом економії часу та ресурсів на ліцензуванні діяльності по використанню ДІВ з низьким рівнем потенційної небезпеки.

10.2. Ліцензування діяльності з виробництва ДІВ

У частині здійснення дозвільної діяльності, відповідно до вимог Закону України «Про дозвільну діяльність в сфері використання ядерної енергії» розглянуто 7 ліцензійних справ з виробництва ДІВ.

За результатами розгляду внесені зміни до 6 ліцензій на право провадження діяльності з виробництва ДІВ у зв'язку із наміром продовжити строк дії ліцензії та одному підприємству видано ліцензію на право провадження діяльності з виробництва ДІВ.

10.3. Проведення державних експертиз з радіаційної безпеки проектів ДІВ та оцінки відповідності законодавству

Під час розгляду ліцензійних справ здійснені оцінки та підготовлені рішення відповідності законодавству технічних умов на виробництво ДІВ та змін до них,

організована робота з проведення державних експертиз з радіаційної безпеки проектної документації.

10.4. Державна реєстрація ДІВ

Протягом року забезпечувалась державна реєстрація ДІВ та методологічна підтримка Державного реєстру ДІВ з цих питань, підготовлено два піврічні звіти для Кабінету Міністрів України з питань роботи Державного реєстру ДІВ.

Станом на кінець грудня 2016 року в Державному реєстрі ДІВ зареєстровано 23 553 ДІВ, з них 8 712 радіонуклідних та 14 841 генеруючих пристроїв.

Відповідно до Плану робіт Головного реєстрового центру та регіональних реєстрових центрів, у 2016 році виконано такі основні завдання:

1. Зареєстровано 919 джерел іонізуючого випромінювання, у тому числі 157 радіонуклідних джерел та 762 генеруючих пристроїв. Під час внесення інформації про ДІВ до автоматизованої системи «Регістр» постійно проводиться перевірка відповідності заповнених реєстраційних карток встановленим законодавством формам.

2. Внесена інформація до автоматизованої системи «Регістр» про:

- ввезення 99 радіонуклідних ДІВ, 221 генеруючих пристроїв медичного призначення;

- вивезення з території України 18 радіонуклідних ДІВ;

- виготовлення 58 рентгенівських установок медичного призначення та 89 спектрометрів енергій рентгенівського випромінювання;

- виведення з експлуатації та зняття з обліку 256 генеруючих пристроїв, 68 відпрацьованих радіонуклідних ДІВ, як таких, що передані до спеціалізованих підприємств по поводженню з РАВ; подовження терміну експлуатації 1546 радіонуклідних джерел за результатами проведення перевірки їх герметичності у встановленому законодавством порядку.

3. Регістром підготовлено 370 довідок про ДІВ на запити Держатомрегулювання, 8 довідок на запити Управління з виявлення небезпечних матеріалів та екологічних злочинів Національної поліції України про ввезення радіонуклідних джерел протягом 2012 – 2016 років, довідки на запити Управлінь з питань надзвичайних ситуацій декількох обласних державних адміністрацій та Головних управлінь ДФС декількох областей, надана консультаційна допомога представникам більше 580 підприємств, установ та організацій з питань заповнення форм реєстраційних карток на ДІВ.

10.5. Наглядова діяльність

З метою перевірки дотримання вимог законодавства, норм та правил з радіаційної безпеки при використанні та виробництві ДІВ спільно з Північною ДІ проведені інспекційні обстеження Київського міського онкологічного центру; ТОВ «Науково-виробниче підприємство Інститут аналітичних методів контролю; інспекційну перевірку ТОВ «КВО «Медапаратура». За результатами обстежень та перевірки складено 3 акти. Встановлено спроможність ліцензіатів забезпечувати здійснення заявленої ними діяльності відповідно до вимог вимог законодавства, норм та правил з радіаційної безпеки.

Відповідно до наказів Держатомрегулювання від 18.12.2015 № 226 «Про затвердження Плану-графіка проведення перевірок діяльності Державних інспекцій з

ядерної та радіаційної безпеки Держатомрегулювання на 2016 рік» та від 07.10.2016 № 168 здійснено перевірку Південної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки. Складено Звіт. Роботу Південної інспекції визначено задовільною.

10.6. Інша діяльність, що виконувалась протягом року

Проведено оцінку 9-х навчальних програм з питань радіаційної безпеки та підготовлено відповідні проекти рішень;

підготовлено пропозиції до річних планів та звітів з основної діяльності, що стосується діяльності Управління (наглядова та дозвільна діяльність, регуляторних актів);

забезпечено проведення внутрішнього аудиту процесів Системи управління якістю у центральному апараті Держатомрегулювання;

проведено аналіз щорічних звітів ліцензіатів про стан радіаційної безпеки на підприємствах з виробництва ДІВ та підприємствах з переробки уранових руд;

проведено аналіз та оцінку документів щодо звільнення від регулюючого контролю радіоізотопних приладів неруйнівного огляду закритих порожнин, до комплекту яких входять закриті ДІВ, підготовлено відповідні зміни до законодавства;

проведено опрацювання документів та підготовки роз'яснень на запити відомств, організацій та підприємств – суб'єктів підприємницької діяльності з питань, звернень фізичних та юридичних осіб з питань державного регулювання безпеки ДІВ та діяльності з переробки уранових руд.

11. Регулювання безпеки діяльності з переробки уранових руд та її припинення

Держатомрегулюванням у 2016 році було забезпечено регулювання безпеки діяльності з переробки уранових руд та її припинення шляхом:

визначення вимог та умов безпеки (ліцензійних умов), додержання яких обов'язкове під час провадження діяльності з переробки уранових руд та її припинення;

здійснення у встановленому законодавством порядку ліцензування діяльності з переробки уранових руд та її припинення;

здійснення державного нагляду за додержанням ліцензіатами законодавства, умов виданих документів дозвільного характеру, норм, правил і стандартів з питань ядерної та радіаційної безпеки.

В Україні станом на 2016 рік діяльність з переробки уранових руд в частині забезпечення технологічного процесу переробки уранових руд з метою одержання кінцевого продукту переробки уранових руд (концентрату природного урану) проваджує Державне підприємство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» (далі – ДП «СХІД ГЗК»). Діяльність з переробки уранових руд в частині її припинення провадить Державне підприємство «Бар'єр» (далі – ДП «Бар'єр»). ДП «СХІД ГЗК» та ДП «Бар'єр» внесені до Переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 р. № 83.

З метою удосконалення нормативно-правової бази, яка визначає вимоги безпеки, додержання яких обов'язкове під час провадження діяльності з переробки уранових руд та її припинення, Держатомрегулювання у 2016 році було розроблено проекти нормативно-правових актів, реєстрація яких у Міністерстві юстиції України передбачається у поточному році, а саме:

- «Вимоги до адміністративного контролю майданчиків уранових об'єктів у рамках обмеженого звільнення їх від регулюючого контролю»;
- «Загальні положення радіаційної безпеки під час провадження діяльності з видобування та/або переробки уранових руд».

Також на виконання «Плану виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847-р., відповідно до статті 342 та додатку XXVII якої передбачено імплементацію Директиви Ради 2013/59/Євратом, яка встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання та припиняє дію Директив 89/816/Євратом, 90/641/Євратом, 96/29/Євратом, 97/43Євратом та 2003/122Євратом Держатомрегулюванням з метою врегулювання виявлених в законодавстві розбіжностей та невідповідності з положеннями Директиви, розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері використання ядерної енергії».

Законопроектом, зокрема, передбачається удосконалення державного регулювання діяльності не тільки з переробки уранових руд але й з видобування цих руд шляхом запровадження ліцензування діяльності з видобування та переробки уранових руд, як одного виду діяльності, враховуючи особливості технологічного циклу виробництва уранового концентрату.

В рамках дозвільної діяльності у 2016 році Держатомрегулюванням, на основі всебічної оцінки факторів, які впливають на безпеку провадження діяльності з переробки уранових руд, та результатів державного нагляду (розгляд звітних документів та проведення інспекційного обстеження), відмовлено у подовженні терміну дії ліцензії ДП «Бар'єр» № ОВ 000927 на право провадження діяльності з переробки уранових руд.

Також у 2016 році було розглянуто три заяви ДП «Бар'єр» на отримання ліцензії на провадження діяльності з переробки уранових руд. За результатами попереднього розгляду дві заяви були відхилені від подальшого розгляду, як такі, що не відповідають вимогам законодавства. Третя заява була відкликана заявником.

Протягом 2016 року було забезпечено здійснення державного нагляду за додержанням ліцензіатами, які проваджують діяльність з переробки уранових руд, у тому числі в частині її припинення, вимог законодавства, умов виданих документів дозвільного характеру, норм, правил і стандартів з питань ядерної та радіаційної безпеки шляхом прийняття відповідних регулюючих рішень.

12. Регулювання безпеки перевезень радіоактивних матеріалів

У межах дозвільної діяльності Держатомрегулюванням:

- видано (внесено змін, переоформлено) 5 ліцензій на перевезення радіоактивних матеріалів;
- видано (продовжено та внесено зміни) 133 дозволів на здійснення міжнародних перевезень радіоактивних матеріалів;
- видано 13 сертифікатів про затвердження конструкцій пакувальних комплектів та спеціальних умов перевезення.

13. Регулювання ядерної захищеності

13.1. Наглядова діяльність

Протягом 2016 року здійснено 4 державні інспекційні перевірки систем фізичного захисту:

ХАЕС – перевірка дієздатності адміністративних процедур та оперативних дій персоналу Служби фізичного захисту шляхом командно-штабного тренування; перевірка дієздатності Плану взаємодії на випадок вчинення диверсії та його сумісність з Планом аварійного реагування шляхом спільного польового навчання;

ДП «Бар'єр - планове інспекційне обстеження стану забезпечення фізичного захисту у складі комісії УРБ;

Київський ДМСК УкрДО «Радон» - планова контрольна інспекційна перевірка.

У рамках впровадження програми «Ініціатива щодо зменшення глобальної загрози та покращення захищеності джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ)» проведені обстеження і прийнято рішення щодо модернізації інженерно-технічних засобів систем фізичного захисту 14 установ:

Прийнято в експлуатацію з підключенням до Центральної станції моніторингу ІТЗО СФЗ Криворізького і Олександрійського онкологічних диспансерів.

Введені в експлуатацію Центральна станція моніторингу Держатомрегулювання, до якої підключено на теперішній час 17 об'єктів, та станція моніторингу ЦППРВ «Вектор», до якої підключено один об'єкт.

Розглянуто Плани взаємодії у разі вчинення диверсії 12 підприємств, 128 Переліків посад працівників, робота на яких потребує допуску до виконання особливих робіт. Надано допуск до виконання особливих робіт 26 керівникам підприємств приватної форми власності, де виконуються особливі роботи.

Крім того, оформлено пакет документів для проведення спеціальної перевірки 22 інспекторам Держатомрегулювання і надано допуск до особливих робіт 26 особам.

Розглянуто 34 Акти визначення рівня фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, з яких 9 повернуто на доопрацювання ліцензіатам.

13.2. Нормативна діяльність

З метою приведення нормативно-правових актів у відповідність до законодавства України та рекомендаціям МАГАТЕ, було розроблено та надано до Кабінету Міністрів України проект постанови «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1997 р. №1471 і від 26 квітня 2003 р. №625» (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 702).

13.3. Міжнародна діяльність

У рамках Обміну інформацією з Базою даних МАГАТЕ щодо інцидентів та незаконного обігу ядерних та інших радіоактивних матеріалів (далі – ІТДВ) направлено 33 інформації про випадки виявлення в Україні у незаконному обігу радіоактивних матеріалів (4 за стандартною інформаційною формою та 29 - за пакетною формою). Інформація про ці випадки протягом року розміщувалась на веб-сторінці Держатомрегулювання.

На початку лютого 2016 погоджено спільно з МАГАТЕ «Комплексний план підтримки ядерної захищеності на 2016-2018 роки».

У січні 2016 року було завершено проведення низки практичних семінарів на тему «Порядок взаємодії місцевих та центральних органів виконавчої влади при реагуванні на виявлення у незаконному обігу радіоактивних матеріалів», в яких взяли участь експерти відповідних міністерств та відомств.

Представники Держатомрегулювання взяли участь у наступних заходах МАГАТЕ:

- 9 та 10 наради Комітету МАГАТЕ з Серії видань з ядерної захищеності;
- експертна місія з оцінки системи фізичного захисту банку низкозбагаченого урану МАГАТЕ у Казахстані;
- семінар МАГАТЕ у Таджикистані на тему «Розробка та врахування положень проектної загрози»;
- Конференція МАГАТЕ з ядерної захищеності.

13.4. Дозвільна діяльність

На виконання статті 45 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» розпочато роботу з видачі дозволів на використання земель і водойм, розташованих в санітарно-захисній зоні ядерної установки, об'єкта призначеного для поводження з радіоактивними відходами, уранового об'єкта, та видано 4 дозволи.

На виконання статті 15 Закону України «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання» проведена державна експертиза фізичного захисту 7 проектів та 11 технічних завдань щодо створення, модернізації та реконструкції систем фізичного захисту ядерних установок, об'єктів поводження з РАВ, іншими ДІВ.

14. Гарантії нерозповсюдження ядерної зброї

Згідно з Положенням Держатомрегулювання забезпечує виконання зобов'язань України відповідно до Угоди про застосування гарантій у зв'язку з Договором про нерозповсюдження ядерної зброї та Додатковим протоколом до цієї Угоди. Ці завдання виконуються Сектором гарантій, а також державними інспекціями з ЯРБ та державними інспекціями на майданчиках АЕС.

За результатами застосування гарантій у минулому році в Україні МАГАТЕ підтвердило розширений висновок та продовжило в 2016 році застосування інтегрованих гарантій в Україні.

Виконання вимог Угоди про гарантії та Додаткового протоколу – це постійна робота, пов'язана із збором та обробкою інформації від ліцензіатів, наданням звітів до МАГАТЕ про кількість ядерних матеріалів, їх переміщення та зміни інвентарної кількості, а також надання інформації про всю ядерну діяльність у державі, включаючи плани розвитку ядерно-паливного циклу, наукову діяльність, виробництво, експорт та імпорт товарів та обладнання подвійного призначення, що мають відношення до ядерно-паливного циклу, тощо.

У рамках Угоди про гарантії та Додаткового протоколу у 2016 р. отримано, оброблено та надіслано до МАГАТЕ 253 звіти від суб'єктів ДСОК та 16 попередніх повідомлень про міжнародні передачі ядерних матеріалів, регулярно надавалась інформація для планування інспекцій МАГАТЕ, підготовлено та надіслано до МАГАТЕ 52 декларації з оновленою інформацією в рамках Додаткового протоколу до Угоди, поновлено та надіслано в МАГАТЕ інформацію про конструкцію 23 установок, організовано та проведено 44 інспекції МАГАТЕ на підприємствах України, включаючи 8 неоголошених. Організовано 4 додаткових доступи МАГАТЕ на ПАТ «Енергомашспецсталь» м. Краматорськ, ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут», Київський інститут ядерних досліджень НАНУ, Чорнобильську АЕС. Державні інспектори Сектору гарантій, регіональних інспекцій та інспекцій на АЕС брали участь у всіх інспекціях МАГАТЕ в Україні.

Поточні питання виконання Угоди про гарантії та Додаткового протоколу були обговорені на зустрічі Робочої групи вищого рівня з розгляду застосування гарантій в Україні, за участі Директора Відділу інспекцій С Департаменту гарантій МАГАТЕ пана Гарольдо Барозо Джуніор. Однією з розглянутих тем було оновлення підходу до застосування гарантій в Україні, якій передбачає впровадження «справжніх» неоголошених інспекцій (Truly Unannounced Inspections) на ядерних установках. Доступ інспекторів МАГАТЕ має бути забезпечений протягом 2 години після прибуття інспекторів на майданчик установки і повідомлення про інспекцію. У 2017 році в період з лютого по кінець квітня неоголошені інспекції будуть проводитись у тестовому режимі.

ВИСНОВКИ

Отже, враховуючи вищезазначене у 2016 році Держатомрегулювання забезпечено регулювання ядерної та радіаційної безпеки та захищеності та виконання пріоритетних завдань, визначені актами і дорученнями Президента України, Уряду України, рішеннями Ради національної безпеки та оборони України, що були спрямовані на забезпечення ядерної та радіаційної безпеки і захищеності, у тому числі у рамках реалізації положень Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, Національного плану з реалізації положень Комюніке Сеульського саміту з ядерної безпеки на 2013-2014 роки, Комплексного плану заходів щодо реалізації положень нової редакції Проектної загрози ядерним установкам, ядерним матеріалам, радіоактивним відходам, іншим джерелам іонізуючого випромінювання в Україні.

Злагоджена, системна та послідовна робота структурних підрозділів центрального апарату Держатомрегулювання і Державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки у 2016 році дозволила забезпечити ядерну безпеку та захищеність, радіаційний захист населення, персоналу та навколишнього природного середовища, дотримання міжнародних режимів гарантій нерозповсюдження ядерної зброї, безпеки та захищеності.

**Звітна інформація
про підсумки роботи державних інспекцій
з ядерної та радіаційної безпеки Держатомрегулювання
у 2016 році**

Південно-східна державна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки

1. Результати виконання основних завдань

Південно-східна державна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки здійснює діяльність у регіоні, який включає Донецьку, Запорізьку та Луганську області і є одним з найбільш промислово розвинутих та техногенно-навантажених регіонів в Україні.

Південно-східна інспекція здійснює регулюючий контроль за діяльністю близько 1000 суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії: майже 800 з них працюють у медицині, решта – в інших галузях господарства. Найбільшими користувачами радіонуклідних ДІВ є підприємства вугільної, металургійної та гірничодобувної галузей господарства.

Внаслідок військової агресії з боку Російської Федерації та ведення бойових дій на сході України, в умовах відсутності державного регулюючого контролю ядерної та радіаційної безпеки з боку України опинились 73 суб'єкти господарювання (у тому числі 8 закладів, які мають високоактивні ДІВ I категорії з активністю понад 1000 Кюрі), у яких використовуються понад 1200 одиниць закритих радіонуклідних ДІВ.

2. Організація роботи Південно-східної інспекції

Протягом 2016 року Південно-східною інспекцією опрацьовано більше 700 вхідних документів. Підготовлені відповіді на 530 листів, що включають: контрольні доручення Кабінету Міністрів України, Держатомрегулювання, місцевих органів виконавчої влади та самоврядування, правоохоронних органів тощо. Порушень строків розгляду документів та виконання доручень не було.

3. Участь у нормотворчій роботі

Протягом року розглянуто та надано пропозиції та зауваження до проектів нормативно-правових актів:

- щодо поширення Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» на нагляд у сфері ЯРБ;
- нової редакції Ліцензійних умов провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання, підготовленої з урахуванням положень Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності та з урахуванням найкращої практики в цій сфері;
- «Порядку взаємодії міжрегіональних територіальних органів – інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки з іншими структурними підрозділами Держатомрегулювання при здійсненні ліцензування діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання».

4. Дозвільна діяльність

Одним із пріоритетних напрямків діяльності з регулювання ядерної та радіаційної безпеки у 2016 році було забезпечення ліцензування діяльності, пов'язаної з використанням ДІВ.

Станом на 01.01.2017 у зоні відповідальності Південно-східної інспекції 454 суб'єкта мають ліцензії на провадження діяльності з використання ДІВ. З них 310 використовують ДІВ у медицині, 125 – у промисловості, 19 – виконують роботи з технічного обслуговування, ремонту, монтажу ДІВ.

У 2016 році у Південно-східній інспекції відбулось 32 засідання ліцензійної комісії інспекції, на яких розглянуто та прийняті позитивні рішення по 82 ліцензійним справам. Видано 23 ліцензії, переоформлено 9, продовжено строк дії 15 ліцензії, внесено 33 зміни, видано 2 дублікати ліцензії. Відповідно до Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» продовжили свою дію на період проведення антитерористичної операції дозвільні документи 53 суб'єктів діяльності з використання ДІВ.

Станом на 01.01.2017 в регіоні до бази даних Державного реєстру ДІВ внесено 858 суб'єктів діяльності, які володіють ДІВ. Протягом року зареєстровано 92 ДІВ.

5. Наглядова діяльність

У 2016 році планом наглядової діяльності Південно-східної інспекції передбачалось проведення 38 інспекцій та інспекційних обстежень. Фактично проведено 25 інспекцій та інспекційних обстежень, з них планових - 15. За їх результатами складено 25 актів, видано 14 приписів щодо усунення порушень законодавства. У зв'язку з дією мораторію на проведення перевірок суб'єктів господарської діяльності, що здійснюють діяльність у зоні проведення антитерористичної операції, не проведено 21 інспекцію та інспекційне обстеження.

У 1 кварталі поточного року проведено аналіз понад 150 звітів суб'єктів діяльності про стан радіаційної безпеки за 2015 рік. Здійснювався контроль за виконанням особливих умов ліцензій.

Протягом року забезпечувалось виконання такого пріоритетного завдання як державний нагляд за дотриманням законодавства, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки при здійсненні діяльності, пов'язаної з використанням ДІВ на підприємствах, які перебувають у скрутному фінансово-економічному стані, підприємствах-банкрутах, у тому числі при завершенні ними такої діяльності. Так, через фінансові труднощі, що склались у ПП «Санаторій «Металург» (м. Маріуполь) внаслідок ведення бойових дій на сході України, підприємство опинилось в умовах відсутності можливості виконання заходів, необхідних для завершення діяльності з використання ДІВ у повному обсязі. Враховуючи це, Південно-східна інспекція виступила з пропозицією включити це підприємство до списку підприємств для надання міжнародної технічної допомоги для передачі ДІВ на зберігання спеціалізованому підприємству.

У 2016 році, в рамках Проекту міжнародної технічної допомоги «Зняття з експлуатації випромінювальних установок і забезпечення безпечного зберігання джерел іонізуючого випромінювання» ПАТ «ПРОМХІММОНТАЖ» було передано для безпечного зберігання до сховища УДВП «Ізотоп» 11 виробів, які в якості біологічного захисту від іонізуючого випромінювання містять у своєму складі збіднений уран (7 гамма-дефектоскопів типу Гамарид та 4 перезарядних контейнера типу КЗ-1). Таким чином підприємство припинило свою діяльність з використання, обліку та контролю ядерних матеріалів в повному обсязі.

6. Інші важливі напрямки діяльності

Протягом 2016 року Південно-східною інспекцією організовано проведення у ДП «ДНТЦ ЯРБ» восьми державних експертиз ядерної та радіаційної безпеки проектів використання ДІВ суб'єктами діяльності у медицині. Розглянуто 6 звітів про

виконання державної експертизи, що надійшли від ДП «ДНТЦ ЯРБ» та стільки ж відповідних висновків. Всі висновки були позитивними, затверджені керівництвом Південно-східної інспекції і передані замовникам експертизи для виконання. Південно-східна інспекція інформувала проєктувальників про чинні вимоги до проєктування, розміщення і організації роботи суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії та необхідність їх дотримання.

Південно-східна інспекція прийняла участь у підготовці та проведенні 6-ї державної інвентаризації радіоактивних відходів на території Донецької, Луганської та Запорізької областей.

З метою взаємодії, на випадок виникнення надзвичайних ситуацій із загрозою радіаційного впливу на населення, було розроблено та затверджено спільними наказами Порядки обміну інформацією між Оперативно-координаційними центрами ГУ ДСНС України в Донецькій, Луганській та Запорізькій областях та Південно-східною інспекцією.

7. Радіаційні аварії

Протягом 2016 року на території, підконтрольній Південно-східної інспекції було зафіксовано 10 радіаційних інцидентів: 8 випадків постачання на металургійні підприємства радіоактивно-забрудненого металобрухту та 1 випадок вилучення з вагону з металобрухтом індустріального ДІВ (блок гамма-випромінювання типу «Э», укомплектований закритим ДІВ з радіонуклідом цезій-137). Всі вилучені радіаційно-небезпечні об'єкти передані до ДСП «Дніпропетровський ДМСК» у сховище для тимчасового зберігання. Крім того, під час митного оформлення вантажу «бій високоглиноземистих вогнетривких виробів», що надійшов до ТОВ «ДРУЖКІВСЬКИЙ ВОГNETРИВНИЙ ЗАВОД», інспектором з охорони навколишнього природного середовища було виявлено радіаційну аномалію на поверхні двох вагонів. Після проведення поглибленого радіаційного контролю вантаж був допущений до митного оформлення.

Південна інспекція державна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки

Південна інспекція державна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки здійснює діяльність у регіоні, який включає Одеську, Миколаївську та Херсонську області.

1. Дозвільна діяльність та оцінка безпеки

Станом на 30.12.2016 діє 242 ліцензій на використання джерел іонізуючого випромінювання, виданих Південною інспекцією з ядерної та радіаційної безпеки. У 2016 році видано 21 ліцензію, внесено зміни до 37 ліцензій, переоформлено 2 ліцензії.

Протягом 2016 року на території Південного регіону введення в експлуатацію підприємств, організацій та установ, які використовують нові радіаційні технології не було.

Південною інспекцією державні експертизи нових проектів ДІВ медичного та промислового застосування у 2016 році не проводились.

2. Наглядова діяльність

Протягом 2016 року проводилися інспекції, інспекційні обстеження суб'єктів діяльності з використання ДІВ:

проведено 50 інспекційних перевірок;

проведено 10 інспекційних обстежень;

складено 60 актів;

складено 28 приписів;

притягнуто до адміністративної відповідальності 3 особи на загальну суму 1700,0 грн.

Проведено оцінку 130 звітів ліцензіатів, які знаходяться на території Одеської, Миколаївської та Херсонської областей про стан радіаційної безпеки. В тому числі: Одеська область – 58 звітів, Миколаївська область – 41 звіт, Херсонська область – 31 звіт.

За результатами аналізу встановлено, що Ліцензіатами в основному забезпечувався необхідний рівень радіаційної безпеки при проведенні діяльності з джерелами іонізуючого випромінювання. Радіаційних аварій та інцидентів з ДІВ у звітному періоді не було зафіксовано.

Більшу частину порушень з питань радіаційної безпеки при здійсненні діяльності з використання ДІВ було виявлено у медичних установах, що пов'язано з недостатнім фінансуванням медичних закладів та проведенням реорганізацій в медичних установах (зміни юридичної особи та зміни відповідальних осіб).

3. Забезпечення державної реєстрація ДІВ

Всього у Південному регіоні на кінець 2016 року зареєстровано 388 власників джерел іонізуючого випромінювання. З них 60 власників мають радіонуклідні джерела, 357 власників – нерадіонуклідні установки (рентгенівські установки). Розбіжність у цифрах пояснюється тим, що частина власників мають одночасно радіонуклідні джерела та рентгенівські установки. У Регістрі зареєстровані як ліцензіати, так і суб'єкти, які використовують ДІВ, діяльність з якими звільняється від ліцензування, але не звільняється від регулюючого контролю.

Протягом 2016 року пройшли державну реєстрацію 141 джерело. Детальна інформація за видами зареєстрованих джерел та місцезнаходженням подається у таблиці:

Проведення робіт		Територіальні одиниці			Всього	
		Одеська область	Миколаївська область	Херсонська область		
1	Кількість власників ДІВ	213	85	90	388	
1.2.	Кількість власників, які мають закриті радіонуклідні ДІВ	45	10	5	60	
1.3.	Кількість власників, які мають нерадіонуклідні установки (рентгенівські установки)	188	81	88	357	
1.3.	Кількість власників, що мають і радіонуклідні ДІВ і нерадіонуклідні установки (рентгенівські установки)	20	6	3	29	
2	Кількість ДІВ, що пройшли державну реєстрацію з початку реєстрації (на кінець звітного періоду)	<i>радіонуклідних</i>	1 066	529	13	1 608
		<i>нерадіонуклідних установок</i>	738	342	294	1 374
3	<i>Отримано реєстраційного збору (сума у грн.)</i>	10 387,10	2 170,60	1 846,52	14 404,22	
4	Отримано та перевірено кількість РК у звітному році (разом з РК, що переоформлені на нових бланках відповідно до вимог наказу Державної інспекції ядерного регулювання України від 16 квітня 2015 року № 69, зареєстрованого в Мінюсті України 18 червня 2015 р. за N 716/27161).	232	19	40	291	
5	Зареєстровано джерел	<i>радіонуклідних</i>	30	8	5	43
		<i>нерадіонуклідних установок</i>	77	11	10	98
					141	
6	Кількість ДІВ, що змінили власника	<i>радіонуклідних</i>	6	5	3	13
		<i>нерадіонуклідних установок</i>	34	-	7	41
7	Знято з обліку	<i>переданих на спецкомбінат радіонуклідних ДІВ</i>	5			
		<i>Знищено нерадіонуклідних установок</i>	44			
8	Кількість ДІВ, яким подовжено термін експлуатації					735

Зауважуємо, що у кількість джерел, переведених до категорії РАВ, не входять відпрацьовані ДІВ, які власники передають УДВП «Ізотоп» для підготовки та передачі на захоронення.

4. Підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ

З метою підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ Південною інспекцією здійснювалась взаємодія з Головними управліннями ДФС у Одеській, Миколаївській та Херсонській областях щодо виконання вимог Податкового

Кодексу України, в частині, оподаткування утворення радіоактивних відходів та тимчасового їх зберігання понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

5. Реагування на інциденти, пов'язані з втратою контролю за ДІВ

Щодо інформації про радіаційні інциденти та виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу на території Південного регіону протягом 2016 року:

- виявлення 12.03.2016 року на території захисних споруд за адресою: м. Миколаїв вул. Декабристів, 21, 2 контейнерів з закритими ДІВ (^{60}Co), 65 виробів невідомого походження упакованих в гнучких металевих листах; переміщено для збереження до підрозділу (10 взводу) ДВГРЗ ДСНС м Миколаїв.

- виявлення 23.02.2016 року на прохідній Одеської філії ДП «Адміністрація морських портів України» (пішохідна прохідна пров. Вірменський) двох манометрів (б/у); переміщено на тимчасове зберігання до ПЕК «Одеський морський торговельний порт».

6. Взаємодія з органами влади, ліцензіатами, громадськістю

У 2016 році Південна інспекція взаємодіяла з різними державними органами місцевої влади та територіальними органами інших органів виконавчої влади з питань:

- здійснювалась взаємодія з Головними управліннями Міндоходів у Одеській, Миколаївській та Херсонській областях щодо виконання вимог Податкового Кодексу України, в частині, оподаткування утворення радіоактивних відходів та тимчасового їх зберігання понад установлений особливими умовами ліцензії строк;

- за 2016 рік співробітниками Південної інспекції було надано більш 150 консультацій з різних питань радіаційної безпеки при використанні джерел іонізуючого випромінювання, організації роботи з використанням ДІВ, ліцензування діяльності з використанням ДІВ та інше;

- відповідно до Положення про взаємодію між Держатомрегулювання України та Міністерством охорони здоров'я України з питань державного регулювання радіаційної безпеки, затвердженого спільним наказом Держатомрегулювання та МОЗ від 12.02.09 № 28/82, Південна інспекція здійснювалася взаємодію з державними управліннями Міністерства охорони здоров'я України Південного регіону в межах питань радіаційної безпеки;

- також протягом 2016 року забезпечено виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 №736-р щодо забезпечення відкритості і доступності інформації, пов'язаної з використанням ядерної енергії, а також підвищення рівня культури ядерної безпеки в атомній енергетиці. Південною інспекцією проводилася освітня робота зі студентами Одеського національного політехнічного університету, учасниками науково-практичного семінару з питань утилізації медичних (в тому числі радіоактивних відходів), також надавалися консультації представникам організацій та установ, які зверталися з питань радіаційної безпеки до інспекції.

Центральна інспекція

Центральна інспекція – міжрегіональний територіальний орган, повноваження якого поширюються на Дніпропетровську та Кіровоградську області

1. Наглядова та дозвільна діяльність

Протягом 2016 року було здійснено 36 інспекційних перевірок та обстежень (з них: 16 немедичних підприємств, 20 медичних закладу), за результатами яких видано:

- 18 актів інспекційної перевірки, з них 13 з приписом;
- 18 актів інспекційного обстеження, з них 4 з приписом;

Основними порушеннями, що виявлені в результаті наглядової діяльності є:

- несвоєчасне виконання умов виданих ліцензій на використання ДІВ;
- незабезпечення отримання допуску до особливих робіт керівником підприємства/медичного закладу та працівників, які безпосередньо працюють із ДІВ;
- незабезпечення періодичного технічного обслуговування ДІВ;
- незабезпечення індивідуального дозиметричного контролю за допомогою індивідуальних дозиметрів для жінок дітородного віку (до 45 років) у медичних закладах.

За порушення вимог норм, правил та стандартів радіаційної безпеки на винних осіб складено: 19 протоколів за ч. 1 ст. 95 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Сума накладених фінансових санкцій – 7140 грн.; реально стягнуто фінансових санкцій до бюджету за 2016 рік – 7140 грн. та 4 протоколи за ч. 1 ст. 188¹⁸ Кодексу України про адміністративні правопорушення. Сума накладених фінансових санкцій – 1700 грн.; реально стягнуто фінансових санкцій до бюджету за 2016 рік – 1700 грн.

Протягом 2016 року видано 24 ліцензії на використання ДІВ (3 немедичним підприємствам, 21 медичним закладам); переоформлено 5 ліцензій (2 – немедичним підприємствам, 3 медичним закладам); внесено змін до 87 ліцензій (29 – немедичним підприємствам, 58 медичним закладам).

2. Забезпечення державної реєстрація ДІВ

Протягом 2016 року в АС «Регістр» було додатково зареєстровано 158 джерел, що знаходилися в експлуатації або зберігалися на об'єктах Дніпропетровської та Кіровоградської областей. Кількість зареєстрованих ДІВ у кожному регіоні зазначено в таблиці:

Зареєстровано	Дніпропетровська область		Кіровоградська область	
	Зареєстровано станом на 20.12.2016	Зареєстровано у 2016 році	Зареєстровано станом на 20.12.2016	Зареєстровано у 2016 році
Загальна кількість ДІВ	2385	144	367	14
Радіонуклідних	1192	66	40	3
Генеруючих пристроїв	1193	78	327	11

3. Регулювання безпеки поводження з радіоактивними відходами (РАВ)

Протягом 2016 року до Punkту захоронення радіоактивних відходів (ПЗРВ) Державним спеціалізованим підприємством «Дніпропетровський державний міжобласний спецкомбінат» (ДСП «Дніпропетровський ДМСК») було прийнято на зберігання наступні РАВ:

1. Тверді РАВ (ТРВ):

216,0 кг загальною активністю 2,268E+07 Бк станом на 15.12.2016.

2. Відпрацьовані ДІВ у біозахисті:

92 од. загальною активністю 1,881E+13 Бк станом на 15.12.2016; вага біозахисту 2907 кг.

Вказані РАВ було прийнято від наступних підприємств (станом на 15.12.2016):

Місто	Підприємство	Вага ТРВ (кг)	Кількість ДІВ (шт.)	Сумарна активність РАВ
Дніпропетровська область				
Вільногірськ	Філія "Вільногірський ГМК"		2	2.480E+08
Кам'янське	ПАТ "Дніпровський металургійний комбінат"		15	3.662E+11
Дніпро	КП "Південукргеологія"		5	1.391E+09
Дніпро	НПКФ "Промізотоп"		11	1.451E+11
Дніпро	ВО «Південний машинобудівний завод»		10	7.400E+05
Кривий Ріг	ПАТ "Південний ГЗК"		1	5.550E+08
Новомосковськ	КП "Південукргеологія" Каротажний загін		1	1.300E+07
Запорізька область				
Енергодар	Запорізька АЕС		7	1.789E+13
Запоріжжя	ПрАТ "ІнтерМікро Дельта, Інк"		4	5.920E+05
Запоріжжя	ТОВ "МетЕкс"	90.0		1.881E+06
Донецька область				
Бахмут	ПАТ "Завод по обробці кольорових металів"		21	3.930E+11
Полтавська область				
Полтава	ПП "Базис МТЛ"	45.0		7.200E+06
Київська область				
Київ	ТОВ "ПромІндустрія"		1	2.880E+09
Київ	ТОВ "СПЕЦ ІНВЕСТ"	15.0		3.500E+06
Київ	ТОВ "Укр Мет-Центр"	40.0		2.553E+06
Кіровоградська область				
Кіровоград	МААК "УРГА"		14	1.295E+10
Одеська область				
Одеса	ТОВ "Містраль"	12.0		6.330E+04
Волинська область				
Луцьк	ТОВ "Волиньмет"	10.0		2.680E+06
с. Струмівка	ТОВ "Індустрія енергії"	4.0		4.800E+06

У відповідності до Програми радіаційного контролю на ДСП «Дніпропетровський ДМСК», узгодженою з територіальними органами держсаннагляду, протягом 2016 року продовжувалось проведення скринінгового аналізу стану забруднення природного середовища у зонах впливу розташування ПЗРВ та ДДМСК.

Протягом року проводилися такі види робіт:

- контроль індивідуальних доз опромінювання персоналу – щоквартально (ТЛД-метод, виконує УкрДО «Радон») та щодня з використанням власних прямопоказуючих дозиметрів;
- контроль за потужністю дози та щільністю потоку іонізуючого випромінювання на поверхні технологічного обладнання, на робочих місцях, суміжних приміщеннях, на території ДДМСК і в зонах, що контролюються – 1 раз на тиждень та при проведенні робіт (загалом понад 10000 вимірів);
- контроль за радіоактивністю аерозолів в повітрі робочих приміщень – 100 вимірів;
- контроль за рівнем поверхневого забруднення радіоактивними речовинами приміщень, технологічного обладнання, устаткування, робочих місць – 1 раз на тиждень та при проведенні робіт (загалом понад 1500 вимірів);
- контроль якості дезактивації обладнання, приміщень – 150 вимірів;
- контроль за викидами радіоактивних речовин в атмосферу – 100 вимірів;
- контроль за наявністю радіоактивних речовин в промстоках спецвідділення, контактного відстійника – 24 виміри;
- контроль за змістом радіонуклідів в об'єктах оточуючого середовища (грунт, вода, рослинність) – 200 вимірів.

Моніторинг виконується фахівцями Служби радіаційної безпеки (СРБ) ДСП «Дніпропетровський ДМСК», яка оснащена для цього необхідними засобами радіаційного контролю, що пройшли держпівірку та мають відповідні свідоцтва. Радіологічна лабораторія, що входить до складу СРБ, атестована (свідоцтво № ПЧ 07-0/1500-2015 від 16.09.2015).

Результати радіометричних спостережень щодо вмісту радіонуклідів в ґрунті, повітрі, воді та рослинності в санітарно-захисній зоні та зоні спостереження не показують тенденцій до приросту та не мають помітних відмінностей від типових для даної місцевості фонових значень. Коливання показів не виходять за типові для накопиченого ряду значень статистичні межі.

Концентрація техногенного нукліду цезію-137 в пробах ґрунту ПЗРВ, санітарно-захисної зони та зони спостереження не виходить за межі типових для даної місцевості значень за рахунок глобальних випадінь. Техногенних радіонуклідів в повітрі, воді та рослинності СЗЗ та зони спостереження не виявлено на рівні чутливості наявних засобів вимірювань. В показниках випадінь з повітря не виявлено присутності радіонуклідів від технологічної діяльності ПЗРВ.

Дозові навантаження на персонал знаходяться на типовому для останніх років рівні. Вклад внутрішнього опромінення знаходиться на рівні природного фонового опромінення. Це підтверджується контролем забруднення повітря в робочих приміщеннях та «брудній» зоні ПЗРО.

Наявні результати не показують суттєвої різниці по екологічній ситуації між санітарно-захисною зоною та зоною спостереження. Дослідження проб повітря, осадків та рослинності на ПЗРВ засобами сцинтиляційної спектрометрії не виявляє присутності техногенного забруднення.

В цілому за результатами моніторингу довкілля за останні п'ять років приросту значень вмісту радіонуклідів в об'єктах довкілля, де виконуються постійні вимірювання, не спостерігається. Результати радіометричних спостережень не виявляють очевидних тенденцій змін результатів моніторингу довкілля за останні п'ять років.

Продовжується експлуатація автоматичної системи моніторингу «Атлант-М» (блоки детектування розташовані в новому сховищі, на в'їзді до ПЗРВ та

санпропускнику, понад 120 вимірів на годину), що дає додаткову інформацію щодо підтвердження стабільності радіаційної обстановки на ПЗРВ.

Проводився вибірковий гамма-дозиметричний моніторинг території ПЗРВ в місцях відбору проб ґрунтів щодо виявлення локальних аномалій із підвищеними рівнями дози зовнішнього гама-випромінювання поверхні ґрунтів. Локальних аномалій забруднення ґрунтів на окремих ділянках не виявлено. Радіаційний фон на території ПЗРВ складає 0,10-0,12 мкЗв/год.

Постійна увага приділяється оснащенню СРБ сучасними засобами радіаційного контролю.

4. Виявлення радіаційного забруднення та радіаційні інциденти у 2016 році

1. 09.03.2016, за інформацією ПрАТ «Міжнародна акціонерна авіаційна компанія «УРГА» (м. Кропивницький) внаслідок катастрофи затонув в Бенгальській затоці літак АН-26Б S2-AGZ, який знаходився у лізингу і виконував польоти в межах республіки Бангладеш.

Разом із літаком були втрачені радіоізотопні датчики зледеніння РІО-3А (2 од.) із радіонуклідом стронцій-90+ітрій-90 (тип джерела БІС-4АН) з активністю одиничного джерела $9,3 \times 10^8$ Бк. Додаткова інформація від підприємства не надходила.

2. 13.04.2016 на території м. Кривий Ріг в 10 метрах від промислової будівлі по вул. Електрозаводська, 40, було виявлено дерев'яний ящик із написом «ГАММАРИД-170/400», з якого вилучені 2 металевих об'єкта. Потужність еквівалентної дози (ПЕД) γ -випромінювання на поверхні дерев'яного ящика становила 0,28 мкЗв/год; ПЕД γ -випромінювання на поверхні металевих об'єктів становила від 160 мкЗв/год до 400 мкЗв/год. У рамках виконання «Порядку взаємодії органів виконавчої влади та юридичних осіб, які провадять діяльність у сфері використання ядерної енергії, в разі виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.06.2003 № 813, був складений відповідний Акт та прийнято рішення про вилучення вищезазначеного об'єкту з місця виявлення спеціалістами ДСП «Дніпропетровський ДМСК» та перевезення його в спецавтомобілі на ПЗРВ ДСП «ДДМСК» ДК для зберігання до закінчення слідчих дій.

3. 13.09.2016 фахівцями Центральної інспекції під час проведення позапланової інспекційної перевірки фактів, викладених в листі Нікопольського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області щодо можливого порушення вимог законодавства, норм, правил і стандартів з радіаційної безпеки при здійсненні діяльності з використання ДІВ та фізичного захисту ДІВ у Комунальному підприємстві «Нікопольське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства» Нікопольської міської ради, виявлено дерев'яний ящик з написом ГАММАРИД-170/400, в якому знаходилась захисна головка гамма-дефектоскопу з збідненого урану. ТОВ НВКФ «ПРОМІЗОТОП» проведено обстеження об'єкту, під час якого встановлена відсутність ДІВ у складі знайденого дефектоскопу. Максимальна ПЕД на відстані 0,1 м від радіаційної головки 1,60 мкЗв/год. Радіоактивного забруднення не виявлено (вимірювання забруднення поверхні радіаційної головки проводилась методом мазків). У рамках кримінального провадження забезпечена недоторканість небезпечного об'єкту до передачі його на ДСП «Дніпропетровський ДМСК».

4. 30.11.2016 під час вхідного дозиметричного контролю, який виконувався

фахівцями служби радіаційної безпеки ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг) на станції «Промислова» системою автоматизованого контролю «Кордон» виявлено вагон з вантажем металобрухту з підвищеним рівнем гамма-випромінювання. Максимальна потужність дози гамма-випромінювання на поверхні борта вагону 400 мкР/год. Станція відправлення Коростень. Постачальник вантажу – ТОВ «ЛомТрейд». Вантажовідправник – ТОВ «Компанія Глобалпроект». Вагон з металобрухтом відправлений на спеціальний майданчик ділянки № 3 копрового цеху ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» для тимчасового збереження під охороною. Підприємством створена комісія з розслідування факту та розробки контрзаходів (виклик представників фірми постачальника та фахівців ДСП «Дніпропетровський ДМСК», проведення сортування вантажу, вилучення радіоактивно забруднених матеріалів).

Західна інспекція

1. Результати виконання основних завдань

Повноваження Західної інспекції поширюються на Закарпатську, Івано-Франківську, Львівську та Чернівецьку області згідно з регіональним принципом охоплення суб'єктів діяльності в сфері використання ядерної енергії.

Західною інспекцією у рамках реалізації пріоритетних напрямів діяльності з державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки в Україні на 2016 рік:

- проводилось ліцензування діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання в установленому законодавством порядку;
- здійснювався державний нагляд за дотриманням вимог законодавства, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, фізичного захисту ядерних матеріалів, інших джерел іонізуючого випромінювання, обліку та контролю ядерних матеріалів, а також умов виданих документів дозвільного характеру на здійснення діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання;
- здійснювався, у межах своїх повноважень, нагляд за реалізацією заходів, спрямованих на запобігання аваріям у процесі використання ДІВ;
- проводилось реагування на випадки незаконного обігу ядерних матеріалів, інших джерел іонізуючого випромінювання.

2. Організація роботи інспекції

Протягом 2016 року опрацьовано 885 вхідних документів.

Підготовлено відповіді на вхідні листи, що включають: 4 – відповіді на запити правоохоронних органів; 14 – на виконання доручень Держатомрегулювання; 1 – на звернення громадян; 4 – на листи регіональних держінспекцій.

Усього підготовлено 1136 вихідних документів, основну частину яких складає переписка із ліцензіатами.

3. У рамках участі у нормотворчій діяльності інспекцією розглянуто та подано пропозиції та зауваження до чотирьох проектів НПА.

4. Дозвільна діяльність

За 2016 інспекцією розглянуто 93 заяви на видачу, переоформлення та внесення змін до ліцензій на провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання.

За результатами розгляду заяв: видано ліцензій (медичним закладам /промисловим об'єктам) – 13/1; анульовано ліцензій – 1; переоформлено – 8; внесено зміни – 66. Усього діючих ліцензій – 360.

Адміністративних послуг надано на суму 126,33 тис.грн.

5. Наглядова діяльність.

Інспекторами Західної інспекції проведено 80 інспекцій.

Протягом звітнього періоду державними інспекторами складено 11 протоколів про адміністративні правопорушення; за протоколами винесено 11 постанов про накладання адміністративного стягнення (штрафу). Загальна сума накладених та сплачених адміністративних санкцій – 3,74 тис. грн.

На підставі ст. 17-1 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» (використання ДІВ без ліцензії) до відповідальності притягнуто 2 юридичні особи, сума штрафу – 17000, 00 грн.

Основними порушеннями при використанні ДІВ є невиконання вимог приписів та ліцензійних умов.

Розглянуто 200 щорічних звітів з радіаційної безпеки.

6. Інші важливі напрямки діяльності

У 2016 році на підконтрольній території не зареєстровано випадків виявлення ДІВ у незаконному обігу.

За звітний період випадків радіаційних аварій на об'єктах використання ДІВ не зафіксовано.

7. Робота з громадськістю

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 №736-р «Про затвердження плану заходів щодо забезпечення відкритості і доступності інформації, пов'язаної з використанням ядерної енергії, а також підвищення рівня культури ядерної безпеки в атомній енергетиці», в якому п. 5 передбачено проведення у середніх та вищих навчальних закладах інформаційно-навчальних заходів з питань безпечного використання ядерної енергії, державними інспекторами проводились зустрічі із школярами загальноосвітніх шкіл та студентами м. Івано-Франківська.

8. Поводження з відпрацьованими ДІВ

У Західному регіоні відсутні суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, які зберігають відпрацьовані ДІВ понад встановлений особливими умовами ліцензії термін (більше 6 місяців). У разі необхідності подальшого використання радіонуклідних ДІВ їх призначений термін служби продовжується ліцензованими організаціями за результатами перевірки на герметичність. У 2016 р. на доготовтивале зберігання до ДМСК «Радон» передано 32 радіонуклідних ДІВ.

9. Співпраця з Державним реєстром ДІВ

На виконання наказу Держатомрегулювання «Про роботу Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання» від 04.03.2015 року № 42 Західною інспекцією з ядерної та радіаційної безпеки із березня 2015 р. виконуються функції з державної реєстрації джерел іонізуючого випромінювання.

У 2016 р. до бази даних реєстру ДІВ введена інформація про продовження терміну експлуатації 35 радіонуклідних ДІВ, зареєстровано 28 радіонуклідних ДІВ та 96 генераторів випромінювання. Сума реєстраційного збору – 4,6 тис. грн.

Знято з обліку джерел іонізуючого випромінювання: радіонуклідних – 32; генераторів випромінювання – 50.

10. Виконання вимог Податкового кодексу

У відповідності до вимог Податкового кодексу України Західною інспекцією направлено до територіальних управлінь Міндоходів України переліки суб'єктів використання ядерної енергії, у результаті діяльності яких у 2017 р. можуть утворитися радіоактивні відходи. У 2016 р. інспекцією у встановленому порядку розглянуто та погоджено звітність про фактичні обсяги утворення радіоактивних відходів 21 суб'єктів.

Північна інспекція

1. Результати виконання основних завдань:

Повноваження Північної інспекції поширюються на Київську, Чернігівську, Житомирську, Вінницьку, Черкаську області та місто Київ. Протягом 2016 року Північною інспекцією виконано такі важливі завдання, як здійснення в установленому законодавством порядку ліцензування діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання та здійснення нагляду за дотриманням виконання вимог ядерного законодавства, норм та правил з радіаційної безпеки.

В 2016 році у промисловості, науці та медичних закладах, що використовують в своїй діяльності ДІВ, радіаційних аварій не зафіксовано.

2. Організація роботи держінспекції

Протягом 2016 року опрацьовано 985 вхідних документів.

Підготовлено відповіді на вхідні листи, що включають контрольні доручення: 1 від органів виконавчої влади (прокуратура, СБУ); 9 доручень Держатомрегулювання України; 30 – листів структурних підрозділів; 2 – народних депутатів.

Видано 292 документів дозвільного характеру та внесено до інформаційної бази:

- 52 виданих ліцензій (промисловість – 35, медицина - 17);
- 23 переоформлених (промисловість - 8, медицина - 15);
- 212 внесених змін (промисловість - 98, медицина - 114);
- 5 анульованих (промисловість - 3, медицина - 2) та (недійсних) ліцензій (промисловість - 8, медицина - 15).

Адміністративних послуг надано на суму 430300,00 грн.

3. Дозвільна діяльність

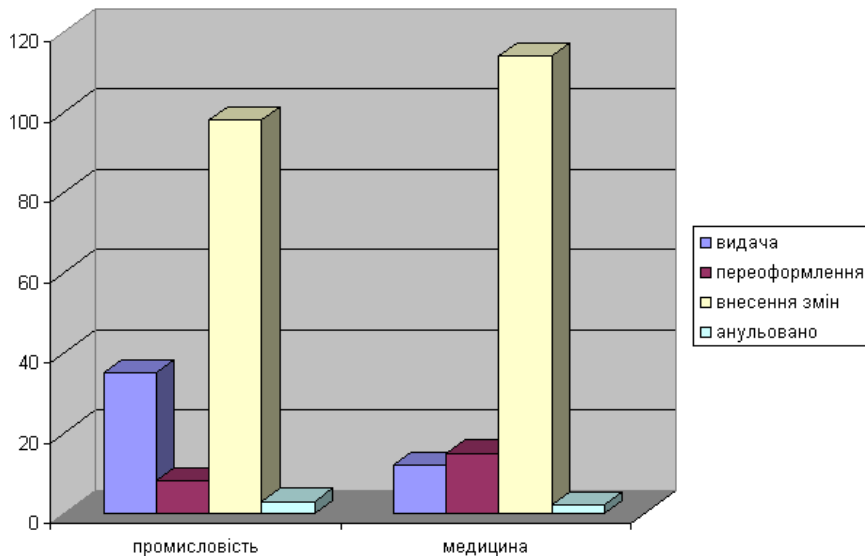
Ліцензування діяльності з використання ДІВ.

663 суб'єктів здійснюють діяльність з використання ДІВ та мають відповідні ліцензії на цю діяльність, з них:

- 390 використання ДІВ у медицині;
- 273 використання ДІВ у промисловості;
- у т.ч. 122 виконання робіт з технічного обслуговування, ремонту монтажу, 4 - робіт з проведення випробувань ДІВ та перевірки на герметичність.

Проведено оцінку 17 положень про визначення доз опромінення пацієнтів при проведенні діагностичних процедур

У 2016 році проведено 2 державних експертизи з ядерної та радіаційної безпеки.

Забезпечення державної реєстрація ДІВ

У 2016 році зареєстровано в Регістрі ДІВ 5955 джерел іонізуючого випромінювання суб'єктів діяльності з використання ДІВ у промисловості, науці та медицині на підпорядкованій території. Радіонуклідних ДІВ у кількості 2157 шт., генераторів у кількості 3798 шт.

4. Наглядова діяльність

Протягом 2016 року:

проведено 34 інспекційних перевірок; 67 інспекційних обстежень;

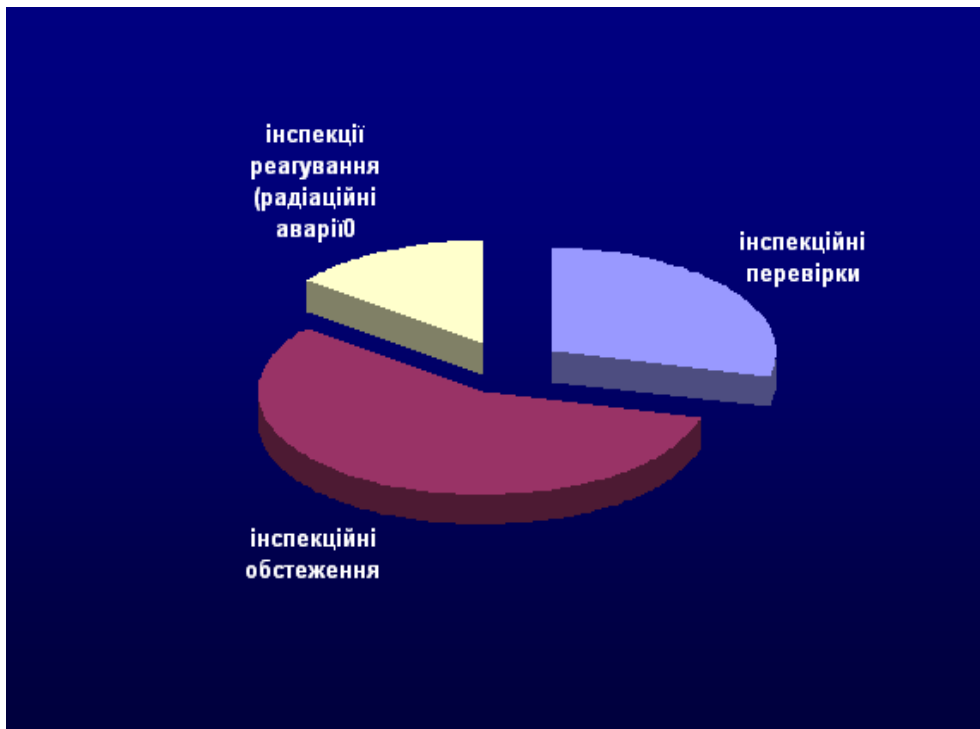
складено 101 актів (34 акти інспекційних перевірок та 67 актів інспекційного обстеження, у т.ч. 7 приписів; протоколи про адміністративні правопорушення не склалися; постанови не виносилися.

Проведено оцінку понад 500 щорічних звітів з аналізу безпеки використання ДІВ.

5. Інші важливі напрямки діяльності

Радіаційні аварії:

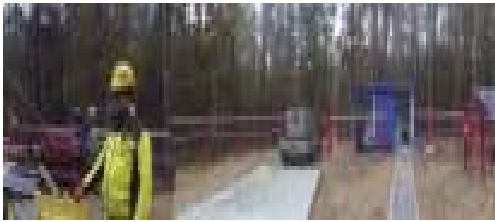
Протягом 2016 року зареєстровано 17 випадків радіаційних аварій (виявлення ДІВ у незаконному обігу).

У рамках Імплементативної угоди між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки (ОНП) із поводження з радіоактивними відходами, що утворились внаслідок виконання військових програм колишнього СРСР в Україні, 10-13 жовтня 2016 року Північною інспекцією та Управлінням безпеки поводження з РАВ Держатомрегулювання проведено цільову інспекційну перевірку виконання ТОВ «НТ-Інжиніринг» підготовчих робіт щодо вилучення «історичних» РАВ зі сховища «Вакуленчук» і переміщення їх до пункту тимчасового зберігання Київського міжобласного спеціального комбінату та відновлення території розташування могильнику.

Сховище розміщено на території колишньої військової частини 83330, яка була ракетною базою стратегічних ядерних сил СРСР та входила до складу 43-ї ракетної армії. Наявність сховищ на було виявлено після виведення цієї військової частини з України. Роботи, що виконуються ТОВ «НТ-Інжиніринг» спрямовані на приведення зазначеної території в безпечний стан.

В ході перевірки встановлено, що ТОВ «НТ-Інжиніринг» виконало заплановані на цьому етапі роботи і готове до вилучення РАВ та переміщення їх до пункту тимчасового зберігання Київського міжобласного спеціального комбінату та відновлення території розташування сховища.

Забезпечення підвищення рівня знань з питань радіаційної безпеки серед населення.

Участь (щоквартально) в засіданні асоціації рентгенологів Житомирської області.
Участь в комісії по перевірці знань з радіаційної безпеки у Вінницькому онкологічному диспансері.

Протягом 2016 року проведено 2 перевірки знань з питань радіаційної безпеки членів екзаменаційних комісій суб'єктів діяльності або інших суб'єктів, які проводять навчання і перевірку знань з питань радіаційної безпеки, а саме: Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Міністерства екології та природних ресурсів України.

Поводження з відпрацьованими ДІВ

4 суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, що використовують радіонуклідні ДІВ та мають відпрацьовані ДІВ, а саме:

- ВП «Аварійно-технічний центр» ДП НАЕК «Енергоатом»;
- Інститут проблем безпеки атомних електростанцій НАН України
- ДСП «ЧАЕС»
- УДВП «ІЗОТОП»

Виконання вимог Податкового кодексу.

67 суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, що використовують радіонуклідні ДІВ на підконтрольних об'єктах (Київ- 41; Київська область - 9; Чернігівська область – 3; Житомирська область – 10; Вінницька область – 2; Черкаська область – 2), надають звітність про фактичні обсяги радіоактивних відходів згідно п. 250.6 та п. 250.7 ст. 250 із змінами, внесеними згідно із Законом від 05.07.2012 № 5083-VI

Північно-західна інспекція

1. Регулювання безпеки поводження з ДІВ.
 - 1.1. Дозвільна діяльність та оцінка безпеки.

Станом на 30.12.2016 року 250 суб'єктів господарської діяльності різних форм власності Волинської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей

здійснюють діяльність у сфері використання ядерної енергії на підставі ліцензій на провадження діяльності з використання ДІВ, виданих Північно-західною інспекцією.

212 суб'єктів господарської діяльності – медичні заклади та установи, 25 – використовують радіаційні технології в науці, промисловості та інших галузях, 13 – надають послуги з технічного обслуговування та постачання ДІВ, що генерують іонізуюче випромінювання.

У звітному періоді було отримано 81 заяву на здійснення дозвільних процедур (видача, переоформлення, внесення змін) у сфері використання ядерної енергії. За результатами розгляду: видано 15 ліцензій, переоформлено – 4 та до 58 ліцензій внесені зміни.

2 заяви були відкликані здобувачами та 1 здобувачеві відмовлено у видачі ліцензії.

10 ліцензіатів припинили діяльність з використання ДІВ та 5 ліцензій визнано недійсними через їх переоформлення або за зверненнями ліцензіатів.

За результатами дозвільної діяльності надано адміністративних послуг на суму 94250,00 грн.

Розглянуто та проведено оцінку 12 Положень про визначення доз опромінення пацієнтів при застосуванні ДІВ у діагностичних цілях.

Переглянуто та погоджено 2 плани взаємодії на випадок вчинення диверсій ліцензіатів з високим та середнім ступенем ризику.

Проведено оцінку та аналіз 207 щорічних Звітів про стан радіаційної безпеки за 2015 рік, наданих ліцензіатами.

1.2. Наглядова діяльність.

Протягом 2016 року проведено 84 заходи наглядової діяльності: 29 інспекційних перевірок (в т.ч. 27 планових) та 57 інспекційних обстежень (в т.ч. 38 планових).

За результатами наглядових заходів складено 84 акти та надано 67 приписів щодо усунення виявлених порушень.

За виявлені порушення на відповідальних посадових осіб складено 1 протокол за статтею 17-1 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» та винесено 1 постанову про накладання штрафу на суб'єкта діяльності. З метою примусового стягнення штрафу до Хмельницького окружного адміністративного суду було направлено позовну заяву. За рішеннями Хмельницького окружного адміністративного суду та Вінницького апеляційного адміністративного суду за накладеними штрафними санкціями до Держбюджету сплачено 25000,00 грн.

1.3. Забезпечення державної реєстрація ДІВ.

Станом на 30.12.2016 року до бази Державного реєстру ДІВ внесена інформація щодо 1711 одиниць ДІВ (436 закритих, 1275 генераторів) що належать 344 суб'єктам регіону.

У 2016 році було проведено реєстрацію 9 одиниць радіонуклідних ДІВ та 88 одиниць ДІВ, що генерують іонізуюче випромінювання. До Держбюджету перераховано 11961,92 грн. реєстраційного збору.

1.4. Підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ.

В рамках виконання вимог ст. 250 Податкового кодексу України, у 2016 році було розглянуто та погоджено 43 звіти про фактичні обсяги РАВ.

Протягом 2016 року ДІВ було переведено до категорії РАВ та передано до спеціалізованих підприємств по поводженню з РАВ 9 одиниць радіонуклідних ДІВ, а

також виведено з експлуатації та утилізовано у встановленому порядку 17 генераторів іонізуючого випромінювання.

1.5. Реагування на інциденти, пов'язані з втратою контролю за ДІВ.

У січні 2016 року на автомобільному пункті пропуску через державний кордон України «Ягодин» (Любомльський р-н, Волинська обл.) було затримано автомобіль з причепом завантаженим мідно-нікелевими трубами (б/в), при проведенні радіаційного контролю якого виявлено перевищення ПЕД γ -випромінювання (до 4,17 мкЗв/год). Автотранспорт та вантаж повернуто власнику (ТОВ ТД «Стандарт Плюс», Київська обл., смт. Гостомель) для проведення додаткової дезактивації.

У травні 2016 року в господарчій будівлі Хмельницької спеціалізованої ЗОШ І-ІІІ ступенів № 1 виявлено підозрілий предмет (пластмасову ампулу напівсферичної форми з металевою основою, висотою 2 см, діаметром 3-4 см без маркувань) з ознаками радіоактивного матеріалу. Потужність експозиційної дози на поверхні предмету становила 120-140 мкЗв/год, на відстані 1 м – 0,5-0,6 мкЗв/год. Після проведення слідчих дій виявлений предмет передано для подальшого збереження на одне з підприємств ДК «УДО «РАДОН».

1.6. Взаємодія з органами влади, ліцензіатами, громадськістю.

Протягом звітного періоду було підготовлено для розміщення на веб-сайті Держатомрегулювання 27 інформаційних повідомлення щодо результатів діяльності Північно-західної Держінспекції. 16 інформаційних повідомлень – на веб-сайтах ОДА Волинської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей.

Працівниками Держінспекції прочитано 9 лекцій у вищих та середніх навчальних закладах регіону з питань радіаційної безпеки.

2. Основні результати нормативно-правової діяльності.

Протягом 2016 року прийнято участь в розгляді та надано пропозиції до 4 проектів нормативно-правових та методичних актів у сфері ядерного регулювання. Опрацьовано та прийнято до застосування 1 новий нормативно-правовий акт.

3. Контроль виконання.

У 2016 році отримано та опрацьовано 727 листів вхідної кореспонденції та підготовлено 632 листи вихідної кореспонденції, серед якої протягом року підготовлено: 160 звітних документів та 9 відповідей на контрольні доручення до Держатомрегулювання; 55 листів на запити структурних підрозділів Держатомрегулювання; відповіді на 22 листі регіональних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування; 167 листів до ліцензіатів.

Східна інспекція

1. Дозвільна діяльність та оцінка безпеки

Станом на 31.12.2016 діє 415 ліцензій на використання джерел іонізуючого випромінювання, виданих Східною інспекцією з ядерної та радіаційної безпеки. У

2016 році видано 15 ліцензій, переоформлено 12 ліцензій, внесено зміни до 105 ліцензій, анульовано 8 ліцензій.

Особлива увага приділялася регулюванню безпеки нових радіаційних технологій:

У 2016 році на території Східного регіону (Харківській, Полтавській та Сумській областях) введення в експлуатацію нових радіаційних технологій не було.

Східною інспекцією у 2016 році державна експертиза ядерної та радіаційної безпеки проектів нових ДІВ не проводилась.

2. Наглядова діяльність

Протягом 2016 року проводилися інспекції, інспекційні обстеження суб'єктів діяльності з використання та виробництва ДІВ:

проведено 120 інспекційних перевірок;

проведено 47 інспекційних обстежень ;

складено 167 актів;

складено 118 приписів;

складено 1 розпорядження

притягнуто до адміністративної відповідальності 4 особи на загальну суму 3230,0 грн.

За результатами аналізу встановлено, що Ліцензіатами у 2016 році в основному забезпечувався необхідний рівень радіаційної безпеки при проведенні діяльності з джерелами іонізуючого випромінювання. Радіаційних аварій та інцидентів з ДІВ у звітному періоді не відбувалось. Разом з тим, було встановлено перевищення контрольних рівнів опромінення персоналу категорії «А» в *Комунальному закладі охорони здоров'я «Харківський обласний клінічний онкологічний центр (1 особа), Котелевській центральній районній лікарні (1 особа)*. Комісіями зазначених установ були проведені службові розслідування даних випадків, за результатами розслідування вжиті відповідні заходи.

Основні порушення, що виявлені у користувачів ДІВ.

1. Незабезпечення навчання та перевірки знань з радіаційної безпеки у керівника або особи, відповідальної за радіаційну безпеку, та членів постійно-діючої комісії з перевірки знань з радіаційної безпеки.

2. Незабезпечення в повній мірі технічного обслуговування рентгенодіагностичного обладнання.

3. Недостатність засобів індивідуального захисту, а також незабезпечення контролю ефективності засобів індивідуального захисту в медичних установах.

4. Незабезпечення проведення перевірки рентгенодіагностичних апаратів на відповідність Державним стандартам, в тому числі, перевірки радіаційного виходу рентгенівських апаратів за допомогою прямих вимірювань.

5. Не в повній мірі проведено контроль потужності еквівалентної дози на робочих місцях персоналу, що працює з рентгенологічним обладнанням установи, та у суміжних приміщеннях.

6. Незабезпечення у повній мірі державної реєстрації ДІВ, а також ненадання відповідної інформації до Державного Регістру ДІВ про зміни з ДІВ.

7. Несвочасне внесення змін до ліцензії на право провадження діяльності з використання ДІВ, у зв'язку із зміною назви або реорганізацією Ліцензіата, наміром поширити дію ліцензії на додаткові ДІВ, які були придбані у 2015 році.

Найбільша кількість невідповідностей (дефіцитів безпеки) з радіаційної безпеки при використанні ДІВ була виявлена під час здійснення інспекційних перевірок

бюджетних медичних установ /пов'язано з недостатнім фінансуванням медичних закладів/.

3. Забезпечення державної реєстрація ДІВ

В Харківській, Полтавській та Сумській областях 580 суб'єктів діяльності, які використовують ДІВ та зареєстрували ДІВ у Державному реєстрі. У реєстрі зареєстровані як ліцензіати так і суб'єкти, які використовують ДІВ, діяльність з якими звільняється від ліцензування.

На кінець 2016 року в АС «Реєстр» було зареєстровано джерел, що знаходилися в експлуатації або зберігалися, 3953, у тому числі: радіонуклідних джерел – 1563; генеруючих пристроїв – 2390. Кількість зареєстрованих ДІВ у 2016 році зазначено в таблиці:

Зареєстровано у:	2016
Загальна к-сть ДІВ	157
Радіонуклідних	22
Генеруючих пристроїв	135

У 2016 році переведено до категорії РАВ та знято з реєстрації 15 од. радіонуклідних ДІВ, 72 од. пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання.

У 2016 році Державний реєстр продовжував забезпечувати повноцінний контроль за місцезнаходженням та переміщенням ДІВ у країні.

4. Підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ

З метою підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ Східною інспекцією здійснювалась взаємодія з Головними управліннями ДФС у Харківській, Полтавській та Сумській областях щодо виконання вимог Податкового Кодексу України, в частині, оподаткування утворення радіоактивних відходів та тимчасового їх зберігання понад установлені особливими умовами ліцензії строк.

5. Реагування на інциденти, пов'язані з втратою контролю за ДІВ

У 2016 році Східною інспекцією взято участь у реагуванні на 2 (виявлення ДІВ у незаконному обігу) випадках радіаційних інцидентів та інших подій, пов'язаних з втратою контролю над ДІВ.

6. Взаємодія з органами влади, ліцензіатами, громадськістю

У 2016 році забезпечено виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 № 736-р щодо забезпечення відкритості і доступності інформації, пов'язаної з використанням ядерної енергії, а також підвищення рівня культури ядерної безпеки в атомній енергетиці. Східною інспекцією проводилася освітня робота зі школярами, студентами, професіоналами (персоналом) на курсах підвищення кваліфікації, державні інспектори брали участь у перевірці знань з питань радіаційної безпеки у персоналу тощо.

Також вдосконалено систему інформування громадськості про стан радіаційної безпеки в регіоні: Східною інспекцією постійно готується інформація для розміщення на веб-сайтах Держатомрегулювання та обласних державних адміністрацій Харківської, Полтавської та Сумської областей щодо результатів діяльності, важливих подій, реагування на радіаційні аварії, результати радіаційного моніторингу в зоні діяльності (санітарно-захисна зона, зона спостереження) підприємств з поводження з радіоактивними відходами тощо).

Продовжується робота в частині систематизації інформації стосовно регулювання безпеки ДІВ: актуалізуються бази даних щодо переліку ліцензіатів та суб'єктів, що надають інші «послуги» з радіаційної безпеки (навчання, дозиметричний контроль, технічне обслуговування тощо), держаних експертиз з ядерної та радіаційної безпеки експертиз тощо.